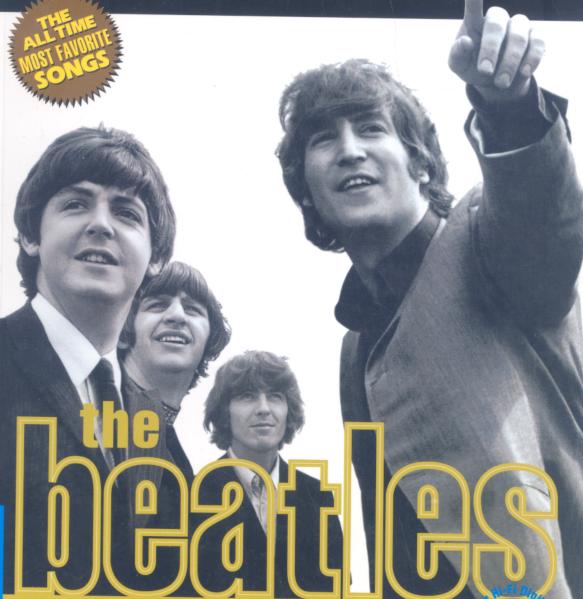
ESPECIALLY FOR YOU A GIFT OF LOVE!

BEALLES Collection

The Most Complete & Up - To - Date Collection of Beatles

BEATLES collection

NGUYỄN VĂN PHƯỚC - VŨ TÀI HOA BÍCH NGA - THẾ VINH - NGỌC THỦY FIRST NEWS

NHÀ XUẤT BẢN TRỂ 2003 The Most Complete & Up - To - Date Collection of Beatles

the heart les

Content _____

The Beatles	5	Every Little Thing	102
Tứ quải Beatles sau thời huy hoàng	12	Everybody's Got Something To Hide Except	102
Một tượng đài âm nhạc lăng tứ của thế kỷ	XX17	Me And My Monkey	104
"Imagine" Hồi tương và tân tạo - Khôi phụ	c	Fixing A Hole	 201
kiệt tác John Lennnon	22	Fool On The Hill, The	I 00
Lennon & Yoko	27	For No One	IVO
Tẩm vóc thiên tài trong âm nhạc của Lenno	n29	Get Back	110 101
Ký ức ngày John Lennon ra đi	35	Getting Better	191
Across The Universe	36	Girl	111 110
All I've Got To Do	40	Give Peace A Chance	 071
All My Loving	42	Glass Onion	120 115
All Together Now	44	Golden Slumbers	 177
Being For The Benefit Of Mr. Kite	47	Good Day Sunshine	۱۲۲ ۱۲۲
All You Need Is Love	48	Good Morning Good Morning	
And I Love Her	50	Good Night	179
And Your Bird Can Sing	52	Got To Get You Into My Life	127
Another Girl	54	Happiness Is A Warm Gun	132
Anytime At All	56	Hard Day's Night, A	
Baby You're A Rich Man	58	Hello, Goodbye	134
Baby's In Black	60	Help!	120
Back In The U.S.S.R.	62	Helter Skelter	1.30
Ballad Of John And Yoko, The	64	Her Majesty	140
Because	66	Here There And Everywhere	144
Birthday	8	Hey Jude	144
Blackbird	70	Honey Pie	140
Blue Jay Way	71	Am The Walrus	143
Can't Buy Me Love	77	Call Your Name	140 C
Carry That Weight	74	I Don't Want To Spoil The Party	171
Come Together	76	I Feel Fine	161
Continuing Story Of Bungalow Bill, The	78	Need You	134
Cry Baby Cry	87	Should Have Known Better	
Day In The Life, A	79	Want To Tell You	120
Day Tripper	84	I Want You (She's So Heavy)	100
Dear Prudence	86	I Will	102
Dig It	89	l'II Be Back	124
Don't Let Me Down	90	I'll Cry Instead	100
Dr. Robert	97	I'll Follow The Sun	170
Drive My Car	94	I'll Get You	1/V רדו
Eight Days A Week	96	I'm A Loser	174
Eleanor Rigby		I'm Down	174
End, The	100	I'm Happy Just To Dance With You	/ 0
		······································	170

I'm Looking Through You	177	Rocky Raccoon	250
I'm Only Sleeping	180	Run For Your Life	
I'm So Tired		Sexy Sadie	256
If I Fell		Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band	
If I Needed Someone	186	She Came In Through The Bathroom Window	
In My Life	188	She Said She Said	
Inner Light, The		She's A Woman	266
It Won't Be Long		She's Leaving Home	
It's All Too Much		Strawberry Fields Forever	
It's Only Love		Sun King	
I've Got A Feeling		Taxman	
I've Just Seen A Face		Tell Me What You See	
Julia		Tell Me Why	278
Lady Madonna		Thank You Girl	
Let It Be		Things We Said Today	
Little Child		Think For Yourself	
Long And Winding Road, The		This Boy (Ringo's Theme)	286
Love You To		Ticket To Ride	
Lovely Rita		Tomorrow Never Knows	
Lucy In The Sky With Diamonds		Two Of Us	
Maggie Mae		Wait	
Magical Mystery Tour		We Can Work It Out	
Martha My Dear		What Goes On	
Maxwell's Silver Hammer		What You're Doing	
Mean Mr. Mustard		When I Get Home	
Michelle		When I'm Sixty Four	
Mother Nature's Son		Why Don't We Do It in The Road	
Night Before, The		With A Little Help From My Friends	
No Reply		Word, The	
Norwegian Wood (This Bird Has Flown)		Yellow Submarine	
Not A Second Time		Yer Blues	
Nowhere Man	232	Yes It Is	316
Ob-La-Di, Ob-La-Da		Yesterday	
Oh! Darling		You Can't Do That	
One After 909		You Know My Name (Look Up The Number)	
Only A Northern Song		You Like Me Too Much	324
Paperback Writer		You Never Give Me Your Money	
Penny Lane		You Won't See Me	
Polythene Pam		Your Mother Should Know	330
Rain		You're Going To Lose That Girl	
Revolution	248	You've Got To Hide Your Love Away	

Một người bạn thân từ thuổ bé kể với người viết về những ký ức của anh về nhóm The Beatles "Hồi ấy tớ mới được 8, 9 tuổi gì đó. Nhà sống ở xứ lạnh nên bố tớ cho tớ để tóc dài che ót, che tai. Cứ ba, bốn tháng mới đến tiệm hớt tóc, ngồi vào chiếc ghế bành to, cao cho người ta tủa sơ sơ thôi. Ông thợ hớt tóc khoảng ba mươi tuổi lần nào thấy bố tớ dắt tớ đến cũng nói oang oang lên rằng: "Bác để tóc Beatles cho em hả?". Tớ nghe thế bực mình lắm, chả hiểu Beatles là ai, là cái gì mà sao người ta lại cứ tưởng bố tớ muốn cho tớ để tóc Beatles. Hồi ấy dì tớ còn trẻ cũng rất mê nghe nhạc. Dì tớ thường nghe Elvis Presley, Cliff Richard, Pat Boone, Paul Anka, Nat King Cole, Dean Martin. Nhưng sau đó dì tớ quên hết những ca sĩ này mà chỉ còn nhắc đến cũng hai từ Bít-tơn mà thôi".

So với Rolling Stones thì The Beatles không những hiền lành hơn mà còn thuộc giai cấp "lao động" nhiều hơn. Trẻ trung, để tóc dài, họ chơi nhạc với trang phục trông rất thanh lịch là bộ veston đen. Họ gồm bốn chàng trai cùng sinh trưởng tại thành phố cảng Liverpool ở miền duyên hải Tây-Bắc của Anh Quốc. Đó là John Lennon, Paul McCartney, George Harrison và Ringo Starr.

John Lennon sinh năm 1940. Bố anh là một thủy thủ và bị mất tích khi John còn rất nhỏ. Không may cho John là sau đó không lâu anh lại bị mất đi người mẹ. Mồ côi sớm và phải tự lo cho bản thân nên John nhanh chóng trở nên láu lính và khi cần thì cũng ra tay chôm chỉa để có tiền ăn uống và giải trí, vì dì của anh, người lo nuôi anh ăn học, cũng chẳng giàu có gì. John Lennon lúc ấy là một chàng trai rất dễ cáu giận, thỉnh thoảng còn mang lòng hận đời. Âm nhạc là thú tiêu khiển và cũng là niềm an ủi duy nhất đối với anh.

Tuy nhỏ hơn John Lennon hai tuổi nhưng **Paul** cũng đã trải qua một mất mát lớn: mẹ anh qua đời vì ung thư khi anh đang còn ở tuổi vị thành niên. Và như John, Paul cũng chỉ có âm nhạc là niềm vui trong đời. Tuy nhiên Paul không hận đời như John và tính tình anh cũng dễ thương, con người anh cũng niềm nở, rộng rãi hơn.

John đứng ra thành lập nhóm **Quarrymen** vào năm 1957. Năm sau Paul McCartney và bạn của anh là **George Harrison** (lúc ấy mối 14 tuổi) nhập ban và **Quarrymen** chuyên chơi nhạc tại Liverpool. Thứ nhạc nhóm hay chơi thời ấy là một sự pha trộn các loại nhạc Anh thời thập niên 50 gồm pop, folk và nhạc phòng trà. Nhưng họ lại chủ yếu nghe và thích thể loại rock'n'roll Mỹ những năm cuối thập niên 50, và các thần tượng của họ là Chuck Berry và Buddy Holly. John và Paul cùng nghe rock Mỹ và rồi cùng nhau tập tành sáng tác rock Anh ngay từ năm 1957. Đến năm 1960, nhóm chính thức đổi tên gọi thành **Long John & the Silver Beatles**, và thường chơi nhạc ở quán Cavern Club tại Liverpool.

Giữ nhịp trống cho nhóm lúc ấy là **Pete Best** trong khi guitar bass thì do **Stuart Sutcliffe** đảm trách. Họ dần trở thành một ban nhạc trẻ và thường trình diễn ở các câu lạc bộ và quán rượu địa phương. Họ thường trình diễn các ca khúc của các rocker Mỹ thập niên 50 như **Chuck Berry, Little Richard, Buddy Holly, Eddie Cochran.** Thỉnh thoảng họ cũng xen vào vài ca khúc của riêng John và Paul. Chơi nhạc ở Liverpool không đủ tiền sống, cả nhóm bay sang diễn trong các câu lạc bộ chuyên phục vụ binh lính Mỹ đồn trú tại thành phố Hamburg. Năm 1962, Pete Best được thay chỗ bởi một chàng trai khác cũng sinh trưởng ở Liverpool, **Ringo Starr** (tên thật là Richard Starkey, sinh năm 1940). Stuart Sutcliffe sau khi tách khỏi ban đã chết sớm (21 tuổi) vì xuất huyết não. Cũng năm ấy qua sự dẫn dắt của ông bầu Brian Epstein, **Long John & The Silver Beatles** có cơ hội được ghi âm single đầu tiên với nhánh Parlophone của hãng EMI. Đó là bài *Love Me Do*, một thành công vừa phải cho một nhóm nhạc hoàn toàn mới lạ với đám đông giới trẻ Anh. Tháng 1/1963, single thứ hai của họ, bài *Please Please Me* vọt lên hạng nhất trên Hit parade ở Anh. Phong trào cuồng si Beatles ra đời khiến cả nước Anh phải xáo động.

TỪ ANH CƠN SỐT BEATLEMANIA LAN SANG MỸ VÀ ĐI KHẮP THẾ GIỚI

Khởi đầu năm 1963 từ xứ sở của Hoàng gia Anh, phong trào cuồng si bốn chàng trai tuyệt vời (Fab Four), tên gọi thân mật mà các fan và giới báo chí Anh dành cho nhóm The Beatles, đã nhanh chóng lan sang Mỹ vào mùa Đông năm 1964. Tháng giêng năm ấy, ca khúc I Wanna Hold Your Hand, một trong những bài rock'n'roll chủ chốt đánh dấu sự thành công ban đầu của The Beatles, đã nhảy vào Top Ten ở Mỹ trước sự ngạc nhiên xen lẫn ganh tị của nhiều nghệ sĩ, ban nhạc Mỹ khác (đĩa này được tung ra tại Mỹ ngày 29/12/1963 và đến ngày 18/1/1964 đã có mặt trên Top hịt Mỹ). Họ sẽ còn phải sửng sốt và bực tức nhiều hơn khi chỉ một tuần sau đó She Loves You của Tứ Quái lại leo lên Top. Chưa hết, một tuần sau lại đến lượt bài Please Please Me. Đến tháng 4/1964, cả năm ca khúc đứng đầu Top Ten Singles ở Mỹ đều là những ca khúc của các chàng trai nước Anh. Và đến cuối năm 1964, tổng cộng The Beatles đã có 29 ca khúc lọt vào Top ở Mỹ (và nếu tính đến hết năm 1966 thì The Beatles có tất cả là mười hai ca khúc đứng đầu Top Ten ở Mỹ) - điều không thể tưởng tượng nổi và cũng là điều không thể chấp nhận được đối với giới nghệ sĩ và giới kinh doanh biểu diễn Mỹ. Nhưng đó lại là sự thật và cũng là mô hình chìa khoá mở đường cho sự ham muốn rồi sự ra đời trong những thập niên sau này của những ban nhạc trẻ muốn được như The Beatles. Bốn chàng trai tuyệt vời được giới trẻ Mỹ đón mừng nồng nhiệt như thế có phần nhờ vào công lao của Ed Sullivan, một chuyên gia của ngành kinh doanh biểu diễn Mỹ, chủ nhiệm chương trình tạp kỹ cùng tên trên truyền hình Mỹ. Tháng 10/1963 trong một lần ghé ngang Luân Đôn, Ed Sullivan đã chứng kiến cảnh đám đông thanh thiếu niên Anh nháo nhào mừng rỡ khi đón The Beatles tại sân bay Heathrow. "The Beatles là cái quái gì thế này!" Ed Sullivan với cái lưng gù đặc biệt đã thắc mắc như thế. Và rồi ông tìm cách mời họ sang Mỹ diễn trong show truyền hình của ông. Những ngày cuối tháng 1/1964, The Beatles lần đầu được mời diễn trên sân khấu Olympia ở Paris. Tại đây một bức điện của hãng đĩa gửi đến báo tin vui cho họ: chỉ trong thời gian năm tuần lễ The Beatles đã bán được hơn 1,5 triệu bản đĩa I Wanna Hold Your Hand riêng tại Mỹ. Hẳn là giới trẻ Mỹ đã mê Tứ Quái rồi. Kết quả là vào ngày 7/2/64, The Beatles lần đầu tiên bay sang Mỹ để có mặt trong The Ed Sullivan Show. Cả New York đều biết tin họ đang trên đường đến Mỹ diễn vì các áp-phích quảng cáo đã được dán đầy các con đường trong khi các đài phát thanh thì cứ ra rả nói mãi cũng chỉ về tin nóng hổi này. Tại New York, The Beatles được đưa đến nghỉ ở khách sạn Plaza. Từ một suite có 10 phòng lớn, thỉnh thoảng các chàng trai bước ra bao lơn nhìn xuống phía dưới đường, nơi đang tụ tập đám đông mấy ngàn thanh niên nam nữ Mỹ. Thấy bóng dáng một chàng Beatles nào là đám đông ấy la ó, hoan hô. Beatlemania đang dâng lên ngay tại New York. Ngày The Beatles trình diễn là một ngày thời tiết rất lạnh.

Mọi người dân ở New York dường như đều đóng cửa và ngồi ở nhà bật tivi theo dõi **The Beatles** xuất hiện trong *The Ed Sullivan Show*. Ước tính đêm ấy đã có khoảng 73 triệu khán giả Mỹ theo dõi show này. Mở đầu buổi trình diễn, người ta đã đọc cho khán thính giả nghe lá thư mà Vua Rock'n'Roll **Elvis Presley** viết ngợi khen các

chàng trai Beatles. Cả nước Mỹ dường như lên cơn sốt *Beatlemania* từ sau đêm diễn đáng nhớ ấy, chỉ riêng có giới báo chí Mỹ thì vẫn ngờ vực không tin rằng **The Beatles** sẽ kéo dài thành công to lớn ấy lâu hơn một năm.

Sau hai tuần ở Mỹ, ngày 22/2/64, **The Beatles** lên đường trở về Luân Đôn và sau đó là về Liverpool, quê hương của họ. Ngày hôm sau, hình ảnh của họ đã xuất hiện trên trang bìa tuần báo thời sự quốc tế Newsweek, tờ báo ghi nhận "sức trẻ và tài năng của các chàng trai trong Hiện tượng Những Con Bọ". Nhưng **The Beatles** đã bắt đầu nổi tiếng hơn cả thần tượng lớn nhất của giới trẻ Mỹ thời đó là **Elvis Presley** - Vua nhạc Rock'n'Roll. Và sau đó không lâu, cùng với **Rolling Stones**, **The Beatles** đã khởi xướng cho làn sóng nhạc Anh xâm lược Mỹ Quốc, nay thường được nhắc đến như là trào lưu British Invasion. Theo gương **The Beatles**, tất cả các nghệ sĩ, ban nhạc Anh sau này dù có thành công lớn đến đâu chăng nữa ở chính quốc mà chưa qua được Mỹ biểu diễn và chinh phục khán giả Mỹ thì xem như họ cũng chưa phải là những nghệ sĩ thực sự lừng danh.

Bạn của người viết bài này kể tiếp: "Mãi đến năm 1969, tớ mới lần đầu biết Bít-tơn là gì. Lúc ấy tớ khoảng 14, 15 tuổi và đang học ở trường Tây. Trường rất rộng, học sinh đông nên để tiện cho các thầy, cô giáo không phải di chuyển nhiều từ phòng học này sang phòng học khác, sau mỗi giờ dạy, học sinh phải làm cái việc cuốc bộ qua các hành lang để đến phòng dành cho tiết học sau. Và ở lớp học nào cũng thấy các bàn của học sinh tui tớ khắc đầy những tên ca khúc và tên họ các thành viên Bít-tơn. Nào là Hey Jude, Come Together, Let It Be, Ob-la-di Ob-la-da, Get Back, Michelle, And I Love Her, She Loves You, All My Loving, Can't Buy Me Love, Yesterday... Và trong một buổi chiếu phim cho cả trường xem vào chiều thứ bảy, lúc giải lao, người ta đã để cho học sinh nghe bài Don't Let Me Down. Đấy là lần đầu tiên tớ thưởng thức giọng ca của Bít-tơn mà lúc ấy được giới trẻ gọi vui là Bít-lù-bít-lèo".

THE BEATLES - HÀO QUANG VÀ SỨC HÚT VỚI CÁC CÔ GÁI

Từ Mỹ trở về, Beatles thấy tiền của và danh vong ập đến với ho. Nếu trước đó ho từng nhân 100.000 bảng Anh thì nay mỗi lần trình diễn họ nhận được bạc triệu. Các chàng trai tuyệt vời hiểu ra sức mạnh cuốn hút của họ có thể đem lại cho ho những gì. Nhưng họ không được vui lắm vì theo luật thuế ở Anh thời đó, người có thu nhập cao phải nộp đến 94% lợi tức cho chính phủ. Như vậy họ chỉ nhận được có 6% trên mỗi bảng Anh thu được và sau khi trừ thù lao cho Brian Epstein thực thu của họ chỉ còn là 4,5% của mỗi bảng Anh. Sự khắc nghiệt của luật thuế này đã khiến Brian Epstein bật ra ý tưởng giúp The Beatles có thể hưởng được chính công sức và thành quả của họ nhiều hơn, nhất là khi họ đang còn ở thời kỳ sung mãn và nổi danh nhất. Chủ nhân các nhà hát nào cũng muốn có The Beatles đến diễn vì bốn chàng trai này có lực hấp dẫn rất mạnh đối với giới trẻ, đặc biệt là giới trẻ nữ. Và để có thể mời The Beatles đến với rạp của mình, từng giám đốc đến gặp Brian và đưa riêng một phong bì mà ở bên trong thường là 1000 bảng Anh. Số tiền từ phong bì này The Beatles không phải khai báo thuế. Dưới sư sắp xếp của Brian Epstein, Tứ Quái đi diễn bảy đêm mỗi tuần trong các tour diễn có khi kéo dài đến năm tuần lễ liền. Tiền của cứ thế tới tấp bay vào túi các chàng trai này. Ngày 2/3/64, tức chưa đầy hai tuần sau khi từ Mỹ về, **The Beatles** bắt tay vào việc làm cuộn phim đầu tiên của họ. Dự án này tạm thời mang tên **Beatlemania**. Sau sáu tháng mệt lả với các buổi diễn bất tận, bốn chàng trai tưởng như họ đang được hưởng thái bình thật sự trong thời gian làm phim này. Giữa những lần thu hình, họ ngồi vào phòng nghỉ và uống rượu, hút thuốc, xem phim và... tiếp các cô gái đẹp đã được chọn lọc kỹ tham gia dự án phim nay muốn đến kết thân riêng với các thành viên của Tứ Quái. Chính trong thời gian này, George Harrison đã phải lòng **Patti Boyd**, một cô gái xinh đẹp tóc vàng 19 tuổi và đang làm người mẫu cho Mary Quant (một nhà thiết kế thời trang trẻ đã lăng-xê ra mốt mini jupe). George mua một căn nhà ở miền quê rồi dọn đến đó sống chung với Patti Boyd.

Cũng vào mùa Xuân năm 1964, lần đầu tiên kể từ khi **The Beatles** trở nên nổi tiếng, **Cynthia Powell** mới được chính thức xuất hiện bên cạnh John Lennon với tư cách là vợ của anh. Cynthia lúc ấy đã sinh cho John một bé trai tên là **Julian**. Không lâu sau đó, John bỏ ra 40.000 bảng Anh để mua một căn nhà ở khu ngoại ô Weybridge, cách Luân Đôn 30 km về hướng Tây-Nam. Thêm 30.000 bảng Anh khác cũng được John chi ra để tu sửa và trang trí cho ngôi nhà ấy. Đối với Cynthia, căn nhà này đúng là món quà trời ban cho. Cô đã có thể rút ra khỏi bóng tối phía sau John để đưa con trai Julian đến đó sống trong sự bình yên và hy vọng nơi đó sẽ trở thành "mái ấm gia đình hạnh phúc" của cô và John.

Lúc ấy Paul McCartney vẫn còn sống độc thân dù cho anh được nhiều cô gái xinh đẹp mê mệt hơn các bạn. Paul chính là "Chàng Beatles dễ thương nhất" trong nhóm. Anh cũng có nhiều cuộc tình và cũng nhiều lần phải chịu trận trước các vụ kiện tụng từ các người đẹp cho rằng bố của đứa bé họ đang mang trong bụng chính là Paul McCartney. Những chuyện như vậy thì chàng Beatles nào cũng đã phải gánh chịu nhưng Paul thì bị nhiều nhất.

THE BEATLES CHINH PHỤC NƯỚC MỸ

Sau một loạt các buổi diễn thành công ở các nước Tây Âu, Trung Đông và Úc, ngày 11/8/64 The Beatles mở tiệc ăn mừng trước khi lên đường chinh phục khán giả Mỹ. Chương trình lưu diễn ở Mỹ rất căng: 30 show tại 24 thành phố lớn trải rộng trên diện tích 35.000 km trong thời gian 32 ngày. Cơn lốc người hâm mộ ập đến với Beatles ngay khi họ vừa rời khoang máy bay tại Sân bay quốc tế San Fransisco ngày 18/8. Tiếng la hét của các cô gái cuồng điên vì yêu mến Tứ Quái, tiếng còi rúc inh ởi của các xe cảnh sát, tiếng đám đông vây quanh khách sạn nơi Tứ Quái đến nghỉ... sẽ là những hình ảnh và âm thanh mãi đọng lại trong ký ức của các chàng trai về chuyến đi này. Khai thác tối đa sức thu hút mãnh liệt của Beatles, Brian Epstein chỉ bằng lòng cho họ diễn trong các sân vận động để có được cát-xê cao mà giá vé rẻ cho các fan của Beatles đều có thể đến xem họ chơi nhạc. Brian thường đòi từ 25.000 đến 50.000 USD một buổi diễn, thanh toán trước rồi mới diễn. Cộng thêm vào đó là 50% tổng doanh thu từ tiền vé, tiền truyền hình trực tiếp. Ngày 20/8 Tứ Quái diễn ở Cung Hội Nghị Las Vegas, ngày 21/8 tại Sân vận động thành phố Seatle, ngày 23/8 tại Hollywood Bowl... Sau mỗi buổi diễn các cô gái ập vào phòng nghỉ tranh giành các khăn lau mặt Tứ Quái đã dùng qua để đem về cất làm vật kỷ niệm. Lần lượt có rất nhiều các thiếu nữ Mỹ đã được làm bạn một đêm với các chàng Beatles, nhưng chuyện lạ cho đến nay vẫn chưa có ai giải thích được là: không hề có một người đẹp Mỹ nào sau đó lợi dụng chuyện tình một đêm ấy của họ với Beatles để đem ra làm đề tài kinh doanh kiếm tiền và tiếng tăm qua việc trả lời phỏng vấn báo chí, viết sách, xuất hiện trên truyền hình.

Ngày 28/8/64 tại khách sạn Delmonico, Tứ Quái trải qua một kinh nghiệm đầu đời mà hệ lụy sẽ là góp phần vào việc khiến họ có cách nhìn khác về thế giới. Lần đầu tiên trong đời

ho đã thử hút cần sa và người chỉ cho họ cách hút không ai khác hơn chính là Bob Dylan, lúc ấy đã là một nhạc sĩ rất nổi tiếng. Bob Dylan từ một show diễn ở Woodstock trở về, lái xe đến khách sạn và lên phòng gặp The Beatles. Sau khi trò chuyện đủ điều, ho đề cập đến vấn đề ma túy. Bob Dylan đã rất ngạc nhiên sau khi nghe John và Paul thứ thật rằng Beatles chưa bao giờ dùng ma túy, ngoại trừ vài ba viên thuốc amphétamines. Thế là Bob Dylan đã vấn một điếu, đốt nó lên và chuyển cho John thử. Ái ngại, John đẩy ngay cho Ringo và nói "Này, cậu là người nếm thủ của vua, hãy thủ trước xem sao!". Rìngo không từ chối. Sau đó mọi người đều thử và rồi ai nấy đều cười vui vẻ. Từ Mỹ thành công trở về Tứ Quái mệt nhoài cả về thể xác lẫn tinh thần. Nhưng họ chỉ có 18 ngày để nghỉ ngơi trước khi lại lên đường du diễn khấp nước Anh trong thời gian năm tuần lễ. Ngoài ra cũng trong thời gian 18 ngày ấy họ còn phải đến studio của hãng EMI thực hiện album thứ tư của họ. Đĩa này gồm toàn các sáng tác của John Lennon, và đó là những ca khúc có nội dung rất buồn, rất bị quan, rất la, chẳng hạn như Baby's Black và I'm A Loser. Dù cùng các bạn gặt hái được những thành công lớn, và dù vẫn xem mình thực sự là một Beatle, nhưng tự sâu trong lòng John vẫn cho rằng thành công ấy chỉ là sự giả tạo, là một sự chiếm đoạt không xứng đáng. John cũng không cảm thấy hạnh phúc khi sống trong căn nhà yên tĩnh ở Weybridge bên cạnh Cynthia Powell, một người vợ anh không yêu nhưng đã lỡ cưới và Julian, một đứa con trai "lð sinh ra sau một đệm tôi uống quá say".

Đầu mùa Đông năm 1965, Ringo Starr gặp lại Maureen Cox, cô bạn gái của anh từ thuở anh còn là cậu bé vô danh, nghèo khó. Maureen cũng sinh ra ở Liverpool. Cô làm nghề uốn tóc và vẫn thường theo dõi hành trình của Ringo qua các thông tin trên đài phát thanh (từ tháng 3/62 đến tháng 6/65 The Beatles đã có tổng cộng 52 lần hát trên đài BBC. Trong những lần ấy họ đã trình diễn 88 ca khúc, trong đó có 36 bài không bao giờ xuất hiện ở mặt đĩa mãi cho đến năm 1994 thì mới được tập hợp lại và ghi âm vào hai CD mang tên The Beatles, Live at the BBC). Đầu tháng 12/1964, biết Ringo đang điều trị cắt amygdale tại bệnh viên thuộc Đại học Luân Đôn, Maureen đấp xe lửa đến đó, mang theo một cây kem cho người yêu. Khi Ringo xuất viện, Maureen vẫn còn ở lại Luân Đôn dự lễ Giáng sinh. Đến giữa tháng 1/1965, Maureen báo cho Ringo biết tin vui rằng anh sắp trở thành bố. Ringo, trước sự hiện diện của đầy đủ các bạn trong Beatles, đã quỳ xuống và hỏi Maureen có bằng lòng làm vợ anh hay không. Lễ cưới của Ringo và Maureen được cử hành vào ngày 11/2/1965. John và vợ của anh là Cynthia, George Harrison và Paul McCartney là những người khách duy nhất được mời đến dự lễ cưới bí mật của họ. Vậy là chỉ còn mình Paul "chàng Beatles dễ thương" sống độc thân!

Người bạn kể tiếp: "Do biết Bít-lù-Bít-lèo quá trễ nên tớ thích những bài Come Together, Get Back, Don't Let Me Down, Let It Be hơn là những bài trước đó của họ. Nhưng dĩ nhiên là tớ vẫn như mọi người khác không thể không mê bài Yesterday. Còn ca khúc của Tứ Quái mà tớ thích nhất lại là The Long And Winding Road. Nghe bài này tớ cảm thấy rằng trên đời này có rất nhiều những con người cô đơn, số phận não nề và bất hạnh quá sức".

Từ năm 1965 trở đi cả thế giới hầu như đều biết đến **The Beatles**. Hoàng gia Anh vốn có truyền thống cổ kính mà còn phải mởi Tứ Quái vào điện Buckingham để ban cho họ huân chương M.B.E (Member of the British Empire, thành viên của đế chế Anh). Nhưng Tứ Quái cũng đã ngày một trưởng thành hơn. Album **Rubber Soul** của họ (phát hành năm 1965) đã không những là một album bán rất chạy mà còn chứng tỏ tài năng sáng tác của họ đã ở mức rất cao và họ đã vượt lên hẳn hình ảnh các chàng trai trẻ chỉ biết vui đùa như trước đó ba năm. Giàu có, nổi danh toàn cầu nhưng Tứ Quái đã quá mệt với các tour diễn liên tục. Sau

show diễn cuối ở San Fransisco vào năm 1966, studio ghi âm là nơi duy nhất mà người ta gặp lại đầy đủ bốn chàng Beatles này. Nhưng chính nhờ việc tự giam mình vào studio, ngừng lưu diễn mà dường như **The Beatles** mới lại có nhiều cảm hứng sáng tác dạt dào, phong phú nhất. Hết album xuất sắc này rồi album độc đáo khác cứ thế thay nhau được họ tung ra: **Revolver** (1966) mang âm hưởng psychedelic, **Sgt. Pepper's Lonely Heart Club Band** (1967) với nội dung của một trường thiên tiểu thuyết, **White Album** (hay còn được gọi là đĩa **The Beatles**, 1968) giới thiệu tài sáng tác của từng thành viên một trong Tứ Quái và tuyệt tác **Abbey Road** (tháng 8/1969).

Đến năm 1969, The Beatles thực ra chỉ còn đoàn kết ở cái tên mà thôi, rạn nứt đã đến với họ từ sau thành công lớn của Rubber Soul năm 1965. Khi kết hợp với nhau sáng tác John và Paul tổ ra là hai thiên tài bổ túc cho nhau thật điệu nghệ, hài hòa. Khi mỗi người mỗi cảm hứng và sáng tác riêng, họ là hai nghệ sĩ tài ba có phong cách riêng. Điều này được cảm nhận rất rõ với album The Beatles (hoặc White Album). Cái "tôi" đã nổi lên trong lòng John và Paul. Họ bắt đầu hết thông cảm được cho nhau. Giữa họ từ đây là một sự so kè, một sự cạnh tranh ngầm nhưng rất căng thẳng. Việc Cynthia ngày càng khó chấp nhận cuộc đời là vợ của một nghệ sĩ quá nổi tiếng đến quên cả vợ con nên cô quyết định ra đi nhường chỗ lại cho một nữ nghệ sĩ cấp tiến người Nhật là Yoko Ono, cùng với việc Paul McCartney kết hôn với một nữ nhiếp ảnh gia Mỹ là Linda Eastman vào năm 1969, đã dẫn đến những trận bùng nổ tranh giành ảnh hưởng và quyền lợi giữa các chàng Tứ Quái. Sau những tháng dài "di chuyển trên con đường dài ngoằn ngoèo trong sự cô đơn" (lời bài The Long and Winding Road) Tứ Quái đã không thể nào Trở lại (Get Back) mà Kết nhóm (Come Together) với nhau như họ từng hát được nữa. Tháng 4/1970, Paul McCartney chính thức thông báo rằng The Beatles đã tan rã, đường ai nấy đi trước sự luyến tiếc của hàng triệu fan trên khắp thế giới. Cả Paul, John, Ringo và George sau đó đều tung ra album solo, người này nổi và thành công hơn người kia. Tháng 12/1980 John Lennon bị một tên tâm thần bắn chết tại New York khiến niềm hy vọng sẽ có một ngày tái hợp của The Beatles không bao giờ thành hiện thực.

Ngoại trừ là vào cuối năm 1994 đã xảy ra chuyện hi hữu: một ca khúc chưa hoàn chỉnh do John Lennon sáng tác và ghi vào băng cassette mono không lâu trước khi bị ám hại, bài Free As A Bird, đã được Yoko Ono trao lại cho Paul. Cùng với George và Ringo, Paul đã hoàn tất bài này rồi ghi âm trong studio của anh tại Sussex, Anh Quốc. Free As A Bird được xem như là một sự hợp ca chơi nhạc giữa ba chàng Beatleş còn sống và một chàng đã khuất. Bài hát này đã được giải Grammy 97 Song Ca/Hợp Ca Pop Xuất Sắc Nhất. Và cho đến nay thì Paul McCartney vẫn được xem là chàng Beatles may mắn và thành công nhất. Không may là vợ anh, Linda, đã sớm qua đời vì ung thư. Hiện nay, Paul trông yếu và già đi rất nhiều. Album mới nhất của anh trong năm 2002 là Back In The US.: Live 2002. Ringo Starr trong năm qua cũng đã trở lại với album Ringo & His New All-Starr Band. Còn George Harrison đã qua đời vị bệnh ung thư vào ngày 29/11/2001.

the beatles

Tứ quái

BEATLES Sau Thời Huy Hoàng

Ngày 31/12 cách đây 33 năm là một ngày tàn của thế giới pop. Paul McCartney, lúc ấy là chàng trai mới 28 tuổi đã nộp đơn kiện chính hãng đĩa và các bạn trong nhóm nhạc từng cùng mình nổi danh khắp thế giới trong suốt sáu năm trước đó. Giọt nước làm tràn ly. Sang đến năm 1970, The Beatles đã rút dây điện khỏi ampli. Họ tan rã, mỗi thành viên đi theo con đường của riêng mình và thay nhau tung ra album solo như để khẳng định rằng bản thân họ cũng là những tài năng lớn đã góp phần tạo nên những trang sử huy hoàng của The Beatles. Tuy vậy, trong cuộc đời mỗi người, bên cạnh ánh hào quang chói lòa vây quanh, vẫn còn đây đó những nốt nhạc buồn...

GEORGE HARRISON "CON BỌ YÊN ẮNG NHẤT"

Sự cố John Lennon bị bắn chết ở New York vào ngày 8/12/1980 đã để lại sự e ngại lớn cho vấn đề an ninh cá nhân của George Harrison, người vốn vẫn được xem là "Con bọ yên ắng nhất" trong số bốn con bọ lùng danh Paul-John-

Ringo-George. Vì thế George đã không ngại chi ra một khoản tiền lớn để lắp đặt cả một hệ thống báo động an ninh tinh vi ở căn nhà của anh tại Henley-on-Thames, cách Luân Đôn khoảng 35 dặm về hướng Tây. Nhưng rồi vào tháng 12/1999, một gã tâm thần điên loạn tên là Michael Abrams, 34 tuổi, quê ở thành phố cảng Liverpool (tức quê nhà của Tứ Quái) - vì cho rằng The Beatles "là những phù thủy hắc ám cõi chối bay đến trần gian quấy phá con người" nên nủa đêm hôm ấy đã đột nhập vào nhà của George và đâm anh. "Hắn đè lên người tôi, con dao trong tay hắn đã đâm vào người tôi. Tôi tưởng như mình đang chết", George Harrison đã nói như vậy trước tòa.

Sinh thời, tay guitar George Harrison vẫn là "Con Bọ" trẻ nhất trong số các thành viên Beatles và cũng là người dễ tính, dễ cảm thông và dễ chấp nhận hơn cả. Thành tích của George đã nói thay cho anh. Trong các ca khúc bất tử của Fab Four (Tứ Quái Tuyệt Vời) vẫn còn nguyên đó những sáng tác của George mà nay đã được liệt vào hàng kinh điển, như Something, Here Comes The Sun và cả My Sweet Lord - tức single đầu tiên leo lên hạng nhất của một thành viên The Beatles sau khi ban nhạc tan rã. Sau đó George còn nổi danh vì đã là sáng lập viên ra show hòa nhạc Concert for Bangladesh vì mục đích bác ái từ thiện đầu tiên của thế giới các nghệ sĩ rock/pop. Nếu không có buổi hòa nhạc gây qũy từ thiện này thì chưa chắc sau này đã có thêm những chương trình khác như Live Aid, USA for Africa, Amnesty Tour, Farm Aid...

Những hit song mà George Harrison lập được sau này trong thập niên 80 lại là những ca khúc anh sáng tác và trình bày với tư cách là thành viên của nhóm Traveling Wilburys gồm nhiều nghệ sĩ cự phách của pop-rock Mỹ và Anh. Ngoài ra George cũng đã được nể trọng ở tư cách là nhà sản xuất phim ảnh (chẳng hạn như bộ phim "Life of Brian" năm 1979 và "Shanghai Surprise" năm 1986 - do nữ ca sĩ Madonna và nam tài tử điển trai Sean Penn đóng vai chính).

Đã có lúc người ta tưởng rằng George sẽ không thể nào vực mình đúng lên được nữa khi mà vợ của anh, Patti Boyd bỏ nhà đi theo tiếng đàn giọng hát từ trái tim của anh hùng guitar Eric Clapton, người bạn thân của anh vào năm 1974. (Patti là cảm húng chính cho ca khúc *Something* của George Harrison và hai ca khúc *Layla, Wonderful Tonight* của Eric Clapton). Nhưng mãi đến năm 1979 thì Eric Clapton mới hoàn toàn được thoải mái mà kết hôn với Patti Boyd. Tiếc thay, "nàng tiên, nàng thơ" này cũng không ở được lâu với Eric Clapton. Họ ly dị và ngày nay Patti (58 tuổi) đang kết bạn với một doanh nhân người Anh và cô vẫn còn gìn giữ các quan hệ rất thân tình với cả hai người chồng cũ là George Harrison và Eric Clapton.

Nhưng George cuối cùng cũng đã tìm lại được niềm vui sống khi quen Olivia Trinidad Arias, một cô gái Mỹ gốc Mêhicô, là nhân viên trong hãng đĩa của anh tại Los Angeles. Họ thành hôn với nhau vào năm 1978, tức một tháng sau khi con trai của họ là Dhani chào đời. Chính Olivia là người đã cứu George vào cái đêm mà gã tâm thần kia dùng dao đâm thủng phối và suờn của anh. Olivia khi ấy đã nhanh tay chụp lấy cây đèn để bàn và đập lên đầu gã. Sau tại nạn ấy, George Harrison đã phát ra lời kêu gọi "cả thế giới hãy đổi hết những hành động bạo lực trong xã hội bằng sự tốt lành tiềm ẩn trong tâm hồn của mọi người trên khắp thế giới", nghe rất giống với Imagine - ca khúc của John Lennon, người bạn quá cố của anh.

George Harrison qua đời ngày 29/11/2001 vì bệnh ung thư, thọ 58 tuổi.

the heatles

JOHN LENNON KHÔNG THOÁT ĐƯỢC ĐỊNH MỆNH

Năm 1980 John Lennon đã 40 tuổi. Và như trong một sáng tác của anh, anh đang làm lại cuộc đời. Anh đã tìm lại niềm vui sống. Sức khỏe của anh có phần hồi phục, cuộc hôn nhân với cô vợ nghệ sĩ Nhật Yoko Ono cũng đã trở nên bình yên hơn. Hàng ngày anh cùng với Yoko săn sóc Sean, câu con trai nhỏ của họ, và cũng đã nối lại được quan hệ cha con mật thiết hơn với Julian, đứa con trai mà anh đã có với người vợ trước là Cynthia (họ chính thức ly dị nhau năm 1969, tức khi John đã rất măn nồng với Yoko). Ngoài ra John lúc ấy còn là một nghệ sĩ đang rất phần chấn với album mới nhất là Double Fantasy. John đang làm lại cuộc đời vì anh cũng đã bắt đầu quan hệ lại với những người thân của mình ở Anh (em gái cùng mẹ khác cha là Julia Baird, nay 53 tuổi, là cô giáo ở Cheshire). Julia đã kể lại rằng hai anh em thường nói với nhau qua điện thoại về mẹ của họ (bà Julia qua đời trong tai nạn xe hơi năm 1958). Xem ra John đang trốn chạy định mệnh. Anh tỏ ra rất sợ những chuyện chẳng lành. Thế nhưng cuối cùng anh vẫn không thoát được số mệnh. Vào ngày 8/12 năm ấy, John đã bị Mark David Chapman bắn chết trước nơi anh sống ở Manhattan, New York. Tên sát nhân tính đến nay đã sống 20 năm ở trong tù. Đơn xin khoan hồng và trả tự do có điều kiện của hắn lần nữa lại bị pháp luật Mỹ bác bỏ sau khi Yoko Ono (nay 67 tuổi) gửi băng ghi âm đến tòa nói rằng "Nếu như Chapman được tự do thì trong suốt cuộc đời còn lại của bà và của con trai bà là Sean Lennon, họ sẽ không thể có được một ngày sống an toàn, bình yên".

Ở bên kia thế giới chắc rằng John Lennon cũng đang vui vì biết rằng cả thế giới vẫn nhớ đến mình trong ngày sinh nhật lần thứ 62 của anh (tháng 10/2002) và trong ngày giỗ thứ 22 của anh (8/12 vừa qua). Nhưng vui hơn hết có lẽ là khi anh biết được rằng cả hai người con trai của anh đã và đang tiếp nối sự nghiệp sáng tác đàn ca của bố. "Nó đã trưởng thành, biết mình là ai và cần phải làm gì", bà Cynthia (nay đã 61 tuổi) nói như thế về Julian - con trai của bà với John Lennon (Julian là đề tài trong ca khúc Hey Jude của The Beatles và Lucy In The Sky With Diamonds của John năm xưa). Sau nhiều năm dài nghiện ngập ma túy và một chuỗi các album hoàn toàn không gây được dấu ấn gì, Julian Lennon đã được giới phê bình đánh giá cao hơn sau khi tung ra một

album khá hay là **Photograph Smile**. Hiện anh đang trong quá trình hoàn tất một album khác. Julian hiện sống ở Ý và ở Pháp với người bạn gái là Lucy Bayliss, 26 tuổi. Anh được thừa hưởng một gia tài 30 triệu USD mà mẹ anh dành cho vào năm 1996.

Em trai cùng cha khác mẹ với Julian là Sean Lennon (cảm hứng và đề tài của ca khúc *Beautiful Boy* của John Lennon) nay là một nghệ sĩ 27 tuổi và đã có một album được đánh giá cao là **Into The Sun** phát hành năm 1998. Sean hiện sống ở New York cùng với cô bạn gái người Nhật là Yuka Honda (thành viên ban nhạc Cibo Matto). Album thứ hai của anh cũng đang được hoàn thiện.

PAUL McCARTNEY NGÀI HIỆP SĨ

Năm 2002 Paul McCartney đã là người đàn ông 60 tuổi. Không chỉ là người nộp đơn kiện dẫn đến sự tan rã của The Beatles, anh còn là người đầu tiên chính thúc tuyên bố về sự tan rã ấy vào ngày 10/4/1970. Chính vì hai hành động này mà cho đến nay trong thâm tâm của rất nhiều các fan trung thành với Tứ Quái, chính cặp vợ chồng Paul McCartney - Linda Eastman McCartney mới là hai thủ phạm chính của sự chia rẽ giữa The Beatles. Nhưng Paul nào có vai về cổ với các là là hai thủ phạm chính của sự chia rẽ

giữa The Beatles. Nhưng Paul nào có vui vẻ gì với các hành động đó, "Anh ấy đã rất đau khổ, hương tâm bị dày vò và anh ấy đã tự hành hạ mình trong suốt nhiều tuần sau đó", Linda McCartney từng thổ lộ như thế với Danny Fields, một người bạn phụ trách viết tiểu sử cho cô.

Nhưng rồi mọi chuyện khó khăn, rắc rối ấy dường như đã tan biến hết vào quá khứ. Ngày 11/3/1997, Paul McCartney đã trở thành Con Bọ duy nhất được triều đình Anh của Nữ hoàng Elizabeth II phong tước Hiệp sĩ. Các bạn của anh trong nhóm Tứ Quái năm xua quen gọi Paul là Đấng Đại Thánh (Your Holiness) cũng nhân đó mà bỏ qua những sai lầm của Paul trước đây (trong đó có cả việc anh phải nằm từ 10 ngày đêm sau khi bị phát hiện có giữ cần sa trong hành lý của mình tại sân bay ở Tokyo vào năm 1980). Không chỉ là Con Bọ có nguồn sáng tác sung mãn nhất (Paul là tác giả của 30 album solo, trong đó có 9 đĩa anh choi với nhóm nhạc The Wings do anh lập ra vào năm 1971), anh còn là Con Bọ giàu nhất với của cải và tài sản nay ước tính trị giá trên 750 triệu USD. "Anh ấy làm việc rất say mê. Hết sáng tác nhạc, đặt lời, vẽ rồi việt... lúc nào cũng bận rộn", Barry Miles phụ trách viết tiểu sử cho Paul kể lại.

Paul cũng bỏ ra rất nhiều công súc và thời gian cho gia đình riêng của mình. Thoạt tiên anh gửi các con của anh vào một trường tư dành cho dân Ăng-lê giàu có. Nhưng rồi ngại rằng chúng sẽ bị ảnh hưởng bởi nhiều thói quen không cần thiết nên sau đó anh đã chuyển các con là Heather (nay 39 tuổi, là nhà thiết kế vải là con trai riêng của Linda), Mary (nay 33 tuổi, là nhiếp ảnh gia, đã sinh cho Paul một cháu ngoại), Stella (nay 31 tuổi) và James (25 tuổi, tập làm nghệ sĩ như bố) sang trường công khi cùng Linda về vùng nông thôn Sussex sinh sống. "Tôi đã biết các con của Paul và Linda từ khi chúng còn là những cô, cậu bé. Chúng rất lễ phép, ngoan, có giáo dục tốt và không kiêu kỳ, họm hĩnh tí nào cả" Peter Blake nói. Blake chính là nghệ sĩ đã thiết kế bìa album Sgt.Pepper's Lonely Hearts Club Band cho The Beatles.

Paul cũng có những thảm kịch của riêng anh. Cái chết ghê sợ của John luôn ám ảnh anh. Cứ mỗi lần nhắc đến John là Paul lại như muốn khóc. Từ năm 1991 trở đi Paul đã làm lành được với tất cả các bạn cũ trong The Beatles và cũng đã trở thành một người bạn của Yoko Ono. Anh đã đồng ý hát lại nhạc của The Beatles từ khi đó. Tháng 4/1998, Paul đã phải chịu đựng một nỗi đau lớn khác: Linda qua đời vì bệnh ung thư.

Nhưng rồi niềm vui sống và hạnh phúc, nụ cười cũng đã trở lại với Paul từ cuối năm 1999. Người mang đến niềm vui cho Ngài hiệp sĩ Paul McCartney chính là Heather Mills, một người mẫu thời trang rất độc đáo với một chân bằng gỗ, hậu quả của một tai nạn xe hơi, năm nay 34 tuổi và chuyên hoạt động bênh vực cho những người khuyết tật. "Đã từ lâu tôi ước mơ tìm được người yêu là một kiếm sĩ trong bộ giáp sắt", Heather Mills tâm sự như thế với đài truyền hình Anh hồi tháng 10/2000. Và cô đã có chàng hiệp sĩ Paul, người mà nay hát And I Love Her cho cô nghe chứ không phải cho nàng tóc đỏ Jane Asher nữa (Jane là cô gái con nhà khá giả đã đính hôn với Paul vào năm 1967. Nhưng sang đến năm 1968 thì cả hai đồng ý chia tay nhau. Lúc ấy Jane mới có 22 tuổi. Ngày nay Jane là vợ và mẹ của ba con nhỏ. Cô chuyên viết sách dạy nấu ăn).

the beatles

RINGO STARR HẠNH PHÚC KHÔNG ĐỂ ĐẦNG ĐẾN

Trước đây Ringo Starr đã từng hát rằng Love Don't Come Easy (Tình yêu không dễ đến). Đối với anh cuộc đời cũng chẳng có nhiều niềm vui và hạnh phúc cho lắm. Nếu như John, Paul là những Con Bọ tuy dễ thương nhưng cũng rất ngạo mạn, thách đố thì Ringo đơn giản vẫn chỉ là một Ringo bình thường. "Họ chẳng dễ nói chuyện với nhau (ám chỉ Paul, John và George) nhưng họ dễ dàng nói chuyện được với Ringo", Nancy Andrews, một bạn gái của Ringo Starr trong những năm 70 thổ lộ như vậy. Nhưng sau khi The Beatles tan rã, Ringo đã trở nên cô đơn hơn ai hết. Năm nay anh đã 62 tuổi và đã trải qua hàng loạt những chuyện chẳng lành. Trước tiên là vô số những lần nghiện, rồi cai, rồi lại nghiện rượu. Sau đó là một loạt những lần chọn lựa sự nghiệp đều không thành đạt. Thế nhưng vào năm 1998 Ringo đã trả lời phỏng vấn của tạp chí âm nhạc Rolling Stone như để cải chính cho mọi tin đồn về mình "Tôi nào có thức dây mỗi sáng rồi tự chào chính mình với câu: 'Xin chào thần tượng lớn' đâu!".

Sau khi Tứ Quái không còn là một nữa, Ringo Starr cũng đã có một khởi đầu solo khá thành công với bài *It Don't Come Easy*. Thế nhưng các sáng tác tiếp sau đó của anh chẳng hề gây được tiếng vang nào trong khi các ly rượu thì cứ tiếp theo nhau tuôn trào trong các mạch máu của anh ngày một nhiều hơn, cho đến khi cả người thân thương nhất của anh là Maureen cũng phải nói lời vĩnh biệt để bước ra khỏi cuộc đời anh. Hai người đã kết hôn với nhau từ năm 1965 và Maureen cũng là người quê ở Liverpool. Tuy nhiên điều đáng buồn là Ringo dường như không còn tham gia trong sự trưởng thành của những đứa con là Zak, Jason và Lee. Kết quả là Maureen và Ringo ly dị nhau vào năm 1965. Ringo chuyển nhà đến ở với Nancy Andrews, một người mẫu thời trang (nay là một nhiếp ảnh gia), "Đó là những năm lù mù, lúc rõ lúc mờ trong đời tôi", Ringo đã tâm sự như vậy.

Năm 1979, căn nhà anh đang thuê ở Hollywood bị cháy rui cùng với một số đĩa vàng mà anh đã thu thập được trong cuộc đời nghệ sĩ solo của mình thời hậu Beatles. Bị bệnh nặng ở hệ thống tiêu hóa, anh phải nằm viện một thời gian dài. Năm 1980 anh quen Barbara Bach (nữ diễn viên tùng đóng trong tập phim về chàng điệp viên tài hoa 007 James Bond - *The spy who loved me*) và tìm được sự bình yên. Lúc ấy anh là diễn viên điện ảnh được giao đóng chung trong bộ phim hài "*The Caveman*" với Barbara. Cả hai cùng thoát chết trong một tại nạn xe hoi xảy ra trong năm đó. "*Thế là chúng tôi xem như định mệnh đã an bài, chúng tôi hứa với nhau là sẽ không bao giờ rời xa nhau nữa*", Ringo kể. Nhưng vì cả hai đều là những đệ tử của thần lưu linh, nên phải đến bảy năm sau họ

mới thực sự tìm thấy sự bình an để sống bên nhau, sau khi đã cai nghiện thành công và đã làm lễ kết hôn với nhau từ năm 1981.

Gần đây mọi người thường hay thấy cặp Ringo-Barbara thường đi ăn và giải trí chung với cặp Paul-Heather. Trong những năm gần đây tin buồn cũng vẫn tiếp tục đến với Ringo: Maureen chết vì bệnh Leukemia vào năm 1994, cô con gái Lee thì bị bệnh nặng vì khối u trong não (nay đã bình phục). Và cuối cùng Ringo cũng tim được một ít không khí bình an và hạnh phúc vì hai người con trai của anh (Zak, 37 tuổi và Jason, 35 tuổi) nay đều là những tay trống như cha của chúng (Zak hiện chơi trống cho The Who). Bản thân Ringo cũng đã giã từ được thần lưu linh và trở thành người chỉ ăn rau quả và trái cây. Barbara Bach vẫn luôn ở bên anh.

MỘT TƯỢNG ĐÀI ÂM NHẠC LÃNG TỬ CỦA THẾ KỶ XX

Nếu có dịp tới thăm Viện Bảo Tàng Anh Quốc ở Luân Đôn, xin bạn hãy rẽ sang phía bên phải, tìm tới phòng bản thảo của thư viện. Ở đó, bên cạnh những nguyên tác của Shakespeare, Dickens... bạn sẽ thấy bản thảo mười bản nhạc của ban nhạc Beatles với bút tích của các tác giả được đặt trong một bàn kính. Theo lời người phụ trách thư viện thì ngày nào cũng có một đám đông khách tham quan tụ tập quanh cái bàn ấy để được tận mắt chứng kiến phần nào một huyền thoại.

the beatles

NHỮNG NĂM THÁNG SƠ KHAI (1957 - 1960):

Đến nay chúng ta - những người hâm mộ Beatles đều biết rằng ngày 6/7/1957 chính là ngày John Lennon và Paul McCartney gặp nhau trong buổi lễ hội thánh của làng Woolton ở Liverpool. Nhưng có lẽ ít ai biết được rằng các nhà nghiên cứu về lịch sử ban nhạc đã phải khó khăn như thế nào mới xác định được chính xác thời điểm đó. Trước đây người ta vẫn tin rằng ngày hai người gặp nhau là ngày 15/6/1956 (số liệu do chính John và Paul cung cấp trong cuốn tiểu sử viết về ban nhạc xuất bản năm 1968). Nhưng rồi có một học giả là Mark Lewishon (nay là chuyên gia số 1 về Beatles) nghi ngờ tính chính xác của thời điểm đó. Ông đã lội ngược dòng để tìm hiểu và công bố phát hiện của mình vào đầu những năm 90 làm các thành viên ban nhạc rất nế phục.

Nói về những năm tháng sơ khai của ban nhạc có lẽ cũng nên nói đôi nét về tên ban nhạc. Nhiều người trong chúng ta chắc đã có lúc thắc mắc không hiểu Beatles nghĩa là gì, ai là tác giả của cái tên huyền thoại ấy và nó có từ khi nào? Nhiều công trình nghiên cứu đã đem lại những kết quả thật tuyệt vời. Trước khi lấy tên Beatles ban nhạc đã mang rất nhiều tên gọi khác nhau, có những cái tên chỉ tồn tại vòn vẹn vài ngày, có một thời họ đã lấy tên là "Những con bọ bằng bạc" (the Silver Beetles). Thời kỳ ban đầu đó ban nhạc còn chưa được biết đến và các chàng trai đang tìm đủ mọi cách để trở nên nổi tiếng. Ho chính thức lấy tên "The Beatles" vào tháng 8/1960 lúc ho thực hiện chuyển công diễn đầu tiên ra nước ngoài, tới thành phố Hamburg của Đức. Việc ai là tác giả của tên gọi mới, hiện nay chưa phải mọi ý kiến đã thống nhất, song giả thuyết cho rằng tác giả là Stu, một người bạn học của John và khi ấy cũng là một thành viên (chơi guitar bass) của ban nhạc, xem ra được nhiều ủng hộ hơn cả. Stu vốn là họa sĩ và anh đã chơi chữ khi đề xuất một cái tên mới đồng âm nhưng khác nghĩa với tên gọi cũ (Beetles). Việc bỏ một chữ E và thay bằng chữ A đưa lại cụm từ Beat có nghĩa là tiếng đập, một từ vẫn hay sử dụng trong âm nhạc. Và như John Lennon viết trong cuốn sách "John Lennon: những bài viết của anh" thì tên ban nhạc là Beatles với một chữ A.

MƯỜI NĂM LÀM NÊN HUYỀN THOẠI (1960 - 1970):

Mặc dù The Beatles ra đời từ tháng 8/1960, nhưng phải mất hơn 2 năm thành công mới đến với ho và hình như đã ở lại mãi mãi với ban nhạc để biến nó thành một huyền thoại. Nói đến thành công của Beatles không thể không nói đến công lao của hai người: ông bầu Brian Epstein và nhạc sỹ G. Martin, nhà sản xuất đĩa nhạc của Beatles. Epstein đã đem hết tâm huyết và trí lực của mình để tạo uy thế, khuếch trương và truyền bá uy tín, nhạc phẩm của Beatles. Một câu nói nổi tiếng của ông khi ban nhạc còn chưa được ai biết đến là ông sẽ làm cho Beatles nổi danh hơn cả Elvis Presley - ông vua nhạc rock'n'roll khi ấy đang là thần tượng số một của giới trẻ. Và lịch sử đã chứng thực điều ấy. Chỉ ít năm sau, trên định cao của danh vọng, John Lennon đã lớn tiếng tuyên bố rằng ban nhạc Beatles còn nổi danh hơn cả chúa Jesus. Còn với sự dìu dắt của Martin, trình độ và chất lượng âm nhạc của Beatles trưởng thành với một tốc độ đáng kinh ngạc. Trong 10 năm tồn tai - từ tháng 8/1960 khi ban nhạc định hình với tên gọi Beatles cho đến khi tan rã vào tháng 4/1970 - bốn chàng trai huyền thoại đã cho ra đời cả thảy 13 album nhạc (có một album kép), 22 đĩa đơn và 14 đĩa EP với tổng cộng hơn 220 bài hát mà trong đó khoảng 184 ca khúc là sáng tác của ban nhạc. Khi đĩa CD xuất hiện và thay thế đĩa nhựa, tất cả 13 album của ban nhạc được phát hành lại trên 14 đĩa CD. Những bài hát trước kia chỉ phát hành trên đĩa đơn hay EP, nay được biên tập lại và in thành hai đĩa CD với tựa đề Past Masters Part 1 & 2.

Abbey Road là một trường thu danh tiếng ở thủ đô Luân Đôn, nơi Beatles đã ghi âm phần lớn các nhạc phẩm của họ. Đâu đó bên trong trường thu, sau cánh cửa sắt lớn sơn xanh, qua ba lần khóa là kho lưu trữ băng gốc của tất cả những ban nhạc, nghê sĩ đã thu thanh ở đây. Và cũng ở đó lưu giữ toàn bộ số băng gốc của Beatles với khoảng 400 giờ đồng hồ ghi âm. 16 đĩa CD với hơn 10 giờ đồng hồ âm nhạc Beatles phát hành chính thức quả là một phần quá nhỏ bé so với những gi ban nhạc đã làm. Hơn nữa lại có nhiều vấn đề với số CD đang phát hành, như 4 album đầu của Beatles là Please Please Me, With the Beatles, A Hard Day's Night và Beatles for Sales có chất lượng âm thanh rất tồi (đặc biệt là 2 CD đầu) do việc nen thông tin. Hơn nữa cả 4 CD này đều chỉ cho âm thanh mono. Chúng ta biết rằng tất cả các album nhạc của Beatles trước đây đều được phát hành với cả hai loại âm thanh: mono và stereo. Kỹ thuật stereo vào những năm 60 còn là một kỹ thuật mới, máy nghe stereo còn khá đất nên ít người có. Vì thế Martin luôn đặc biệt quan tâm đến những phiên bản dạng mono. Và thực tế có nhiều khác biệt giữa hai phiên bản mono và stereo. Với những người nghe nhạc khó tính, họ sẽ muốn có cả hai phiên bản. Nhưng cho đến nay nó vẫn luôn chỉ là niềm ao ước khó thực hiện. Những vấn đề liên quan tới chất lượng âm thanh 4 CD đầu của ban nhạc thật hết sức thô thiển, khỏ lòng có thể chấp nhận. Vậy mà xem ra chúng ta sẽ mãi mãi phải chấp nhận trái đẳng bởi Martin nay đã ngoài 70 tuổi và tai ông đã gần như bị điệc.

HAI MUOI NAM SAU (1970 - 1990):

"Let It Be"- album cuối cùng của Beatles được xuất bản vào năm 1970, những năm sau các thành viên còn lại của ban nhạc vẫn đều đặn cho ra đời các album solo, nhưng đó không còn là nhạc của Beatles nữa, âm nhạc của họ vẫn rất tuyệt xong khó đạt tới độ cao của Beatles khi mà bốn bộ óc, bốn tài năng kết hợp với nhau thành một khối thống nhất. Kể từ đó, EMI hay Capitol Records là hai hãng đĩa nắm bản quyền xuất bản nhạc Beatles tại Anh và Mỹ, thính thoảng họ lại tung ra một tuyển tập những ca khúc của ban nhạc nhưng quanh quẩn vẫn chỉ là Hey Jude, Let It Be, Yesterday, A Day In The Life... Với sự ra đi của John, lịch sử ban nhạc đã vĩnh viễn khép lại, nhưng ánh hào quanh họ để lại sẽ không bao giờ tắt! Mọi nỗ lực nhằm tái tạo ban nhạc đều thất bại. Không một buổi diễn chung, không một lần hội ngộ để họ lại cùng nhau sáng tạo thêm thứ âm nhạc kỳ diệu nữa.

Năm 1992 Paul tuyên bố rằng: "Một trăm năm nữa, người ta sẽ nghe nhạc Beatles như chúng ta đang nghe Mozart hiện nay". Thế nhưng giới ái mộ vẫn không chịu trời bỏ niềm khao khát được biết thêm, được nghe thêm về Beatles. Họ không chịu thỏa mãn với hơn 10 tiếng đồng hồ âm nhạc của Beatles trên 16 đĩa CD kia khi biết rằng di sản mà ban nhạc để lại có tới hơn 400 tiếng đồng hồ. Và họ lục tìm mọi nơi, mọi cách để có thêm thông tin về Beatles. Cũng từ đó một ngành công nghiệp "chợ đen" đã hình thành và hoành hành ngày một thêm dữ đội hơn. Nó khai thác thị hiếu, niềm mong mỏi ở những con chiên ngoạn đạo của Beatles trên bốn hướng chủ yếu sau: những bản nhạc thu nháp ở nhà riêng (hình hài phôi thai của nhiều nhạc phẩm sau này trở thành kinh điển); những đợt thu thanh của Beatles trong trường thu (quá trình hoàn thành nhạc phẩm và phương pháp sáng tác tại chỗ); những đợt công diễn tại Anh, Mỹ và hàng loạt các nước trên thế giới (tính hoài niệm của khán thính giả); những đợt thu thanh, trình diễn cho đài phát thanh và truyền hình BBC (âm thanh chất lượng phòng thu lột bỏ mọi tiểu xảo thu thanh).

Với một di sản đồ sộ hơn 400 giờ ghi âm mà chỉ mới hơn 10 giờ âm nhạc được công bố, hẳn sẽ còn biết bao điều thú vi đang còn ẩn náu. Có những bài hát nào ho đã thu thanh nhưng không phát hành? Có những bài hát nào ho đã sáng tác nhưng lại đem cho ban nhạc hay ca sỹ khác? Các bài hát đã ra đời như thế nào? Trong suốt tháng 1/1969, ban nhạc liên tục ghi âm cho dự án Let It Be, vậy họ đã làm gì, hát gì trong suốt cả tháng trời? Có phải chính trong thời gian này đã nảy sinh những bất hòa không thể hàn gắn dẫn đến sư tan vỡ của ban nhạc?... Trên những phương diên ấy thì không thể phủ nhân được mặt tích cực của ngành công nghiệp chơ đen kia. Rất nhiều tia sáng đã lần đầu lot ra ngoài sau hàng chục năm được dấu kín để giải đáp những câu hỏi nêu trên. Nhờ thế việc nghiên cứu ban nhạc đã gặt hái được nhiều thành công rất đáng khích lệ trong ít năm trở lại đây. Trên một bình diên khác thì một lợi nhuận phi pháp kếch xủ đã rợi vào tay những ông chủ ngành công nghiệp chơ đen. Các thành viên ban nhac cũng như hãng đĩa của ho không thu được một xu lợi nhuân. Ban sẽ chỉ có thể tim thấy những CD "vườn cấm" tại các cửa hàng bán đồ sưu tập với một cái giá cắt cổ, đắt gấp 2-3, thâm chi 10 lần giá một chiếc đĩa CD thường. Sau nhiều năm bất lực ngồi nhìn, cuối cùng thì hãng âm nhac Apple của Beatles đã thống nhất hành động với tổ hợp âm nhạc EMI của Anh để đưa ra những biên pháp "bảo vê".

DỰ ÁN HỢP TUYỂN (1990 - 2000): CD ANTHOLOGY:

Để đối phó với ngành công nghiệp chơ đen khổng lồ, cuối năm 1994 tổ hợp âm nhạc EMI quyết định thử lòng những người yêu mến Beatles bằng việc xuất bản cặp đĩa CD: "The Beatles: Live at the BBC" (Beatles biểu diễn tại đài phát thanh BBC). Lập tức cặp CD nhân được sư đón chào nồng nhiệt và đứng đầu danh sách đĩa bán chay nhất ở các nước. Điều đó khẳng định cho EMI thấy sư trung thành và niềm khao khát của những người yêu mến ban nhạc. So với CD chơ đen, CD xuất bản chính thức có chất lượng âm thanh hơn hẳn. Theo như lời của Martin thì đó là những buổi biểu diễn, thu thanh phát sóng trên đài BBC, nhac phẩm của Beatles được thể hiện trong vẻ đẹp mộc mạc không có những kỹ xảo của phòng thu. Trên thành công của thử nghiệm, EMI và ba thành viên còn lai của Beatles (cùng với Yoko Ono, đai diện cho thành viên quá cố John Lennon), quyết định thực tại một dư án đồ số có tên gọi "Hợp Tuyến" (Anthology). Dư án bao gồm việc thu thanh một vài ca khúc mới, xuất bản những ca khúc Beatles đã thu thanh nhưng chưa xuất bản, những phiên bản khác nhau của nhiều ca khúc nổi tiếng. Cặp đĩa CD Anthology 1 xuất bản vào tháng 11/1995 tập trung nhiều nhac phẩm "sơ khai" được thu thanh từ rất lâu trước khi cái tên Beatles ra đời. Với 34 tưa bài trên CD thứ nhất và 26 tưa bài trên CD thứ 2, cặp đĩa khợi dưng lai quãng thời gian từ năm 1958 (một năm sau khi John và Paul gặp nhau) cho tới năm 1964 khi trào lưu Beatlemania đang dâng lên khắp châu Âu và Mỹ. Viên kim cương trong cặp đĩa này là ca khúc Free as a Bird, một ca khúc bỏ đở của John. John đã thu "nháp" ca khúc này trên bằng cassette nhưng chưa hoàn thành và nay nó được Yoko trao cho 3 thành viên còn lai để hoàn thành nốt. Lần đầu tiên sau 25 năm trời, một ca khúc mới của Beatles ra đời có đủ "từ quái" tham gia. Và cũng là lần đầu tiên sau ngần ấy năm trời, ba thành viên mới cùng nhau thu nhạc.

Cặp đĩa Anthology 2 xuất bản vào tháng 3/1996. Thời gian phát hành bị chậm mất vài tuần lễ so với kế hoạch. Lý do là vì Paul yêu cầu thay đổi thứ tự một bải hát trên đĩa vào phút chót khi mà tất cả bìa đĩa đã in xong. Vậy là phải in lại từ đầu với khoảng nửa triệu bảng Anh bị lãng phí do số bìa in hư. Cũng như Anthology 1, một cả khúc mới của Beatles đã mở đầu cho cặp đĩa CD này, đó là ca khúc Real Love mà John cũng thu "nháp" vào băng nhưng chưa hoàn thành. So với Free as a Bìrd thì Real Love có chất lượng âm thanh tốt hơn do "bản nháp" mà 3 thành viên nhận được có chất lượng tốt hơn lần trước. 25 ca khúc trên CD thứ nhất và 20 ca khúc trên CD thứ 2 trải dài theo năm tháng ban nhạc trên đỉnh cao danh vọng (1965-1967). Có một số ca khúc Beatles sáng tác và thu thanh nhưng không cho ấn hành do nhiều lý do khác nhau lần đầu tiên xuất hiện ở đây. Ngoài ra cũng còn thấy xuất hiện nhiều phiên bản thu thanh khác nhau của các ca khúc nổi tiếng. Đây là cơ hội quý giá cho các nhà nghiên cứu Beatles muốn tìm hiểu các ca khúc của họ đã ra đời như thế nào trước khi đạt tới phiên bản được đánh giá là tốt nhất.

Anthology 3 là cặp đĩa CD cuối cùng trong chuỗi CD Anthology ra mắt ngày 30/10/1996 sau biết bao xung đột liên quan tới tài chính và bản quyền. 27 ca khúc trên CD đầu và 23 ca khúc trên CD sau rọi ánh sáng tới 3 năm cuối cùng (1968-1970) của ban nhạc.

VIDEO ANTHOLOGY:

Khác với CD, Video Anthology có một lịch sử hoàn toàn khác. Dự định làm một chương trình video về ban nhạc với những tư liệu đang lưu trữ tại hãng âm nhạc Apple đã được Aspinall - giám đốc công ty - thai nghén từ những năm 1970, ngay khi ban nhạc tan rã. Aspinall đã bắt tay vào việc nhưng rồi phải xếp lại vì vấp phải quá nhiều vấn đề liên quan tới bản quyền tác giả. Phải mất đúng 25 năm, tới khi các vấn đề bản quyển cơ bản được thu xếp, các thành viên ban nhạc cuối cùng đã đồng ý ngồi lại với nhau, lại cùng chơi nhạc với nhau, thì Anthology Video mới tìm thấy sự hồi sinh. Và hồi sinh mãnh liệt! Bản thu đầu tiên của Anthology Video hoàn thành và được chiếu lên TV ở Mỹ và ở Anh vào dịp Giáng sinh và Năm mới 1995. Bộ video Anthology được chia làm 8 tập, ấn hành theo từng cặp. Mỗi cuốn vídeo hay LD dài khoảng 75 phút, toàn bộ chương trình dài gần 10 tiếng. Rất nhiều thước phim tư liệu lần đầu được công bố. Nhiều hình ảnh lâu nay đã tưởng thất lạc, không còn giữ được nữa lại tái xuất hiện ở đây. Paul, George và Ringo cùng ngồi nhớ lại những năm tháng xa xưa, kể lại những câu chuyện cũ, đính chính nhiều tin đồn thất thiệt. Xen kẽ là những đoạn tư liệu video của John thực hiện rải rác cho tới khi mất. Cũng như CD, Anthology Video là những tư liệu hết sức quý giá cho tất cả những ai yêu mến và muốn nghiên cứu về ban nhạc.

ANTHOLOGY BOOK:

Dự án Anthology là một dự án khá tham vọng liên quan đến những khoản lợi nhuận kếch xủ bắt đầu với việc xuất bản bộ 6 đĩa CD, tiếp theo là bộ Video 8 tập và cuối cùng là việc xuất bản một cuốn sách về ban nhạc. Mặc dù đã có hàng trăm cuốn sách thuộc đủ thể loại viết về ban nhạc nhưng đây là lần thứ hai sách tiểu sử Beatles được chính thức xuất bản. Một cuốn tiểu sử chính thức được hiểu là cuốn sách được ban nhạc cho phép ấn hành với sự tham gia, hỗ trợ và kiểm soát của tất cả các thành viên ban nhạc. Sách này hiện đang được bán với giá trên 40 đô-la một quyển.

"Khi đó chúng tôi nhận thức rõ việc mình sắp làm. Chúng tôi biết rằng đây sẽ là một album mang hơi hướng Beatles. Nó sẽ là một tuyên ngôn chính trị của John, và còn là một sản phẩm đầy tính thương mại. John ngồi vào piano, dạo cho tôi nghe bài 'Imagine', những ám thanh thật tuyệt vời và tôi nói 'Hãy viết bài hát này đi'. Tôi vẫn luôn nghĩ rằng bài hát đó không khác gì bài quốc ca. Giờ đây bài hát này đang thật sự có một tầm vóc như vậy và đó là điều xứng đáng."

Đó là lời nhà sản xuất huyền thoại Phil Spector kể về quá trình cùng làm việc với John Lennon để thực hiện tuyệt tác Imagine, album solo thành công nhất, được yêu chuộng và nổi tiếng nhất của John năm 1971. Tuy Spector ít khi nào bộc bạch với giới truyền thông, nhưng tình cảm mà anh dành cho Imagine cũng như cho John và Yoko Ono thì thật mạnh mẽ. "Tôi có cảm giác như đang làm việc với những người bạn thân nhất của mình vậy, vì thế mà mọi việc trở nên thật để dàng. Tôi thật sự không biết chúng tôi có hoàn thành được không nếu như không có Yoko. Cô ấy là chỗ dựa tinh thần trong cuộc đời John. Sau này, khi chỉ có John và tôi tới Los Angeles để thực hiện Rock and Roll album phát hành năm 1975 của John, cover lại những ca khúc rock cổ điển thập niên 50 và đầu những năm 60, được thu âm trong suốt thời gian mà John cho là "kỳ nghỉ cuối tuần vô ích" - Chúng tôi đã phát cáu lên. Nhưng với album Imagine, chúng tôi đã làm việc thật say mê. Và khi chúng tôi càng đắm mình vào cóng việc thì album này càng trở nên hoàn hảo hơn".

Yoko cũng sẻ chia kỷ niệm trong những lần thu âm đó. "Dĩ nhiên, Phil nổi tiếng là người khó tính" - chị mim cười nói - và ai cũng biết rằng chính chị cũng nổi tiếng như vậy. "Nhưng anh ấy lại là người rất đáng yêu, trầm tính, hòa nhã và cũng rất cương quyết. Chẳng phải anh ấy cổ biến mình thành một hoàng để Napoleon độc đoán, nhưng trong thâm tâm anh muốn rằng mọi việc phải đâu vào đó. Anh ẩy là một thiên tài và tài năng phi thường của anh rất quan trọng đối với chúng tôi." Được phát hành lần đầu vào tháng 9/1971, vừa qua **Imagine** đã được hòa âm phối khí và tạo tác lại với sự giám sát của Yoko tại phòng thu Abbey Road ở Luân Đôn. Album mới này được thêm vào những hình ảnh hiểm có, sao chép lại một số ca từ viết tay của John trong bài hát chỉ trích Paul McCartney How Do You Sleep?, nhưng không có ca khúc mới nào được thêm vào, vẫn gồm 10 bài như album trước và được phát hành tại Mỹ ngày 11/4. Ngày 17/4 hãng Bravo phát hình bộ phim Gimme Some Truth, một phim tư liệu mới dài hàng giờ nói về quá trình thực hiện album, do nhà làm phim Andrew Solt thu thập từ những đoạn phim trong suốt quá trình thu âm cũng như những đoạn phim khác từ kho lưu trữ riêng của Yoko.

May sao, phiên bản mới của Imagine vẫn gìn giữ và thậm chí làm nổi bật hơn nữa tính khoáng đạt và sự ấm áp, là những điều đã làm cho âm thanh của album này mang một bản sắc độc đáo đến vậy. "John bị mê hoặc bởi âm thanh mono", Spector kể. "Chúng tôi đã đặt âm thanh này trên hai rãnh ghi âm (track), nhưng trên mỗi rãnh là những phần giống nhau và rồi chúng tôi kết họp chúng lại với nhau. Tiếp đó, chúng tôi lồng tiếng đàn dây vào trên một rãnh riêng và rồi hòa trộn vào với rãnh mono kia. Đó là cách mà John thích làm. Anh ấy thích nghe như vậy; tối đến thì đi ngữ và rồi ngày hôm sau thức dậy, nghe lại âm thanh đó. Vì vậy tôi thường phối nhạc suốt đêm, để sáng hôm sau, khi họ thức dậy sẽ nghe và cho tôi biết những suy nghĩ của họ."

Imagine đã được thu âm vào tháng 7/1971 trong một phòng thu nhỏ được John cho xây ở Ascot, ngôi biệt thự tại Tittenhurst, Anh, nơi anh sống cùng Yoko. Bộ ba Lennon, Yoko và Spector trước đó đã từng cùng nhau thực hiện abum Plastic One Band, album solo đầu tay của John vào năm 1970, cũng như các single Instant Karma, Power to the People, vì thế mối quan hệ giữa họ rất vũng chắc. Vì album Plastic Ono Band đã thể hiện tính chất chán chường tột cùng và hủy hoại về tình cảm - John đã thu album này khi đang trải qua một đợt điều trị tâm lý - nên cả ba đều nghĩ rằng album Imagine phải tươi tắn và lạc quan hơn, theo cách nói của Spector là "có chất Beatles" và "thương

mại" hơn. Và cũng không quá đáng khi nói đến một động lực khác là việc cả McCartney lẫn George Harrison đều đã phát hành các album solo thành công về mặt thương mại hơn hẳn **Plastic Ono Band.** Album **All Thing Must Pass** của Harrison cũng do Spector sản xuất

Trong album Imagine Harrison đệm guitar điện cho bốn ca khúc và chơi guitar thùng trong bài Crippled Inside. Trong bộ phim Gimme Some Truth các bạn có thể thấy cảnh Lennon và Harrison đùa giỡn thân thiết trong một bữa ăn, nhưng theo lời kể của Spector thì mỗi khi các cựu Beatles này ở gần nhau, giữa họ luôn có một sự căng thẳng ngắm ngầm. "George lúc này đã có 'My Sweet Lord' và cũng có ý muốn giúp John" - Spector nhớ lại và mim cười "Vì thế, anh ta đã không còn phải ngán ngại với những chuyện trời ơi đất hỡi của John nữa. Còn John thì lại nghĩ rằng 'Đây đâu phải là album của Beatles - anh sẽ phải chơi theo ý của tôi'. Tuy nhiên, đó chỉ là do những chuyện không vui của họ trước đây mà thôi. Thật ra thì George là người rất biết điều. Anh đã chơi những đoạn nhạc tuyệt với trong các ca khúc 'How Do You Sleep?' và 'Gimme Some Truth'"

Một trong những ca khúc thanh tao nhất trong **Imagine** là Jealous Guy, một bản ballad du dương với chất giọng đặc biệt của John hòa quyện trong tiếng đàn tăng rung của Alan White (ND. vibraphone: một nhạc cụ gõ, giống như loại đàn phiến gỗ (xylophone), gồm các thanh kim loại được gõ bằng một cái vồ và một bộ phận cộng hưởng điện để kéo dài âm thanh nhạc cụ và tạo ra tiếng rung. Cũng được gọi là vibraharp.). "Thật sự họ đã dàn dựng với nhau trong phòng tắm, kế bên nhà vệ sinh", White nhớ lại và bật cười, "Vì đó là nơi duy nhất chúng tôi có thể tách rời những tiếng đàn tăng rung ra khỏi ban nhạc và có thể thì âm thanh mới hay được. Tôi chỉ hé mở cửa phòng ra chừng vài phân để có thể nhìn thấy những người khác biểu diễn trong phòng thôi".

White đệm trống hầu hết các bài trong album, riêng với Jealous Guy anh để dàng chuyển sang chơi đàn tăng rung, nhường dàn trống lại cho Jim Keltner, người đã được Spector "nổi hứng" mời tham dự trong album này. "Tôi đang ở nhà của Eric Clapton tại Surrey", Keltner nhớ lại. "Một buổi sáng tôi nhấc máy để trả lời điện thoại thì gặp Spector. Ông yêu cầu được nói chuyển với Eric và tôi trả lời Eric vẫn còn đang ngủ. Và rồi ông hỏi tôi 'Này, anh có muốn đến chơi trống cho album của John không?'. Tôi đáp ngay 'Ô, đĩ nhiên rồi.' Thể là tôi phóng xe ngay đến đấy."

Ca khúc đầu tiên anh đệm trống là Jealous Guy. "Bài hát đã làm tôi ngây ngất", Keltner nói - sau albumnày anh đã tiếp tục thu âm thường xuyên với John và Yoko. "Nếu bây giờ nghe lại ca khúc đó thì tôi vẫn có cảm giác như thế, tôi như bị nhấc bổng khỏi mặt đất. Đó là lần đầu tiên tôi nghe giọng hát của John qua headphone. Kể từ giây phút đó, tôi thấy mối quan hệ giữa tôi với John và Yoko cứ như trong mơ. Tất cả những gì họ làm, họ đều tạo cho khung cảnh trở nên hư ảo và mê hoặc thật sự."

Klaus Voormann, người chơi bass cho album **Imagine**, là bạn vong niên và là người hợp tác với các thành viên của Beatles, cũng trải qua những cảm xúc mạnh mẽ tương tự. "Với 'Jealous Guy', bạn có cảm giác như đang nhắm nghiễn đôi mắt lại, không biết mình đang ở đâu và cũng chẳng biết mình đang bấm phím nào, chỉ nhận thức rằng mọi người đang ở xung quanh và lắng nghe bài hát", Voormann tâm sự. "Đó là cảm xúc tuyệt diệu nhất - giống như đang ngỏi thiền. Cảm giác mê mẩn như vậy luôn trở lại mỗi khi tôi nghe bài hát này".

Có gì đó cay nghiệt hơn, đĩ nhiên thôi, được thể hiện trong bài How Do You Sleep?,

qua hình ảnh của Lennon với vẻ hằn học chưa từng thấy. Lennon đã nổi giận với những lời ca anh cho rằng đã ám chỉ chính mình trong album **Ram** của McCartney - chưa kể hình ảnh hai con bọ (beetles) đang ân ái với nhau được dùng trang trí cho bìa sau của album. Qua bài hát này, John đã giáng thẳng một đòn chí tử vào yếu huyệt của "đối phương". "Bọn cặn bã kia có lý khi nói rằng mi đã chết", anh hát về người đồng sáng tác ca khúc xưa kía, và còn thêm vào "Thứ âm thanh mi viết ra ta nghe rẻ tiền lắm".

Trong bộ phim tư liệu Gimme Some Truth, có cảnh Lennon mim cười với về hả hế khác thường khi anh chỉ đạo bài hát này cho Harrison, người cũng đã từng gây gổ với Paul trong nhiều năm - cũng như sẽ xảy ra sau này với Lennon. "Anh biết không, lúc đó tôi thực sự không cảm thấy điều Paul làm là ác ý" Lennon kể với một phóng viên vào năm 1980, không lâu trước khi anh qua đời. "Thế mà tôi lại phát tiết sự phẫn nộ của minh lên McCartney bằng cách sáng tác một ca khúc - chúng ta hãy cứ hiểu sự việc theo cách đó đi. Anh ta cũng nhận ra là bài hát này đề cập thẳng đến mình, và mọi người bám lấy anh ta tra hỏi chuyện này. Tuy nhiên, anh thấy đẩy, chính anh ta là người đã bới móc tôi trước trong album của anh ta. Anh ta rất giỏi che đậy nên những người khác không nhận ra ẩn ý của anh ta, nhưng tôi thì hiểu được. Tôi đã nghĩ 'Mình chẳng cần chơi trò mờ ám, mà sẽ nói toạc hết ra'. Vậy là "hòn đá ném đi, hòn chỉ nêm lại" thôi, theo cách riêng của mỗi người".

Một trong những đoạn đầy kịch tính nhất trong Gimme Some Truth là cảnh Lennon đang thu giọng cho ca khúc cùng tên với bộ phim này. Bạn khó lòng nghe được nhạc đệm khi Lennon, với head-phone che trên tai, gào thét lên như thể hồn vía của anh sắp sửa nổ tung ngoài cửa miệng "No short-haired, yellow bellied son of Tricky Dicky / Is gonna Mother Hubbard soft-soap me/ With just a pocketful of hope / Money for dope / Money for rope". (Đừng hòng có quân lừa thầy phản bạn bụng ông, da beo nào lại có thể dụ ngon dụ ngọt ta được nữa. Với chỉ một nhúm hy vọng còn con. Tiền! Tiền! Tiền! Tiền để chích choác, để hút xách.)

Bài hát trên là một trong những diễn văn chính trị đáng chủ ý nhất của John. Tuy nhiên, khi đang ngồi trong nhà bếp của căn hộ ở New York nơi đã từng chung sống với Lennon, Yoko cho biết thêm một ý nghĩa riêng tư hơn của ca khúc này. "Tôi rất khó chịu mỗi lần nghĩ về bài hát này." Chị lặng đi một chút để bình tâm rồi tiếp, "Bài hát này thật sự bắt nguồn từ nỗi bực tức về những gì anh đã nềm trải trong thời thơ ấu. Thời thơ ấu của anh ấy thật khủng khiếp. Mẹ bỏ đi. Cha cũng bỏ đi. Anh được các cỏ, dì nuôi dưỡng, nhưng lúc đó anh không biết chuyện gì đang xảy ra. Chẳng ai cho anh biết cha mẹ của anh ở đâu. Và anh cảm giác rằng đang xảy ra một việc gì đỏ. Cũng vì thế mà tắt cả những gì anh muốn nói là 'Gimme some truth' (Hãy cho tôi biết mọt ít sự thật!). Từ nỗi bực tức này anh quay sang căm ghét tất cả, từ hệ thống xã hội, các chính trị gia đến cái thế giới đạo đức giả này. Nhưng sự giận dữ này bắt nguồn từ thời niên thiếu của anh. Cho nên khi xem anh hát ca khúc này, trong tâm trí tôi không chỉ có hình ảnh một Lennon được cả thế giới này biết đến, mà còn là hình ảnh một đứa trẻ đang kêu khóc đòi hỏi môt cái gì đỏ."

Sự khát khao được thoát khỏi nỗi dần vặt nội tâm đó đã tiếp thêm sức mạnh cho chủ nghĩa ảo mộng của John, cho nỗi khát khao được tan biến vào một cái gì đó lớn lao hơn chính bản thân mình. Tựa đề "Imagine" đã lấy nguồn cảm hứng qua những đóng chữ mà Yoko đã viết vào năm 1963 "imagine the clouds dripping, dig a hole in your gar-

den to put them in" (tưởng tượng như những đám mây đang rớt roi từng giọt, hãy đào một cái hố trong vườn nhà bạn rồi chôn chúng xuống). Lennon viết lời bài hát này trên máy bay và hình ảnh về một vương quốc của Cái Đẹp Trừu Tượng không chịu sự cai quản của thế gian này, được bài hát gợi lên một cách thanh thoát, đã truyền đi khắp nơi một thông điệp mang tính toàn cầu, đặc biệt là ngay sau cái chết bi thảm của anh. "Khi thực hiện Imagine," White nói, "Tôi nghĩ John biết mọi việc đều hoàn hảo. Những gì bạn nghe được qua bài hát này đó là mối quan hệ đặc biệt của các nhạc sĩ với nhau. Chỉ cần trong vòng 3 lần tập là chúng tôi biết mình đã đạt được điều đặc biệt này."

Như vậy **Imagine** đánh dấu đỉnh cao nghệ thuật của John thời hậu-Beatles. "John cảm thấy rằng đây sẽ là một album thật sự hay", Yoko nói, "Trước kia trong một vài lần ghi âm của nhóm, mỗi khi Paul là hát chính, John và tôi thường trốn dưới cây đàn piano hay là một cái gì đó (cười). Và Paul thường phải ráng sức thuyết phục John tham gia diễn. Anh áy phải gắng thuyết phục như vậy bởi vì John hay nghĩ rằng 'Đây đâu phải là tiết mục của tôi, mà tôi cũng chẳng khoái nó chút nào'. Anh ấy có thể nghĩ như vậy đẩy". "Nhưng giờ thì khác, vì đây là đĩa của riêng anh nên anh không thể nằm lì dưới đàn piano được. Anh ấy phải quyết tâm thực hiện nó. Chính cảm giác tự hào và lòng ham muốn làm một cái gì đó hết sức mình đã thôi thúc anh. Và tôi nghĩ cảm giác đó đã được thể hiện. Anh đã vượt lên trên tất cả."

"Lúc ấy thực ra thì tôi đang dốc sức tìm kiếm một chủ đề cho album này - và các bài hát xuất sắc", Spector nói về Imagine, album đã chiếm vị trí quán quân trên nhiều bảng xếp hạng. "Đó là lý do John muốn tôi có mặt. Imagine là album hay nhất của John. Nếu như bạn muốn tìm hiểu xem John là con người như thế nào - cách sống cũng như cách cảm nhận và suy nghĩ của anh như thế nào - thì album này sẽ thay tôi làm điều đó.Khi ấy tôi đã nghĩ rằng album này sẽ đạt được thành công vĩ đại như một tuyên bố khẳng định tài năng của Lennon. Và quả nhiên điều đó đã được chứng thực."

LENNON & YOKO

Trong cuộc đời mỗi người đàn ông luôn hiện diện bóng dàng một người phụ nữ và, có thể nói không sai rằng, sự kết hợp của cả hai nửu này của nhau, một khi đã gắn bó, sẽ luôn hòa quyện và ảnh hưởng đến nhau trong nếp sống cũng như nếp nghĩ. Đó là một nạnh phúc đôi lúa không phải để tìm, để gặp. Nhưng đôi lúc, khi đã là thần tượng của cả một thế hệ như John Lennon, thì, dưới con mắt của những người yêu thương ngoại cuộc, thật cũng khó nhận được một sự đồng cảm cho sự gắn bó hòa họp này.

Bài viết dưới đây,(ra đời vài ngày sau khi John bị một người ái mộ quá khích giết chết) của Susan Brownmiller, một cây bút phê bình âm nhạc thuộc giới nữ, đã nói lên cảm nghĩ của "những người yêu thương ngoại cuộc" cũng như những nhận xét về vai trò và ảnh hưởng của Yoko Ono, người phụ nữ của thần tượng John Lennon, đối với cuộc sống tình cảm và nghệ thuật của anh.

Kể từ 22/11/1963, ngày mà Tổng thống Kennedy bị ám sát, lồng trong bối cảnh tang tóc và tiếc thương của cả nước đối với vị Tổng thống được coi là biểu tượng của một nước Mỹ mới, mọi người dân Mỹ đã dành một sự thương cảm sâu sắc, trìu mến và bày tổ lòng tôn vinh người vợ góa đau buồn của người mà họ yêu quý vừa qua đời kia, nhưng những ngọn suối của lỏng hiến dâng nồng nàn và của tình yêu được chuyển giao đó có lẽ đã không được tuôn trào một cách thanh thản như vậy đối với Yoko Ono Lennon, người vợ góa của John Lennon, một thần tượng khác của họ.

Trong nhiều năm, dưới con mất mọi người Yoko luôn là một chân dung gây khó chịu và không thiên cảm. Lớn hơn Lennon 7 tuổi, với cung cách xử sự lạnh như tiền cộng với một niềm tin ngạo mạn, thiếu hẳn chất nữ tính một cách khó hiểu, cùng tài năng của mình, Yoko Ono đã từ lâu không bao giờ được mọi người nhìn nhận là mẫu người thích hợp trong vai trò một phu nhân quyền quí của một siêu sao nhạc rock. Giả dụ như cô là một Suzie Wong hoặc một Madame Butterfly (những hình tượng phụ nữ châu Á trong điện ảnh và văn học phương Tây) đang khoan thai đạo những tiếng đàn samisen (đàn tỷ bà của Nhật. ND) kín đào phía sau thì may ra những người bàng quan có thể để đàng chấp nhận hoặc thậm chí đồng ý. Bởi khó lòng có được phẩm chất của một geisha (kỹ nữ Nhật), theo một số người tự nhận là hiểu chuyện, Yoko buộc phải vào vai như một loại hồ ly tinh (Dragon Lady) lung lạc hồn phách John yêu John quí của họ, như kẻ ngoại cuộc nhẫn tâm, kẻ tinh ma quí quái, tìm cách trở thành thành viên thứ năm của nhóm từ quái Beatles và phá tan nhóm này. Trong sự suy diễn của nhiều người, Yoko Ono còn là một người đàn bà xấu xa, lãnh cảm, nhiều tham vọng với nguồn sinh lực giới tính tràn trề đã khống chế nhà thơ đáng yêu của giới lao động này. Yoko Ono là một phụ nữ nguy hiểm, không ai dám đến gần, là người bước vào một câu lạc bộ thể thao và ngay lập tức yêu cầu thay đổi luật chơi. Yoko Ono là kẻ chủ mưu ác độc, người đã đặt dấu chấm hết vĩnh viễn cho bài thơ giâu vần điều này.

Hòa giải được với Yoko Ono là việc gắn như không thể, thậm chí ngay trong giờ phút mất mát đau buồn của riêng cô, vì điều này luôn vượt quá tình cảm chịu đựng của một số fan trung thành với John, những người đã bị cướp mất thần tượng của mình. Cô vốn là một kẻ nổi loạn trước khi John trở thành như vậy, nhưng lại là một mô hình kém thuyết phục, một thiếu nữ Sarah Lawrence ra dáng nghệ sĩ, có cuộc sống căng dài giữa hai nền văn hóa với một ông bố giàu có và một nhu cầu bức thiết muốn được thể hiện minh và muốn được nổi tiếng. Những ai đã từng lang thang ở khu Greenwich Village vào cuối thập niên 50, hẳn sẽ phải biết đến Yoko Ono và những cuộc trình diễn về khiêu vũ và nghệ thuật thuộc trường phái avant-gardé của cô. Nghĩ cũng thật lạ lùng cho giới trung lưu! Nếu bạn thích nghệ sĩ violon cello khỏa thân Charlotte Moorman, có lẽ bạn sẽ thích Yoko Ono.

Trong cố gắng để không trở thành ủy mị, tôi có thể thấy rằng mình đang dần lạc đề, sắp trở thành một kẻ nhẫn tâm trong cách diễn đạt. Vậy thì xin phép cho tôi được một ít đoạn như vậy. Những chuyên liên quan đến hai quí phu nhân khác của rock, Linda Eastman McCartnev và Bianca Jagger thi có ý nghĩa gì nào? Hãy cho phép được đề cập đến Paul và Linda, Bianca và Mick ở đây. Những quí bà này cũng là những phụ nữ xinh đẹp, hấp dẫn và cùng giống nhau ở điểm là luôn nhân mạnh nhiều lần về giá trị quan trọng của họ và có cùng một nỗi khao khát thúc bách là cần được quan tâm. Linda và Bianca đã không bao giờ được nổi tiếng nhưng họ cũng không bị ghét cay ghét đắng tới mức như Yoko Ono. Các quý phu nhân của Paul và Mick là một chọn lựa thích họp, có thể hiểu được đối với những nam siêu sao: không một chút đe dọa đến âm nhạc, đến sự nghiệp của các nam siêu

sao này, mà cũng không hề đe dọa nhu cầu chiếm hữu độc quyền về mặt tình cảm giữa những người mà - vì muốn một từ tốt hơn - chúng ta gọi đơn giản là những người hâm mộ.

Nhưng nếu Yoko Ono đã không thuyết phục được trước công chúng rằng mình là một nghệ sĩ quan trọng thì những gì cô làm được để chúng tỏ tài năng sáng tạo thực sực ủa mình nằm ở chỗ nuôi dưỡng John, trong việc chăm sóc John như một người mẹ, người thầy, một chuyên gia, một huynh trưởng, một sư phụ về Thiền học của anh. Tại sao điều này lại khiến các fan của anh khó chịu? Tại sao rất nhiều người vẫn không thể tin lời của John Lennon khi anh cho rằng chính Yoko Ono đã cứu vớt cuộc đời anh, rằng chính cô ta đã mang anh trở về từ sự tăm tối và lạnh giá và đã trao cho anh sự minh mẫn, điều ý nghĩa và tinh yêu?

Vâng, tôi sẽ đề cập đến điều đó. Những gì mà Yoko Ono Lennon trao tặng John Lennon, theo tôi nghĩ, đó là cảm giác của quyền năng mà, vì những lý do chỉ riêng anh và cô ấy biết được, anh sợ rằng anh ta đã không có nó. Những gì Yoko Ono Lennon trao tặng cho John Ono Lennon, tôi tin, đó là tình yêu của một người mẹ, ở cả hai nghĩa người mang cho và người nhận lấy, mà tự trong sâu thẳm anh đang ao ước có được để tồn tại.

Nếu Yoko không phải là cội nguồn của những ý kiến mới - điều mà cô luôn hy vọng đạt được, còn John thì luôn khăng khăng rằng cô chính là như vậy - thì Yoko, một cách minh xác và ấn tượng, chính là một ống dẫn trực tiếp từ những ý kiến mới nhất đó và những căn nguyên mới nhất đó đến với John gã mơ màng, kẻ thiên tài, người truyền đạt nguyên khối với cả thế giới; đến với John Lennon một siêu sao; và đến với John Lennon một đứa trẻ con.

Sự phụ thuộc giữa một người nam và một người nữ có thể là một khái niệm gây hãi hùng. Và sự phụ thuộc của họ - John và Yoko - lại luôn được phô diễn một cách công khai. Khi cô nói với anh về phong trào chống lại cuộc chiến tranh ở Việt Nam; khi cô thỏ thẻ với anh (tôi đoán thể) về vẻ đẹp của các thân thể trần truồng và bắt anh ta chụp hình chung cùng với cô, một cách tự nhiên và xác thịt, để làm hình bìa cho album **Two Virgins**; khi cô thảo luân với anh về phương pháp trị liệu mới họp thời và tiếng thét bị kềm hãm từ lâu trong tiềm thức của Arthur Janov, và bắt anh phải cất tiếng thét gào để tháo cũi số lồng mọi con qui bị anh cầm từ sâu kín trong lòng từ hồi anh còn bé; quan trọng hơn, cô cùng anh khảo sát những ý tưởng mới về các phong trào của nữ giới, và sát cánh bên anh, tay trong tay, đột phá vào những khuôn mẫu thuộc về hành vi giới tính đã cột chặt cuộc đời anh bằng những nút thắt phức tạp từ lúc ở Liverpool kéo dài cho đến những năm tháng làm một siêu sao rồ dại trong Beatles. Cái gã John Lennon vùa bị đốn ngã chính là gã John Lennon đã tim thấy sự dạt dào tình mẫu tử của chính anh và phần nào là người mẹ đối với con trai anh, Sean, như Yoko Ono đã phần nào đó là người mẹ đối với John...

Tài năng lớn nhất của Yoko Ono không phải ở nghệ thuật của cô, cũng không phải ở điệu múa hoặc âm nhạc của cô. Đó chính là khả năng cô truyền tình mẫu tử thông qua thân thể của cô đến với John và tiếp đó từ thân thể của John đến con trai họ. Tác phẩm nghệ thuật chủ yếu mang tính khái niệm của cô, vũ hội của cô, sự thăng hoa ngẫu húng trên sân khấu của cô, sự thể nghiệm mang tính kỹ thuật của cô, quả thực, tác phẩm của cả đời cô, là nhặt nhanh các mảnh vỡ của John Lennon trong những lúc

ngùng nghỉ và ráp chúng trở lại với nhau. Họ càng sống bên nhau lâu chùng nào, như mọi người nhận xét, họ càng bắt đầu trông giống nhau chùng ấy. Giống trong cái nón bánh tiêu đội trên đầu, trong bộ kimono Nhật mặc trên người, luôn thể hiện điệu bộ trước ống kính như là một đôi nam nữ xoắn xuýt không rời xa nhau, một âm và một dương thẩm thấu vào nhau, xóa nhòa mọi ranh giới và hòa tan thành một. Thật không ra làm sao với một nam nhi. Thật không ra làm sao với một nữ nhi, người đảm nhận mọi công việc kinh doanh trong khi thần tượng văn hóa quốc tế, người chồng yêu thương của cô, đảm nhận vai trò của cô đối với cuộc đời này, làm người mẹ chăm sóc đứa con của hai người. Đó là họp thời sao? Đó có phải là sự loạn óc, bệnh hoạn chăng? Đó có xác thực và đúng đắn không? Dường như điều đó đã được trải qua một cách trọn vẹn và được cảm nhận một cách sâu sắc, và điều đó dường như đã là những gì mà John cần đến.

Cái đêm sau khi John Lennon bị giết chết, tôi tình cò có mặt trong buổi diễn vở nhạc kịch "Evita" ở Broadway. Khi màn được kéo lên, ngôi sao của đêm diễn, Patti LuPone, đề nghi mọi người có mặt dành một phút mặc niệm cho người cưu thành viên Beatles vùa qua đời. Không giống với mọi cử chỉ bày tổ thành kính thông thường, lời đề nghị này thoạt đầu khiến tội phải ngạc nhiên. Trong lúc chưa thế nghĩ ra được là có thể loại rock & roll nào - từ những thanh âm trầm lãng mạn truyền thống nhất đến giọng punk rock cấp tiền nhất mà Lennon chùa ra không để hỗn nhạc mình cuốn hút vào thì tôi vẫn chưa hoàn toàn hiểu được sự tưởng niệm xuất phát từ kinh đô của thế giới nhạc kịch này. Cũng trong đêm đó, Bruce Springsteen tung ra đêm diễn "Twist and Shout" náo động tại một sân khấu ở Philadelphia, điều này hoàn toàn để hiểu. Nhưng còn "Evita"? Trong giây phút đứng mặc niêm đó, tôi bắt đầu nhận ra sức lan tỏa ảnh hưởng nghệ thuật của John Lennon - mà ngay cả trên sàn diễn Broadway (với phương diện thẩm mỹ đa phân tương phản tuyệt đôi với mọi điều mà Lennon đại diện), anh đã tạo ra một dấu ân mà ta sẽ không hoặc không thể nào quên được. Quả thực, nếu không có sự họp nhất táo bạo - và tiến phong - giữa chính trị và nhạc pop của Lennon thì một vở kịch như Evita, trong đó nhà cách mang Che Guevara là nhân vật chính, có lẽ sẽ không tôn tại. Đúng là dâu ân của John Lennon, người nhạc sĩ tài hoa này, dường như hiện hữu ở mọi nơi...

Hơn bất cứ nhạc sĩ rock nào khác (ngoại trừ Bob Dylan), John Lennon biến những vấn đề mang tính trừu tượng, tổng quát thành những vấn đề của cá nhân, thường bằng cách hoán đổi hai quan điểm này với nhau nhưng đôi lúc lại xé toạc những gì anh đã ráp liền lại. Trong khi Dylan, qua âm nhạc, bày tỏ hành vi công kích hoặc chối bỏ những "tượng đài" về chính trị và cá nhân chủ yếu bằng cách khai triển ra và làm nổ tung những đồng tư sự (đo vậy Dyland buộc phải cuống bức giai điệu để phù hợp với dòng thác ngôn từ và hình ảnh) thì Lennon lại tấn công dòng nhạc pop từ hàng chục hướng khác nhau. Anh không chi đã kích chiến tranh - chiến tranh hiểu theo nghĩa chung - mà còn chất vấn và đương đầu với ngay chính các phương pháp và cấu trúc mà anh đã sử dụng trong việc công kích của mình, bằng cách đó anh dồn rock & roll ép sát vào chân tường để thử thách các giới hạn, và đòi hỏi phải có các câu trả lời. John Lennon tin tưởng một cách tha thiết rằng nhạc pop có thể và sẽ làm được nhiều điều hơn là mục đích giải trí đơn thuần của nó, và bằng cách biểu hiện niềm tin mãnh liệt này, anh đã thay đổi vĩnh viễn khuôn mặt của rock & roll. Chấp nhân cuộc mạo hiểm to tát như thế, có lúc anh đã thất bại, có lúc anh có vẻ như kẻ ngớ ngắn. Tuy nhiên, khi hổi tưởng lại, ngay cả những thất bại của anh cũng tỏa ngời vẻ cao quí; sự việc mà anh dành nhiều quan tâm đã soi sáng những khiếm khuyết bất chọt của anh. Ngay từ lần đầu tiên, những ai có đôi tai thưởng thức cũng đều thấy rõ ràng rằng cả

Lennon lẫn nhóm The Beatles đều là những "hàng hiểm". Có sự khác biệt lớn giữa những giai điệu họ viết và những ca khúc kinh điển của thập niên 50 mà họ chơi lại. Please Please Me, I Want to Hold Your Hand, She Loves You, và những ca khúc khác của nhóm này đã phá vỡ nguyên tắc của điệu thức hợp âm căn bản I-IV-V của rock & roll bằng một sự ngẫu hứng đầy tự tin. Óc khôi hài độc đáo và trí tuệ sắc bén của John Lennon tự chúng đã nhanh chóng bộc lộ, và lòng yêu thích của anh đối với trò chơi chữ và sự giản đơn vô lý của sách truyện thiếu nhì trở thành một đặc điểm đáng yêu nhất của nhóm Beatles. Quả thực, không một nhà viết ca khúc hiện đại nào đã mang được tính dí dòm thanh thoát vào trong ca từ của pop như thế. Những đoạn như "Nhìn xuyên qua những cánh hoa tu lip cong oằn về phía sau - Looking through the bent backed tulips" và "Đang gắn một cái lỗ trong đại dương - Fixing a hole in the ocean" (trong Glass Onion) chỉ có thể xuất phát từ Lennon. Nhưng anh còn đi xa hơn chuyện chỉ đùa tếu như vậy: một khi anh đã đặt tâm trí của mình vào, anh có thể là người bảo vệ các giá trị truyền thống bằng âm nhạc nhất hạng (như trong In My Life, một ca khúc biểu lô tình ban đầy xúc động và thẳng thắn không ngờ, và trong Don't Let Me Down, một

ca khúc đầy nhục cảm, gây sửng sốt nhất trong các ca khúc về tình yếu).

Frank Zappa (nghệ sĩ guitar, ca sĩ nổi tiếng người Mỹ, sinh ngày 21/12/1940, mất năm 1993, là một nhà nghiên cứu xã hội bằng nhạc Rock và có quan điểm chống lại mọi xu hướng xã hội thời thượng nào. ND) có lẽ cũng quan trọng không kém Beatles trong vai trò những nhà tiên phong trong lĩnh vực dàn dựng âm thanh (sonic montage), nhưng John Lennon mới là người tạo ra những khuôn mẫu để đời trong hình thức mà anh thực sự làm chủ này - thí dụ như các bài thơ giàu âm điệu Strawberry Fields Forever và I Am the Walrus. Trong khi các sáng tác này phô trương những giai điệu và ca từ để dàng nhận biết thì những cấu trúc qui ước của bài hát thường bị gạt qua một bên vì muốn dòng chảy âm nhạc mang tính điện ảnh hơn. Dù việc dàn dựng thính âm nhanh chóng nhường chỗ cho những thể nghiệm mới hơn, nhưng công sức của Lennon trong lĩnh vực này đã trở thành một bệ phóng cho các dạng thức free-form và progressive của đài phát thanh FM kéo dài đến tận thập niên 70. Những ca khúc như Strawberry Fields Forever đã làm thay đổi cách chúng ta nghe nhạc rock & roll bằng cách "quyến dụ", bắt chúng

ta phải nghe hết từ phần bề mặt cho tới ý nghĩa thâm sâu, lần khuất bên dưới. Thường thì những "ý nghĩa bí mật" này là sự cộng hưởng tương tác giữa các âm sắc, là sự pha trộn giữa ngôn từ và âm nhạc thành điều gì đó đùa bỡn với cả ngôn từ lẫn âm nhạc nhưng lại không thuộc về riêng cái nào cả.

Album The Beatles - thường được biết đến nhiều hơn dưới cái tên The White Album phô bày trọn ven tầm vóc tài năng khai phá của Lennon rõ ràng hơn bất kỳ album nào khác của Beatles. Back In The U.S.S.R. là một album rock & roll giản dị, tuyệt hay với Julia, một ca khúc vang lên âm thanh thuần nguyên không qua máy móc nói về mẹ của Lennon, làm tim bạn tan võ một cách lặng lẽ. Ca khúc bạo tàn Yer Blues vang niềm tuyệt vọng. Revolution 9, nghệ thuật cắt dán ngông cuồng nhất của ban nhạc, vẫn còn là một trong những di chỉ nghệ thuật tạo tác của pop đáng sợ nhất trong thập niên 80 một loại rượu qui dạng âm thanh để thứ mức hoang tưởng miên man. Nhiều ca khúc của Lennon trong The White Album đề cập đến các vấn đề theo cách nhạo báng: thế giới mơ màng của dân hippie (Glass Onion), việc mang súng trong người (Happiness Is a Warm Gun, The Continuing Story of Bungalow Bill) và sự đính líu trong thời gian ngắn của nhóm với nhà yoga Maharishi Mahesh Yogi (Sexy Sadie). Tuy nhiên quan trọng hơn, The White Album đã phát hiện ra John Lennon đang tung hứng hai vai trò - một như là người biểu diễn - người sáng tác nhạc rock quan trọng, và một như nghệ sĩ truyền thông đại chúng lão luyện (nghĩa là dùng danh tiếng của mình như là một phần nghệ thuật của chính mình) - mà, do chính bản chất của hai vai này, chúng đe dọa để loại trừ lẫn nhau. Lennon sẽ mất cả đời còn lại để tìm cách dung hòa hai vai trò này.

Tháng 11 năm 1968, cùng tháng phát hành The White Album, John Lennon và người tình mới, Yoko Ono, phát hành LP đầu tiên trong một loạt các LP thể nghiệm của cả hai: Unfinished Music No.! - Two Virgins. Trong khi anh trang trí ngoài bìa - một hình chụp John và Yoko trong tư thế khỏa thân - bị nhiều người cho rằng khiếm nhã, bản thân album là một thí dụ hoàn hảo của sự luyến ái ngọt ngào, thậm chí là e then. Unfinished Music, No. 2 - Life With The Lions (1969) là niềm đau thương, phần nào nói lên lần sảy thai của Ono. Sáng tác chung thứ ba của cả hai, Wedding Album (1969) - một lần nữa lại gồm những mảnh âm thanh cắt ghép lại với nhau - với những người mới kết hôn nói tên của nhau dựa trên nền của nhịp đập con tim được khuếch âm lớn lên. Do cách hát theo trường phái avant-gardé của mình, Ono nhận khá nhiều lời phê bình chê bai thậm tệ dành cho các LP này. (Ngày nay, cách hát đó nghe có về như New Wave, và ảnh hưởng của cô có thể thấy rõ qua những tay rocker đương thời như Lene Lovich và B-52's). Bất chấp những lời công kích về tài năng và cách hát "kèn kẹt" của vợ mình, Lennon luôn biểu thị tình yêu thương, lòng trung thành và một niềm tin mạnh mẽ đối với cá nhân Yoko cũng như đối với niềm đam mê môn nghệ thuật khái niệm của bà. Phải thừa nhận rằng, Two Virgins, Life With The Lions và Wedding Album phần nào đó rồ dại và rõ ràng là không dành cho mọi người. Tuy nhiên, chúng vẫn là những thành tố cấu thành quan trọng trong sự nghiệp của John Lennon khi không-là-thànhviên-Beatles. Bàn luận qua loa về chúng là một sự thiếu sót đầy khinh suất.

Trong album **The Plastic Ono Band** - **Live Peace** phát hành ở Toronto 1969, Lennon, được hỗ trợ bởi nhóm nhạc tháp tùng hùng hậu trong đó có tay guitar Eric Clapton, đã tái xác nhận lòng trung thành của anh với rock & roll. Mặt một của album này là những ca khúc xưa khá hay (*Blue Suede Shoes, Money, Dizzy Miss Lizzie*), một phiên bản "dữ đội" của *Yer Blues* và hai single được trình diễn theo phong cách sôi nổi trên sân khấu từ giai đoạn này. Hoang liêu và ma quái, *Cold Turkey* làm bạn chìm xuống, trong khi ca khúc phản chiến, *Give Peace a Chance* một bài hát xuống đường, gây kích động

nhất và là đầu tiên của Lennon lại nâng bạn dậy. Mặt hai gồm hai màn trình diễn lê thê của Yoko Ono. Đầu năm 1970, *Instant Karma!*, một single có nhịp điệu dồn dập, do Phil Spector sản xuất, cho thấy một Lennon đang ở ngưỡng cao nhất trong nghệ thuật cách ngôn của anh. Trong single này, anh biến quan niệm xưa cũ nói rằng mỗi người đều có một ngôi sao chiếu mênh thành một bài tung ca phần chấn.

người đều có một ngôi sao chiếu mênh thành một bài tụng ca phần chấn. Cuối năm đó, Lennon phát hành album solo đầu tiên của mình, John Lennon/Plastic Ono Band, một album thực sự gây bàng hoàng. Các ca khúc trong đó dường như là tiếng thét bị kìm hãm từ lâu trong tâm thức được dịp tuôn trào, hiệu quả trực tiếp từ việc điều trị tâm lý không lâu trước đó của anh. Nhà phê bình Greil Marcus viết về LP này như sau: "Album này đầy dẫy những lời tuyên bố hằn học về sư thình nô, oán hờn và cả về sư tư thán, và sư kiểm chứng quyền lực thực sư của rock như là âm nhạc của Lennon sẽ được tìm thấy trong việc tước bỏ rock đến tân xương tủy, y như liêu pháp tâm lý primal therapy (một hình thức trị liệu tâm lý tập trung vào những kinh nghiệm cảm xúc ban đầu của bênh nhân và khuyến khích bênh nhân nói ra những chịu đưng thời niên thiếu, ND) đã cởi bỏ cõi hồn của Lennon vây. Do đó thực sự đã không có một nhạc khí nào được sử dụng trong ban nhạc rock sơ khai ngoài tiếng đàn lead guitar thô nhám của Lennon, tiếng trống của Ringo (Starr), bass của Klaus Voorman và thính thoảng vang lên tiếng key-board của Billy Preston; âm nhạc không tạo cảm giác nhức nhối, buốt giá, nó gặm nhấm người nghe... tiếng hát của John vang lên trong đoạn cuối cùng của "God" có lẽ là tiếng hát đẹp nhất của rock." Bất chấp - hoặc có lẽ chính vì - sự ngạo mạn, tự coi mình là tượng đài, là tâm điểm

cùng với việc ra đời vào đúng thời điểm đặc biệt của lịch sử văn hóa pop, John Lennon/Plastic Ono Band là album vĩ đại nhất của nhạc sĩ này. Âm điệu thể hiện sự thuyết phục cứng nhắc, hoàn toàn tương xứng với những câu bùa chủ bi thương của ca từ, và những xúc cảm sống sượng, nguyên sơ bao trùm trong cả album cũng là khái niệm cơ bản gây hoảng sợ. Những tiếng hú giận dữ vì thất vọng của anh trong Mother, Well Well và Isolation vang lên không hề vị nể, xót thương và chưa từng xảy ra trong rock & roll. Gần như mọi ca khúc đều cho thấy sự sực sôi muốn gây hấn. God, một lời chối bở kịch liệt những lý tưởng và ý kiến phản văn hóa về những nhà lãnh đạo toàn năng, giáng một đòn ân huệ vào huyền thoại Beatles bằng lời thú nhận gây rúng động, "Giấc mơ này đã tan". Có lẽ ca khúc hay nhất trong album này là khúc ballad mang âm hưởng của Dylan, Working Class Hero. Một lời nhận định khắt khe, đến tàn nhẫn, phê bình tiến trình chủ nghĩa xã hội đã vượt quá phạm vi giới hạn của vấn đề giai cấp mà chủ nghĩa này thành tâm muốn giải quyết. Tuy nhiên, vẫn có sự dịu dàng, buồn bã và có lẽ cả sự ghen tức ở đây: Người nghe sẽ có cảm giác rằng John Lennon muốn được trở thành một anh hùng của giai cấp công nhân, nhưng sự

thơ vừa thương tâm trong sự mong manh của nó .

Như một album khác thường trong lịch sử nhạc rock, **John Lennon/Plastic Ono Band** thực ra đã không bao giờ được ai bắt chước theo, mặc dù nó gây được tiếng vang, ảnh hưởng đến nhiều thể loại khác nhau như những ca sĩ/người sáng tác ca khúc xuất hiện trong sự bùng nổ trào lưu punk-rock vào cuối thập niên 70. Cũng không có gì là quá lời khi có người gọi đĩa này là một tuyệt tác.

giàu có và danh tiếng của anh đã khiến cho ước mơ này trở nên bất khả. Và đoạn "Yêu là muốn được yêu/Love is wanting to be loved" (sau này, dựa trên ca khúc Love của Lennon, Stevie Wonder đã sáng tác ca khúc Songs in the Key of Life), vừa ngây

Imagine phát hành năm 1971 không gây sự nhức nhối, thương tâm như album trước, nhưng là một album xuất sắc. Lennon đã tự khắc họa mình như một trẻ mồ côi dưới

mọi kiểu loại trong John Lennon/Plastic Ono Band. Trong Imagine, nỗi khao khát hoang tưởng của anh được dịp trỗi dậy, và anh có vẻ như không còn quá cách ly với thế giới bên ngoài nữa. Thực ra, có những khoảnh khắc cay nghiệt (Gimme Some Truth và sự công kích độc ác nhằm vào người bạn cũ trong nhóm là Paul McCartney, How Do you Sleep?), nhưng tính nóng này hay dỗi hờn của nghệ sĩ này đã trở nên lép về trước sự ngọt ngào của anh và trước tình yêu vượt trên tất cả đối với vợ mình. Nhiều bài trong album này - Oh, Yoko!, Oh, My Love, Jealous Guy, How? - được việt riêng cho người vợ anh yêu thương. Nếu phải chọn một ca khúc tiêu biểu khía cạnh cao đẹp trong John Lennon, có lẽ sẽ không có ca khúc nào khác ngoài Imagine, trong đó anh yêu cầu chúng ta hãy chia sẻ với anh hình ảnh về một thế giới bình dị, không tôn giáo, không vật chất hoặc biên giới chính trị nào. Thậm chí hơn cả Instant Karma!, Imagine là một sự pha trộn tuyệt với giữa pop music và nghệ thuật khái niệm (conceptual art). Khi giai điệu folk đơn giản của ca khúc này cất lên, những tiếng dương cầm lao xao thánh thót và giọng ca lâng lâng của Lennon, người nghe thấy khó cưỡng lại trước sức mạnh và ma thuật của giấc mơ hy vọng, tuy phi lý nhưng đẹp. của người nhạc sĩ theo chủ nghĩa duy lý này.

Không may, theo sau Imagine lại là Some Time in New York City (1972), một album đôi bất hạnh trong việc dùng những khẩu hiệu hời họt (Lennon và Ono cùng với ban nhạc cánh tả, Elephant's Memory) và những trình diễn chung trực tiếp vô cảm (Frank Zappa có trong số những người này). Vẻ tinh anh và sự tài tinh của Lennon trong cách diễn đạt súc tích, ngắn gọn đã tạm thời chuyển hóa thành những lời hùng biện, khoa trương và chính điều này đã khiến cho tâm trí anh bị tê liệt đi. Mặc dù ý định của album này cao đẹp nhưng Some Time in New York City đã không mang lại tác dụng gì.

Trong khi **Mind Games** (1973) và **Walls and Bridges** (1974), hai LP cuối cùng gồm các ca khúc đầu tiên của Lennon truớc khi anh rút vào bóng tối, sống năm năm xa lánh khỏi đời sống nhạc pop, đã không tạo ra được nền tảng mới nào, thì mỗi LP này lại có cùng nét du dương và tính hài hước. *Mind Games* nhắc lại các ý tưởng trong *Imagine*, nhưng lên giọng cao đạo hơn. Thông điệp thì đơn giản nhưng lại có tính cưỡng bách: niềm tin tưởng rằng điều gì tốt đẹp có thể xảy ra - thi dụ, hòa bình trên trái đất - là bước tối quan trọng và bức thiết trong tiến trình làm cho điều đó xảy ra. Trong sự nhấn mạnh khác của album này, một sáng tác mới lạ mang âm điệu rockabilly, *Tight A\$*, nam ca sĩ này nhại lại phong cách khệnh khạng, "phùng mang trọn mắt" của các rocker Beatles xưa kia.

Trong nhiều ca khúc của Walls And Bridges, tâm trạng này u tối hơn, chắc chắn do những trực trặc trong đời sống hôn nhân của Lennon lúc bấy giờ. Nhiều niềm đau trong John Lennon/Plastic Ono Band lại sưng tấy lên trong Going Down on Love, Nobody Love You (When You're Down And Out) và Scared. Tuy nhiên, Walls and Bridges cũng tạo ra hai ca khúc hit, #9 Dream và một bài song ca với Elton John, Whatever Gets You Through the Night. Cả hai đều có giai điệu pop cầu kỳ, một sự hồi tưởng mạnh mẽ đầu tiên đến ca khúc ballad theo thể loại psychedelic tuyệt với của Lennon, Across the Universe.

Một hợp tuyển các ca khúc xưa và một nỗ lực cảm động của Lennon trong việc tái phát hiện nguồn gốc rock của mình, **Rock 'n' Roll**(phát hành vào năm 1975, nhưng được ghi âm trước cả **Walls And Bridges**) thực ra đã không bao giờ gây được niềm hưng phấn. Đôi lúc, tiếng hát của Lennon cũng thể hiện sự dữ đội và vẻ đẹp vốn có của anh - *Be-Bop-a-Lula*, *Ain't That A Shame* và *Slippin' and Slidin'* là những ca

khúc nổi bật - nhưng nỗ lực này đã bị xói mòn bởi cách phối âm "tham lam", bởi lối chơi uể oải và bởi sự dàn dựng nghèo nàn.

Shaved Fish phát hành năm 1975 thực ra là một sưu tập các single đã có từ năm 1969 đến năm 1975. Như chúng ta có thể mong đợi, các ca khúc Give Peace a Chance, Cold Turkey, Instant Karma!, Power to the People và Imagine nghe thật hay. Sự quay trở lại phòng thu của John Lennon và Yoko Ono tiếp tục ở vị trí mà giai điệu ca tụng đầy lãng mạn của Imagine còn để ngỏ. Được mang một tên phụ A Heart Ply, Double Fantasy gồm 14 ca khúc (mỗi người 7 ca khúc), đã kết chuỗi các phong cách biểu điển "của nàng và của chàng" như một cuộc đối thoại dựa trên (hầu hết) những lời tuyên bố hạnh phúc về cuộc hôn nhân và về vai trò bố mẹ của họ. Những ca khúc mạnh mẽ nhất của Lennon - (Just like) Starting Over và I'm Losing You - súc tích một cách đặc trưng, bắt nguồn ở rock & roll của thập niên 50 và được tô điểm bằng những hiệu quả âm thanh kiểu Beatles. Còn Ono, đáng kể là Kiss Kiss lôi cuốn và I'm Your Angel tán tỉnh một cách duyên đáng (trong đó cô hát nghe như Marlene Dietrich đang hát Makin' Whoopee!).

Trong **Double Fantasy**, Lennon dường như bình thản, tự tin và thỏa mãn. Lần đầu tiên trong nhiều năm, anh không có vẻ như bị thúc bách để đưa ra một tuyên bố quan trọng nào. Góp mặt trong tuyệt phẩm LP này, qua ca khúc *Watching the Wheels* John Lennon kể cho chúng ta nghe chính xác lý do tại sao anh ngưng sáng tác nhạc, tại sao anh không bao giờ hối tiếc về quyết định đó và cách anh nhìn cuộc đời như thế nào: "Tôi chỉ ngổi đây nhìn những vòng xe quay tròn/Tôi thực sự thích nhìn chúng lăn xoay Không còn cỡi lên vòng đu quay này nữa/Tôi chỉ cần để nó tự do - I'm just sitting here watching the wheels go round and round/I really love to watch them roll/No longer riding on the merry-go round/I just had to let it go."

Dù chưa chính xác lắm nhưng có thể nói Double Fantasy là một album ấm áp một cách tuyệt diệu. Đời sống gia đình êm ấm mà Lennon ca ngợi đã trở thành điều không tưởng anh đã mơ đến trong Imagine. Và, lẽ đương nhiên, hành đông khêu gọi một cách công khai niềm vui thú cá nhân của anh và Yoko Ono tự thân đã là một tuyên bố mang màu sắc chính trị và mỹ học. Việc mà cả hai chia sẻ đồng đều các ca khúc trong album này thể hiện quan điểm chính trị về giới tính được cả hai cảm nhân sâu sắc, như chính Lennon mô tả về mình như là một ông chồng tế gia nội trở hanh phúc trong Clean-up Time. Bí mật về một tinh yêu bền vững và chân thực, như những ca khúc này gợi ý, là sự nuôi dưỡng bầu không khi ẩm nồng, lòng tin cậy và tình thân ái như của trẻ em. Sự thân mật này rõ ràng đã xoa dịu hầu hết những vết thương lòng của Lennon, vì ta không còn nghe được những lời bộc lộ giận dữ của anh ở đây nữa. "Tất cả điều ban cần là tình yêu," John Lennon đã nói câu này đầu tiên vào năm 1968, và Double Fantasy cuối cùng đã thực sự chứng kiến anh bày tổ những lời này một cách thanh thần. Tuy nhiên, như các sư kiến diễn ra cho thấy, ngay cả tình yêu cũng không ngăn được những viên đạn sát nhân. Trong lời ru não lòng của Lennon dành cho con trai mình, Beautiful Boy (Darling Boy), anh hứa hẹn với con "Nhắm mắt ngủ ngon đi con trai/ Không còn nỗi sợ hãi nào nữa/Loài qui dữ đã bỏ đi rồi/Chúng đang bỏ chay và có cha ngồi đây bên canh con - Closeyour eyes/Have no fear/The monster'sgone/He's on the run and your daddy's here." Nhung bon ma qui thực ra đầu có bỏ chay. Chúng rình rập trong bóng tối và chờ dịp để ha thủ một trong những người vĩ đại nhất của thời đai này và của mọi thời đai khác...

Ký ức NGÀY JOHN LENNON RA ĐI...

Ngày 17 tháng 7 năm 1980, John Lennon, sau 5 năm im hơi lặng tiếng, đã trở lại với album Double Fantasy, thực hiện chung với Yoko Ono. Ngày 8 tháng 12, một kẻ mắc bệnh tâm thần đã bắn anh chết ngay trên lề đường trước tòa nhà Dakota (Manhattan), nơi anh đang sống cùng vợ và con trai. Những giờ phút cuối cùng của John, và những giờ phút đầu tiên của một thế giới vắng John, qua ký ức của Yoko Ono.

Khi John và tôi thực hiện **Double Fantasy**, chúng tôi quyết định về việc đưa ảnh chụp chúng tôi đang hôn nhau làm hình bìa của album này. Công ty ghi âm nói "Tốt nhất là chỉ nên để hình chụp một mình John thôi, giống như anh ta vẫn còn độc thân vậy". Tôi kể lại chuyện này với John. Anh nói, "Em sắp làm gì vậy?" và "Em có đùa không? Từ giờ trở đi, chúng ta sẽ không công bố bất cứ bức ảnh nào không có anh và em chụp chung - và đúng hơn là nếu không có ảnh cả hai chúng ta đang nhìn nhau. Không một bức nào hết!". Tôi chỉ khẽ cười. Nhưng, dĩ nhiên, điều này không bao giờ xảy ra. Đó là một thời điểm khác sau khi John qua đời.

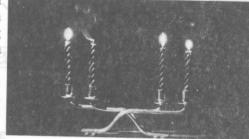
Vào ngày John qua đời, trước đó cả hai chúng tôi có mặt trong phòng thu, đang thực hiện Walking on Thin Ice. Ngồi chờ các kỹ sư đến để đổi băng hoặc làm công việc của họ, John đã nói rất trìu mến với tôi là anh đã luôn luôn nhớ tôi. Tôi đã cố gắng xem như câu nói đó không gây ấn tượng gì nơi tôi, và hỏi lại "Ô, thật không?" rồi quay mặt đi. Nhưng trong thâm tâm tôi lấy làm cảm động. Tôi thấy xúc động thực sự. Tôi nghĩ, một người phụ nữ như tôi, tuổi đã trên 40 rồi vậy mà chống tôi vẫn luôn nói những điều trìu mến như vậy. Sau đó khi chúng tôi lên xe hơi, tôi nói, "Chúng ta đi nhà hàng ăn cái gì đó đi?". John đáp lời tôi "Không, bây giờ anh chỉ muốn gặp mặt Sean trước khi con đi ngủ.". Nhưng anh đã không bao giờ còn dịp nào để gặp được Sean.

Điều đầu tiên tôi làm khi từ bệnh viện về đến nhà là nhờ người phụ tá gọi điện thoại báo tin cho Paul, Julian và dì Mimi của John. Tôi nghĩ là họ nên biết tin này. Tôi chắc rằng điều này sẽ khiến George và Ringo không vui, nhưng đó chỉ là bản năng túc thời của tôi. Điện thoại của dì Mimi cứ bận luôn và chúng tôi cũng không thể gọi được cho những người khác. Mỗi làn chúng tôi cố gắng gọi cho ai đó là mỗi làn làm tôi nhớ ra rằng, khi John và tôi sống bên nhau, chúng tôi đã phá hủy các chiếc cầu phía sau chúng tôi.

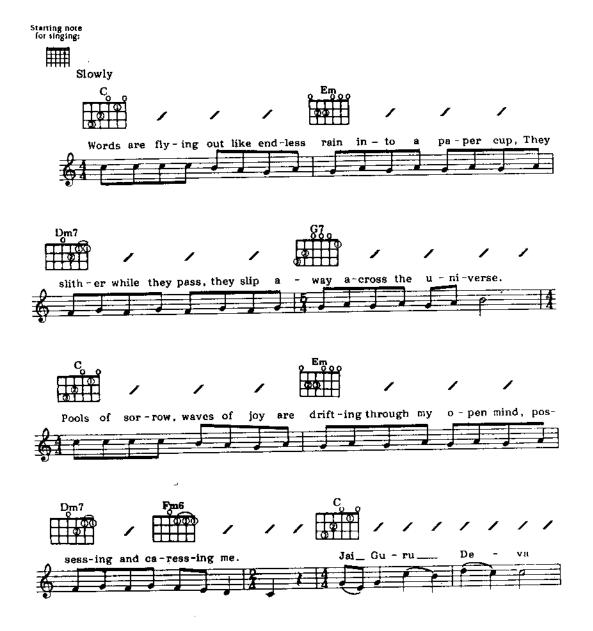
Khi hồi tưởng lại, vào thời điểm đó tôi nghĩ giống như khi xảy ra một thiên tai và bạn chỉ phản ứng bằng cách bò lê để thoát thân. Rồi ai đó hỏi bạn rằng, "Này, làm thế nào bạn bò ra được?". Bạn không thể nào trả lời được. Bạn vận dụng tối đa năng lực của mình trong từng giây từng phút. Tôi đã cảm thấy mình đang ở tận đáy biển sâu hoặc tương tự như vậy, và cố trồi lên nhanh thật nhanh để thở. Tôi không biết làm sao mà tôi có thể cử động tay chân được. Khi John và tôi ly thân nhau một thời gian vào năm 1973, tôi thấy người mình run lên - người tôi thực sự run rẩy trong suốt thời gian hai tuần lễ đầu tiên. Tôi không kể cho John nghe vì tôi không muốn chúng tôi quay lại với nhau vì những lý do không đáng đó. Tôi chịu đựng sự đau khổ này. Và cuối cùng người tôi không còn run nữa. Năm 1980, người tôi lại run lên một lần nữa, nhưng lần này anh ấy đã không quay lại.

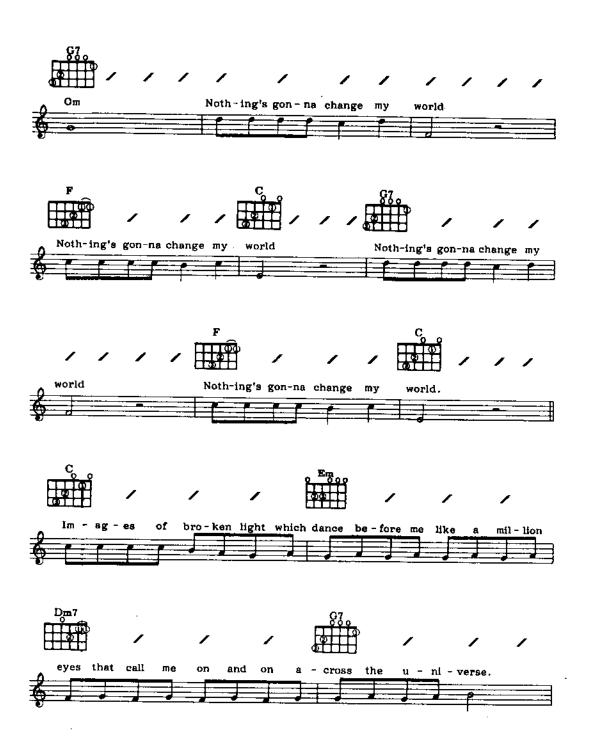
Vào đêm John qua đời, có rất nhiều người tập trung phía ngoài Dakota, đàn hát các bài hát của John. Sau đó, tôi cảm thấy rất lo cho những người hâm mộ John, lo cho vấn đề an sinh của họ. Tôi nghe tin có hai thiếu nữ đã tự sát, do đó tôi yêu cầu mọi người hãy tỉnh táo. Tôi nghĩ điều quan trọng là cả

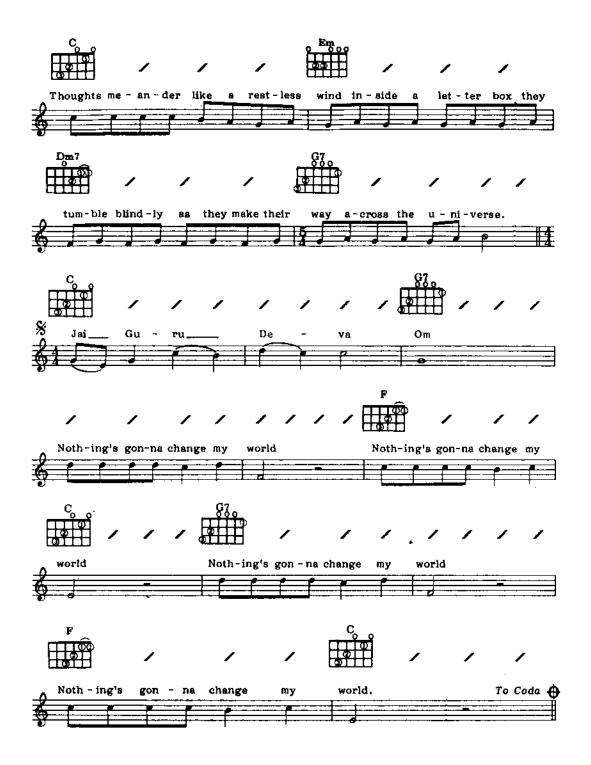
thế giới này hãy cùng suy ngẫm và chia sẻ sự im lặng của mình. Và chúng tôi tạo ra một vòng tròn thân ái trên khắp thế giới. Chúng tôi trở thành những người anh, người chị, người em yêu mến John và nâng niu những ký úc của anh. Nhưng đêm anh ấy mất, nghe những bài hát của anh ấy vang trên đường phố là điều rất khó khăn đối với tôi. Tôi ngồi một mình trong căn phòng của hai vợ chồng ở cạnh đường số 72 và nghe John hát suốt đêm...

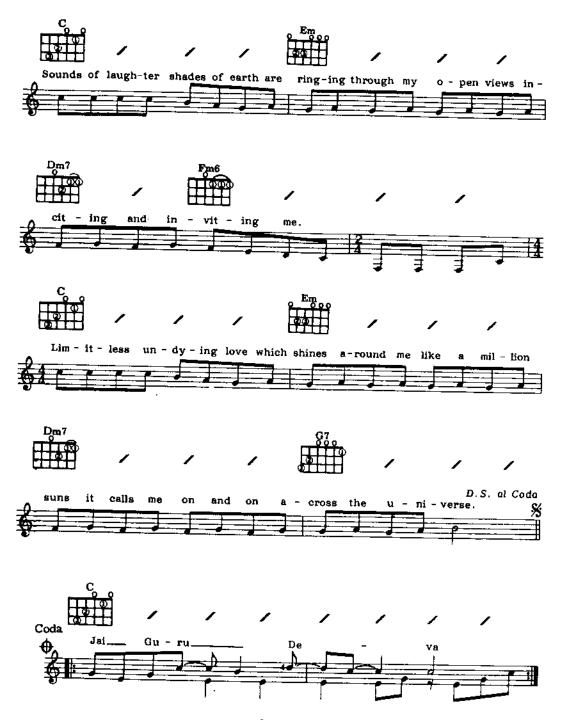

ACROSS THE UNIVERSE

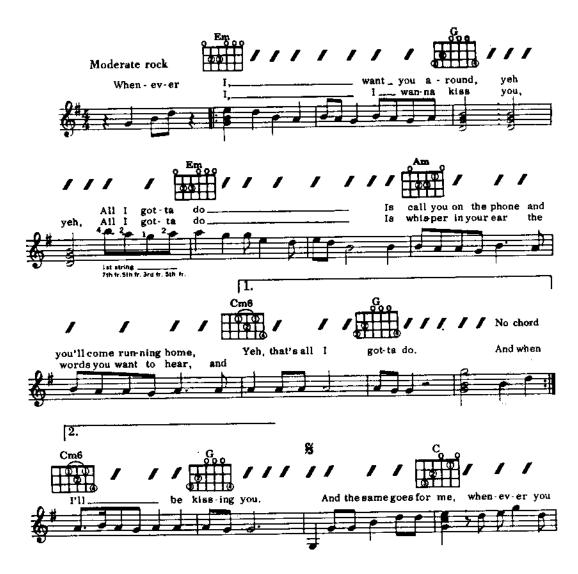

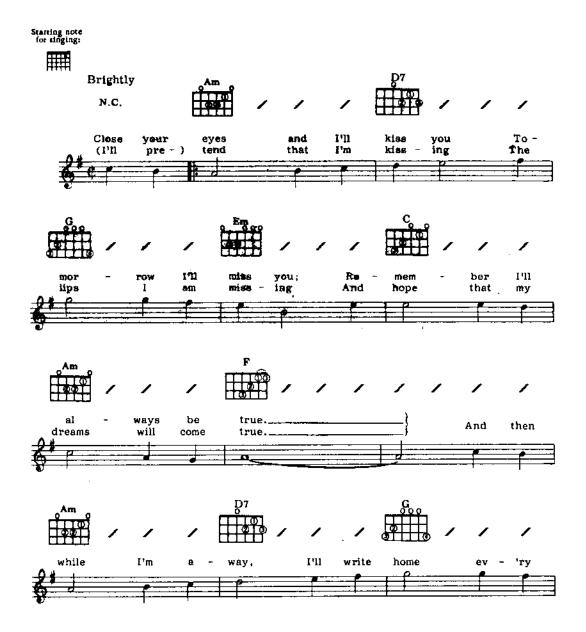
ALL I'VE GOT TO DO

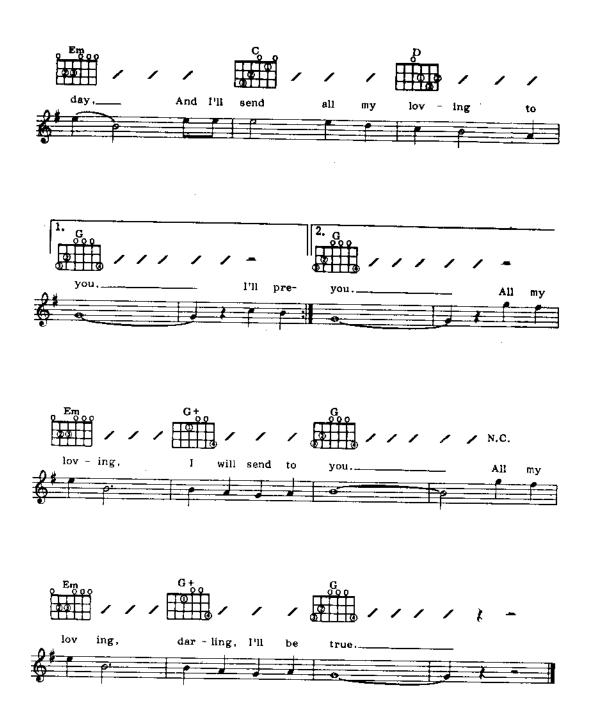

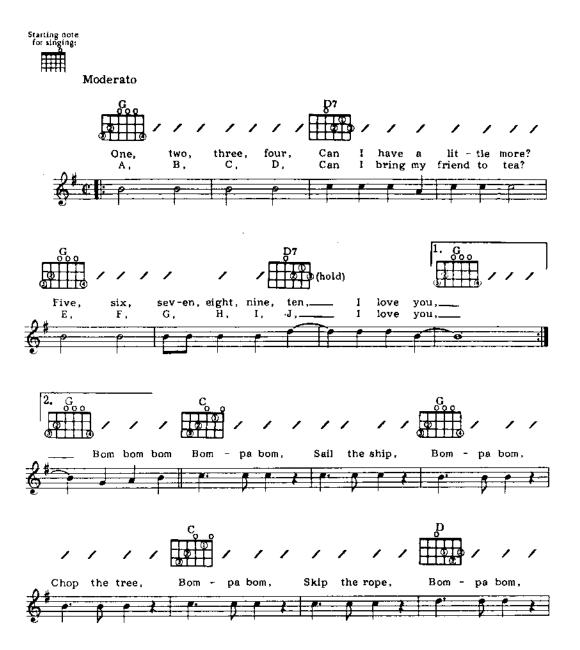

ALL MY LOVING

ALL TOGETHER NOW

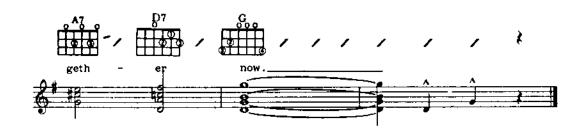

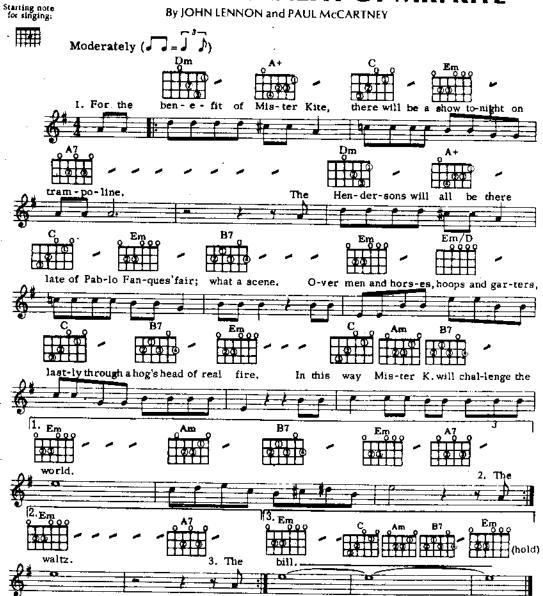

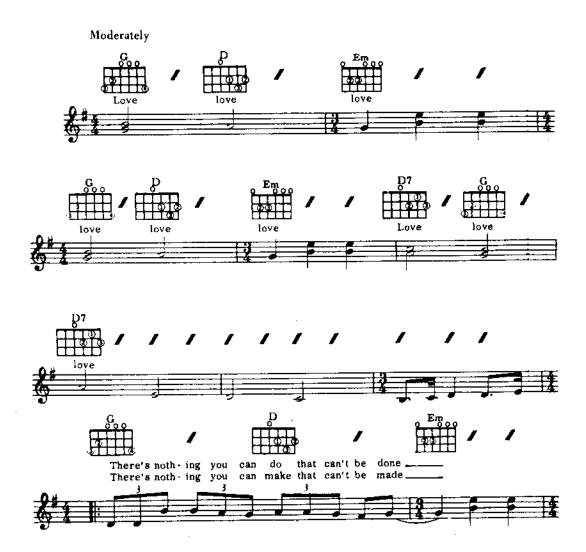
BEING FOR THE BENEFIT OF MR. KITE

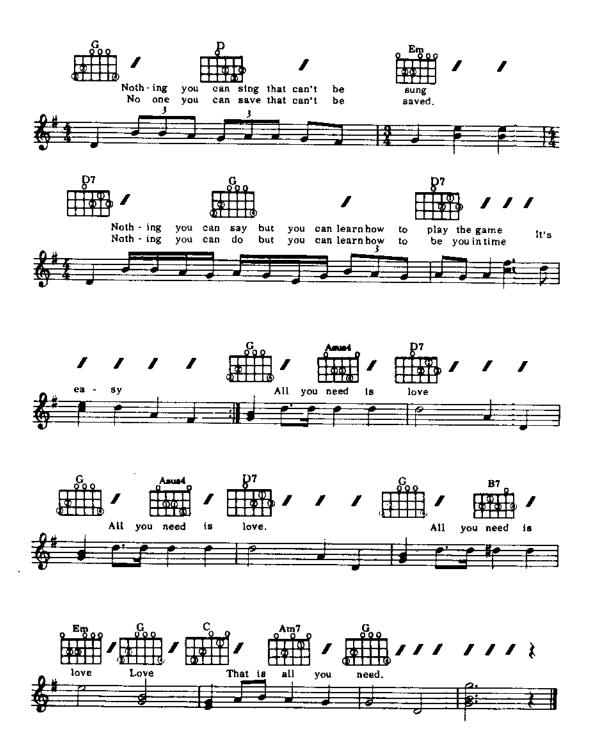

- The celebrated Mr. K. performs his feat on Saturday at Bishopsgate.
 The Hendersons will dance and sing as Mr. Kite flies through the ring; don't be late.
 Messrs. K. and H. assure the public their production will be second to none.
 And, of course, Henry the Horse dances the waltz.
- 3. The band begins at ten to six when Mr. K. performs his tricks without a sound. And Mr. H. will demonstrate ten somersets he'll undertake on solid ground. Having been some days in preparation, a splendid time is guaranteed for all. And tonight Mr. Kite is topping the bill.

ALL YOU NEED IS LOVE

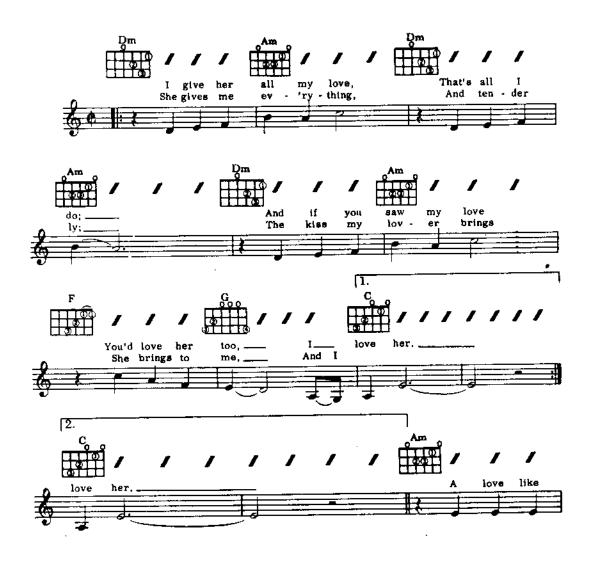

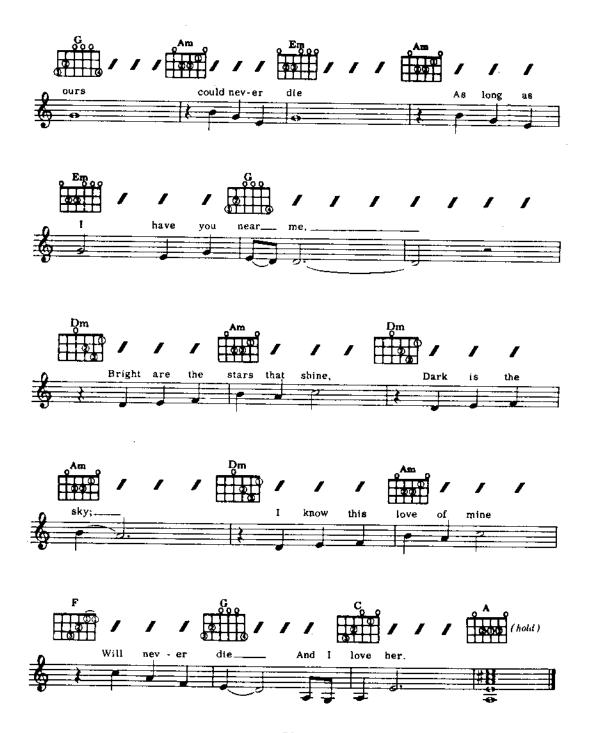

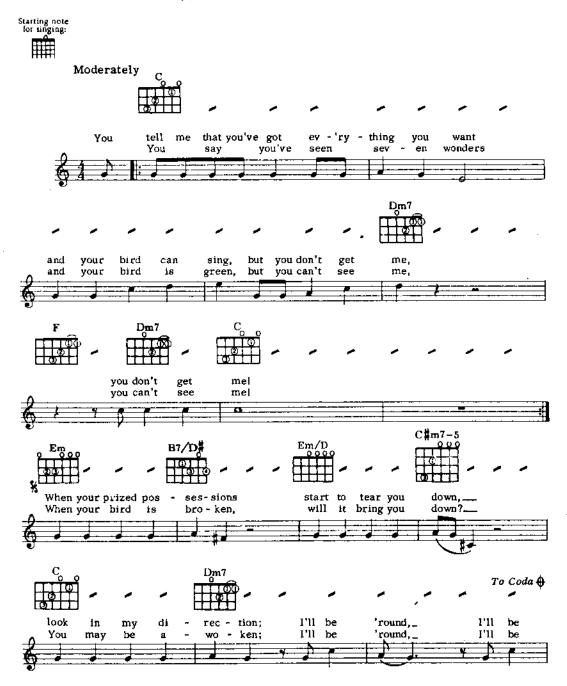
AND I LOVE HER

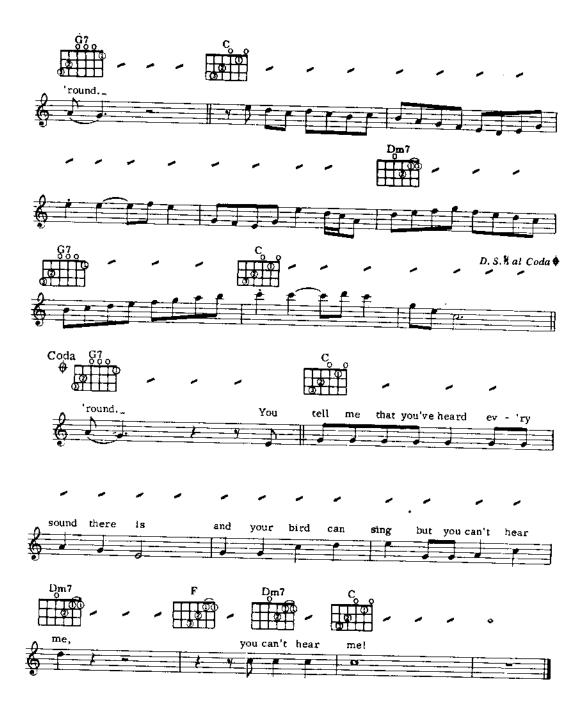

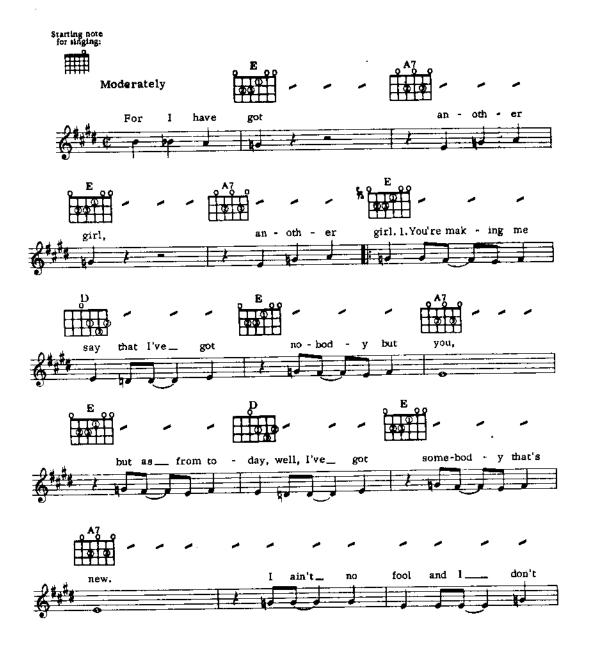

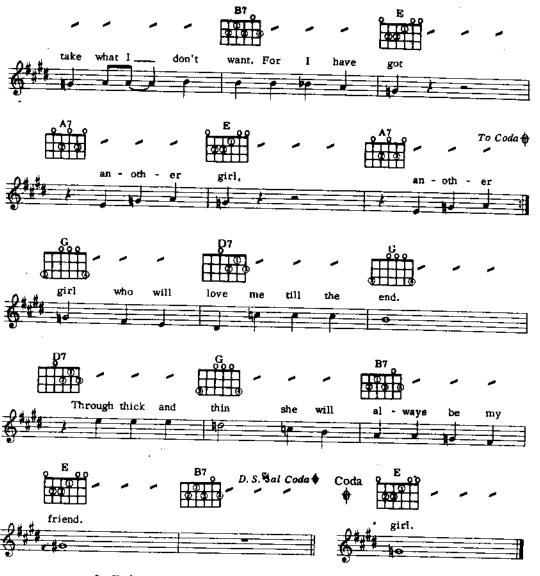
AND YOUR BIRD CAN SING

ANOTHER GIRL

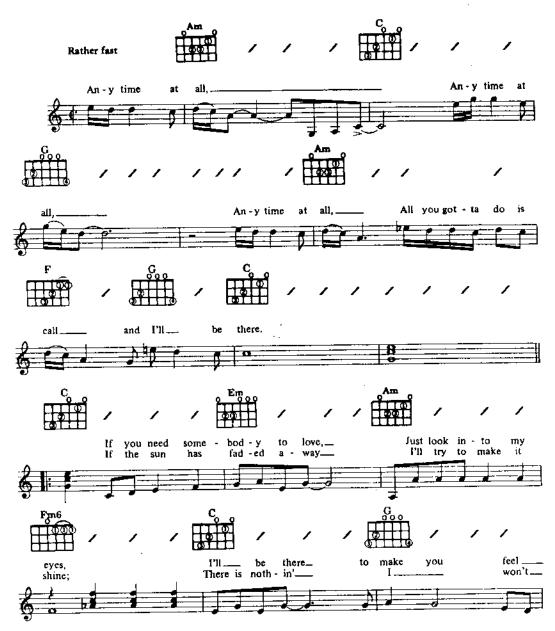

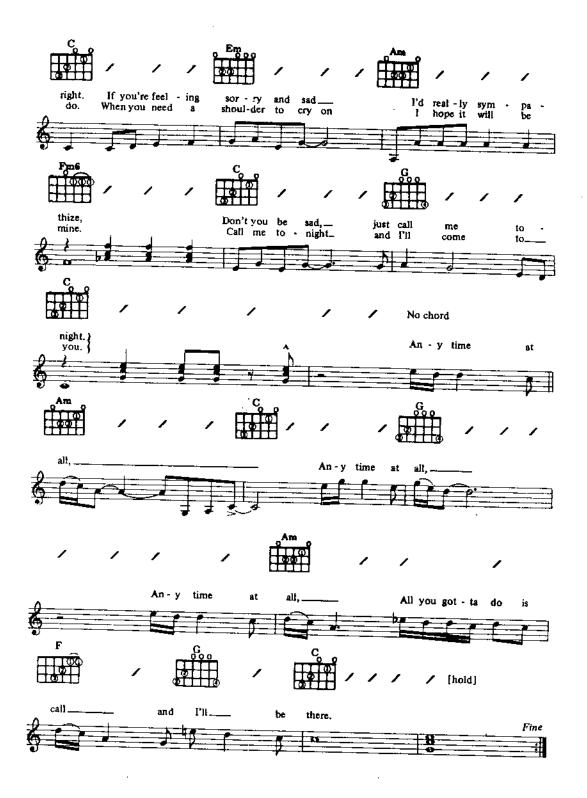

- She's sweeter than all the girls, and I've met quite a few. Nobody in all the world can do what she can do. And so I'm tellin' you, this time you'd better stop. For I have got (etc.)
- I don't wanna say that I've been unhappy with you, But as from today, well, I've seen somebody that's new. I ain't no fool and I don't take what I don't want. For I have got (etc.)

ANYTIME AT ALL

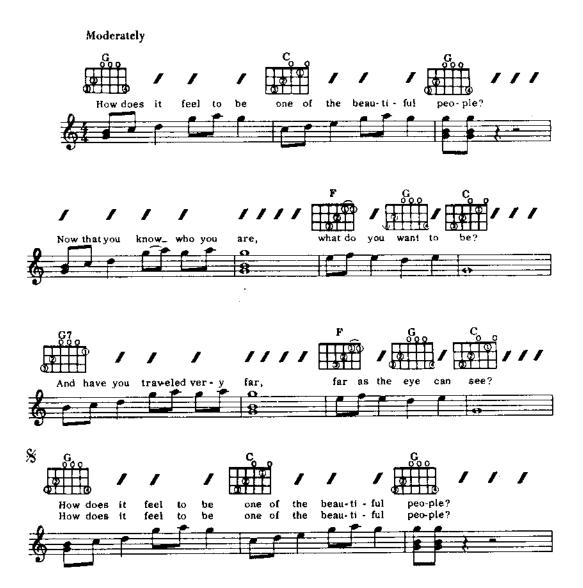

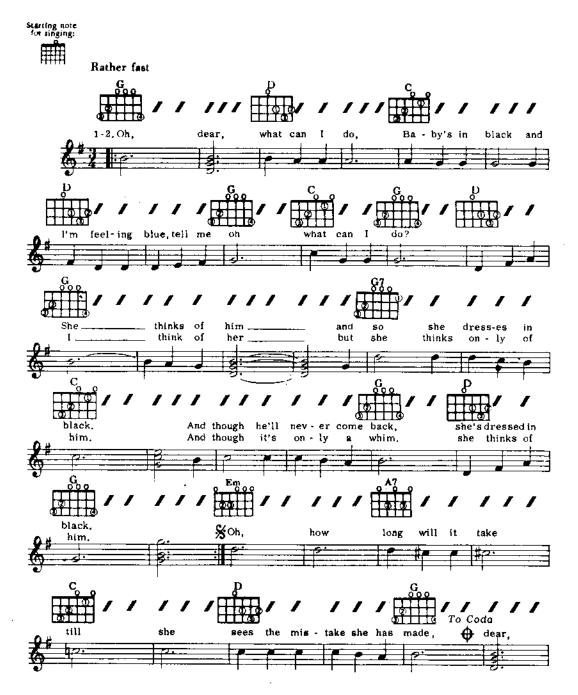
BABY, YOU'RE A RICH MAN

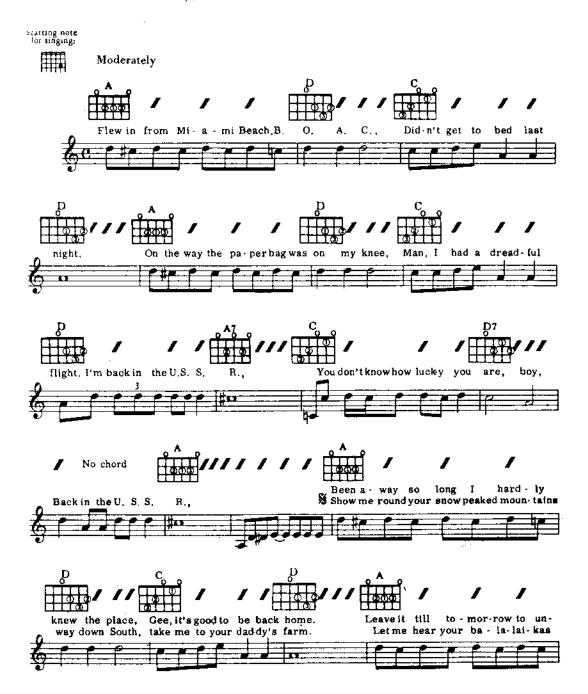

BABY'S IN BLACK

BACK IN THE U.S.S.R.

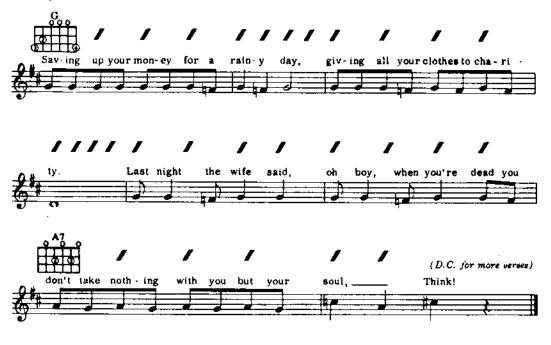

THE BALLAD OF JOHN AND YOKO

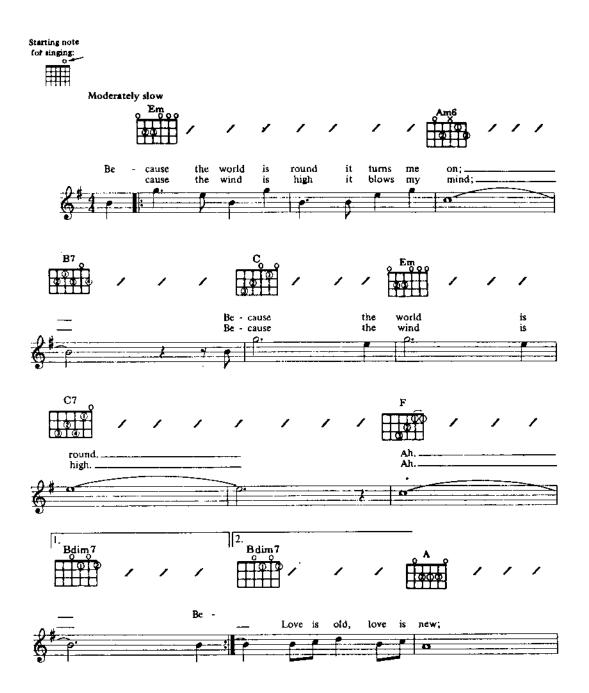
Additional Verses

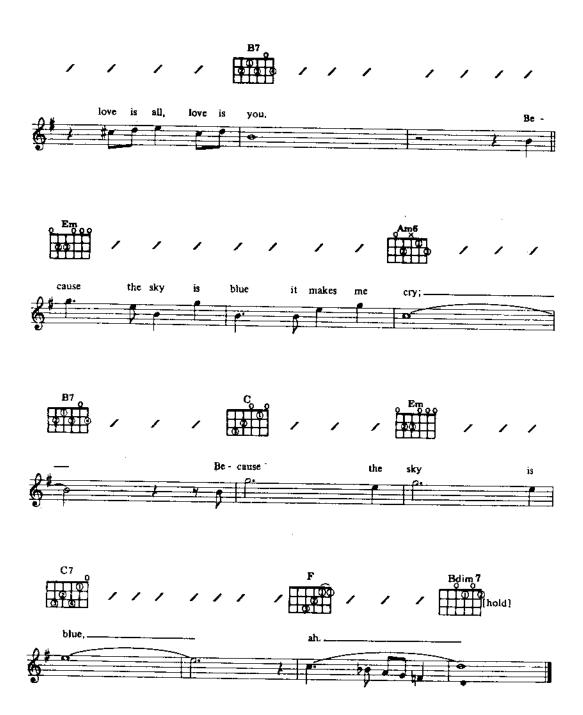
- Finally made the plane into Paris, honeymooning down the Seine, Peter Brown called to say, you can make it O.K., You can get married in Gibraltar near Spain.
 Christ! You know it ain't easy, you know how hard it can be.
 The way things are going, they're going to crucify me.
- Drove from Paris to the Amsterdam Hilton, talking in our beds for a week.
 The newspapers said, say what're you doing in bed,
 I said we're only trying to get us some peace. Christ! You know it ain't easy (etc.)

(Go to bridge)

- Made a lightning trip to Vienna, eating choc'late cake in a bag.
 The newspapers said, she's gone to his head, they look just like two Gurus in drag.
 Christ, you know it sin't easy (etc.)
- Caught the early plane back to London, fifty acorns tied in a sack,
 The men from the press said we wish you success, it's good to have the both of you back.
 Christ, you know it ain't easy (etc.)

BECAUSE

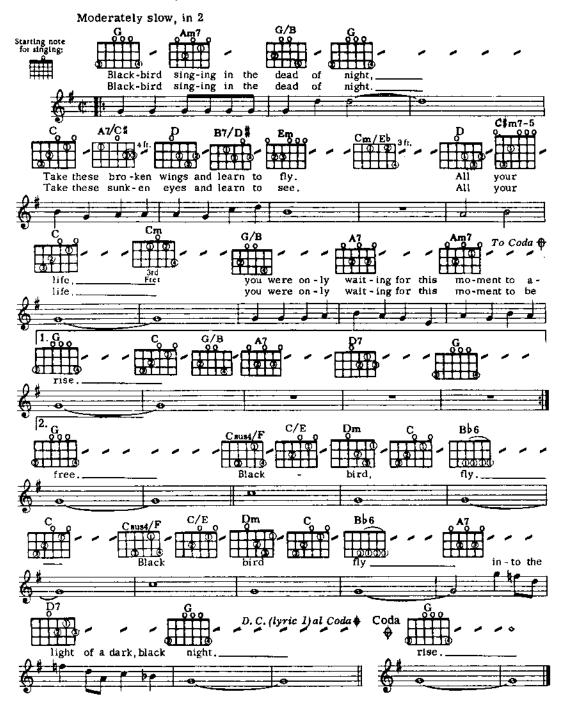

BIRTHDAY

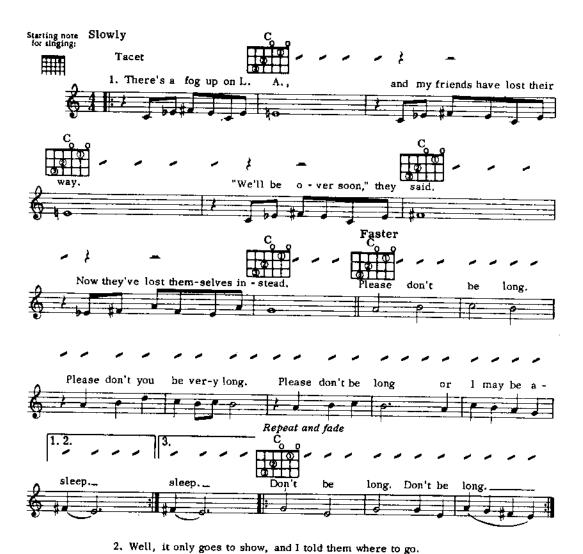

BLACKBIRD

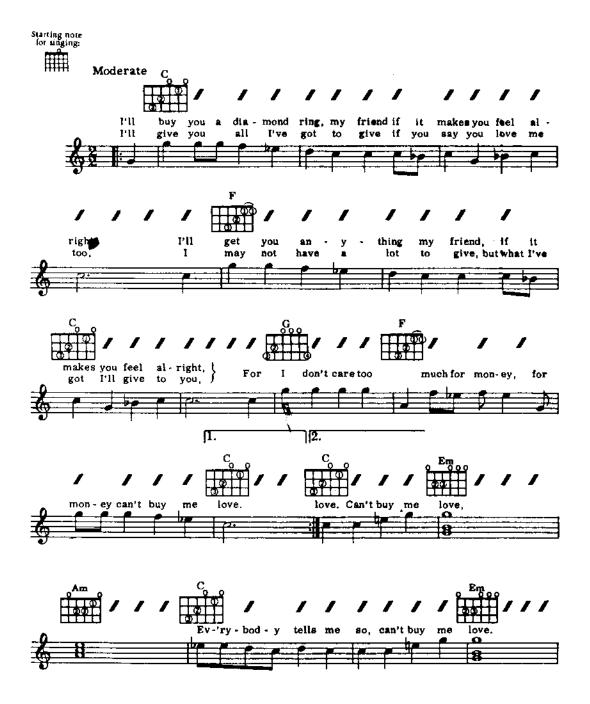
BLUE JAY WAY

By GEORGE HARRISON

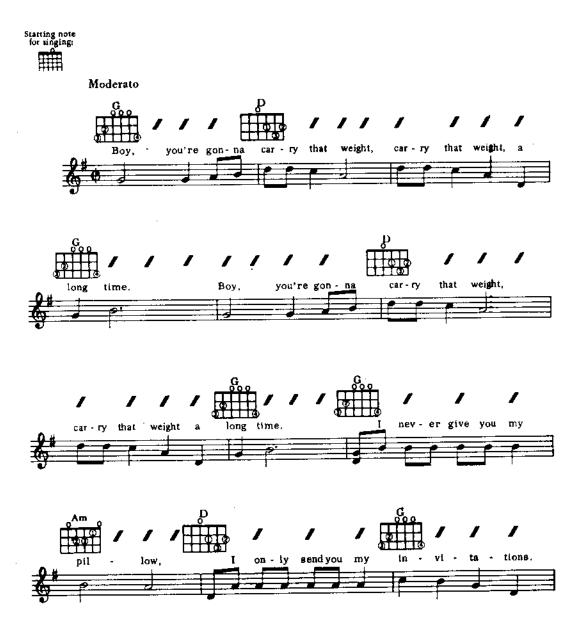
- Ask a policeman on the street; There's so many there to meet. Please don't be long. (etc.)
- Now it's past my bed I know, and I'd really like to go.
 Soon will be the break of day, sitting here in Blue Jay Way.
 Please don't be long. (etc.)

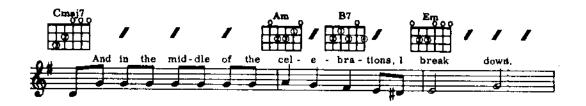
CAN'T BUY ME LOVE

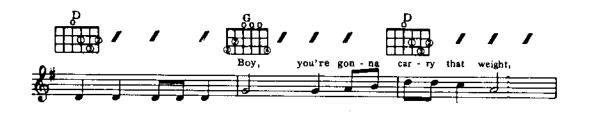

CARRY THAT WEIGHT

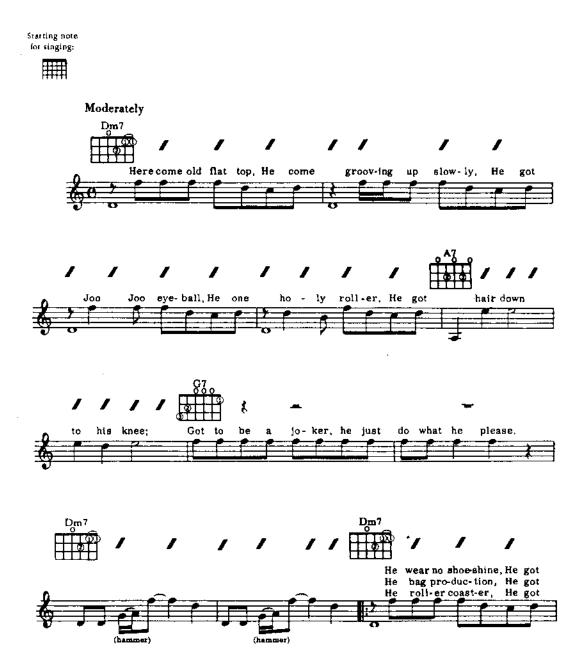

COME TOGETHER

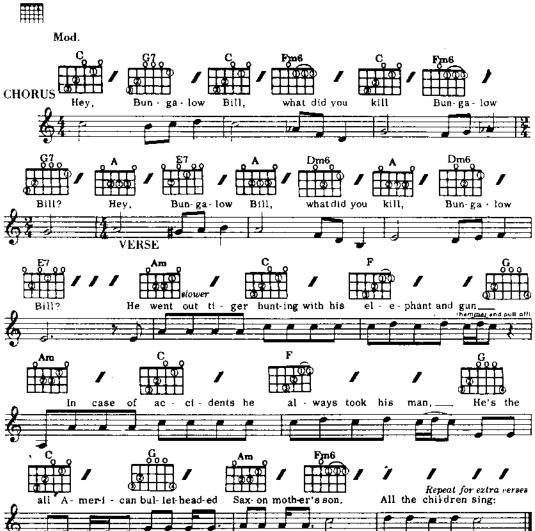

THE CONTINUING STORY OF BUNGALOW BILL

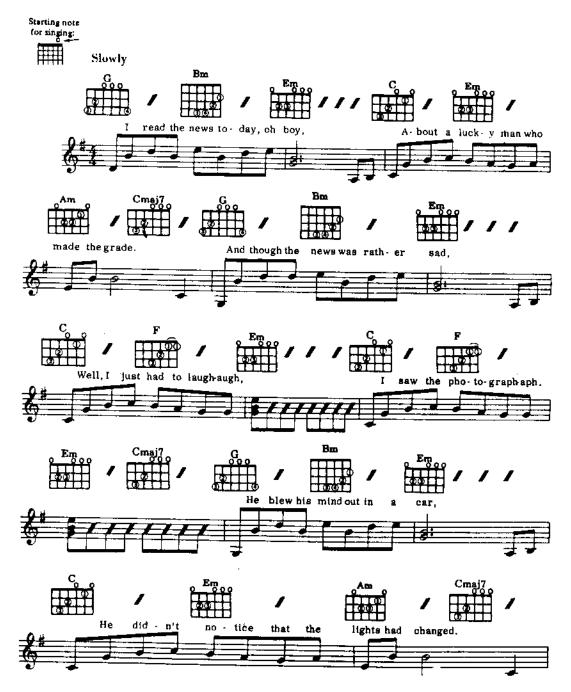
Starting note for singing:

By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

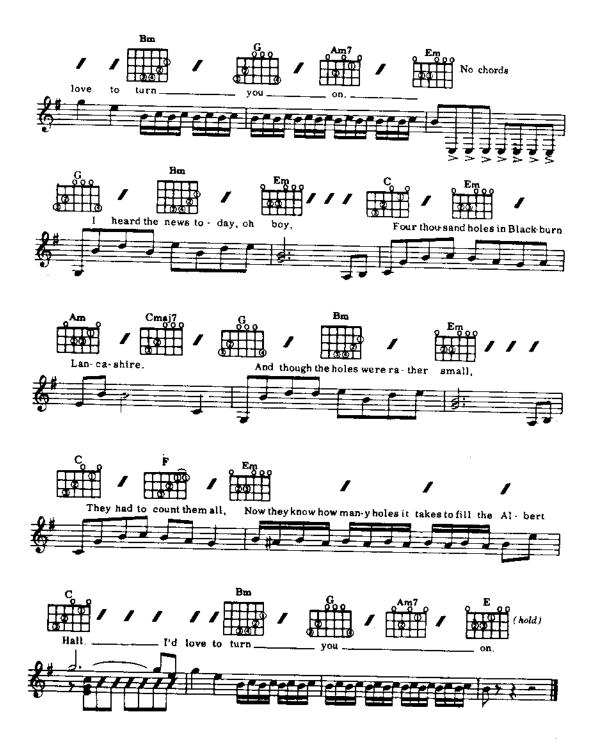

- 2. Deep in the jungle where the mighty tiger lies
 Bill and his elephants were taken by surprise,
 So Captain Marvel zapped him right between the eyes. All the children sing: (Chorus)
- 3. The children asked him if to kill was not a sin, "Not when he looked so fierce," his mother butted in, If looks could kill it would have been us instead of him. All the children sing: (Chorus)

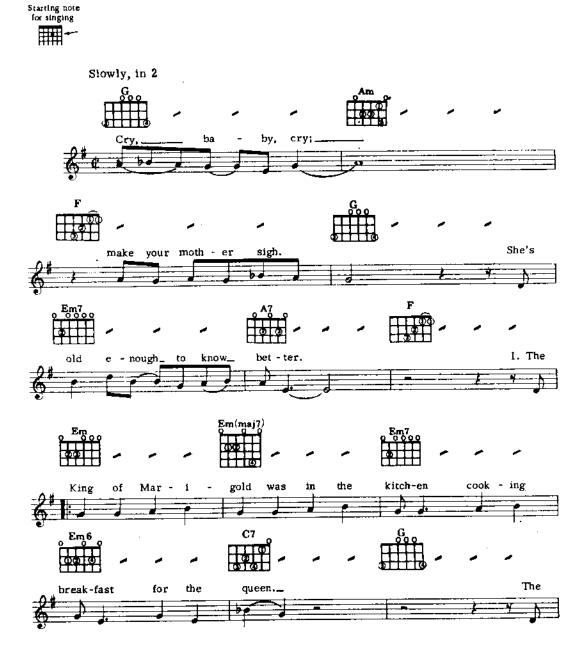
A DAY IN THE LIFE

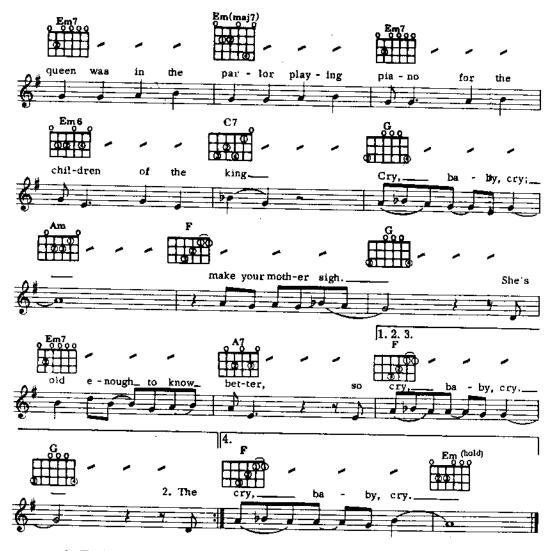

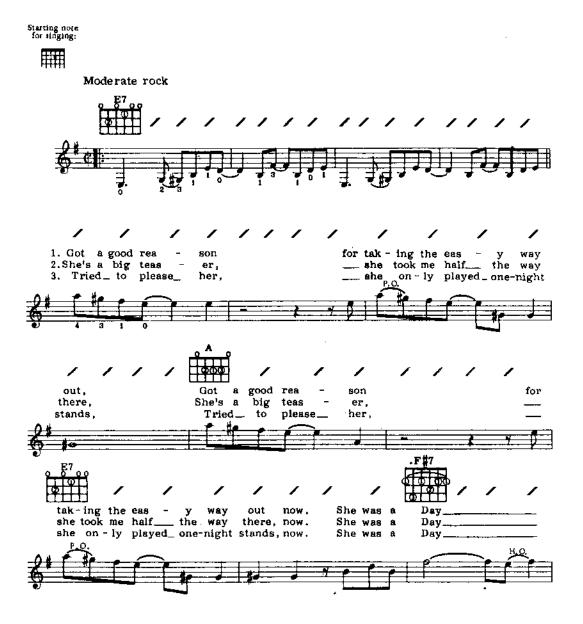
CRY BABY CRY

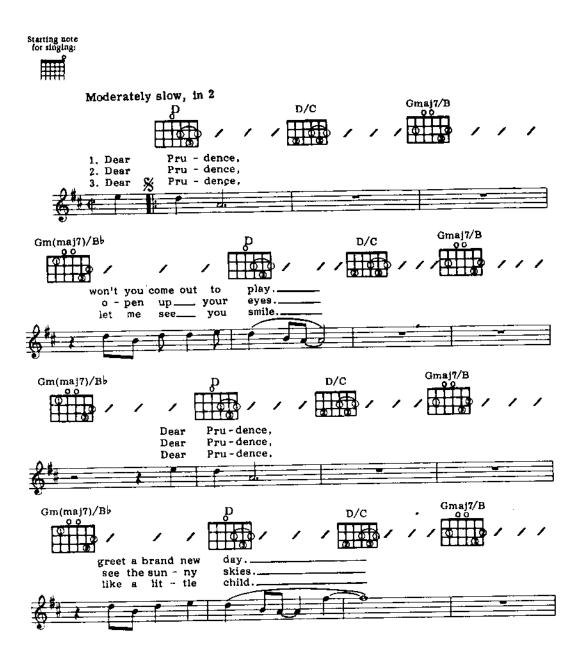
- The king was in the garden picking flowers for a friend who came to play. The queen was in the playroom painting pictures for the children's holiday. Cry, baby, cry; (etc.)
- The Duchess of Kircaldy always smiling and arriving late for tea.
 The duke was having problems with a message at the local Bird and Bee.
 Cry, baby, cry; (etc.)
- 4. At twelve o'clock a meeting 'round the table for a seance in the dark, With voices out of nowhere put on specially by the children for a lark. Cry, baby, cry; (etc.)

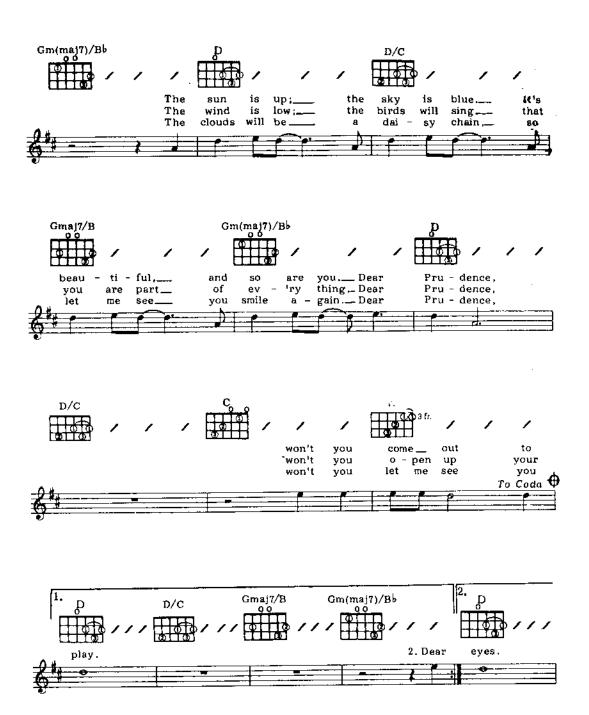
DAY TRIPPER

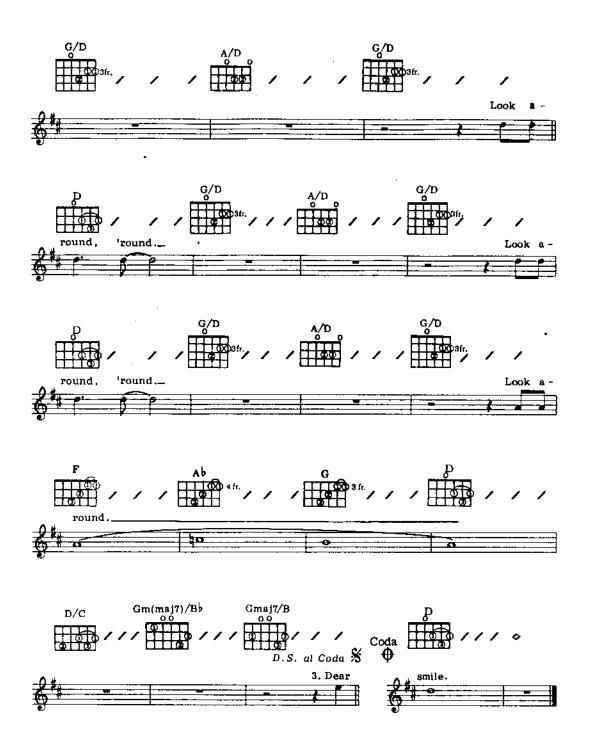

DEAR PRUDENCE

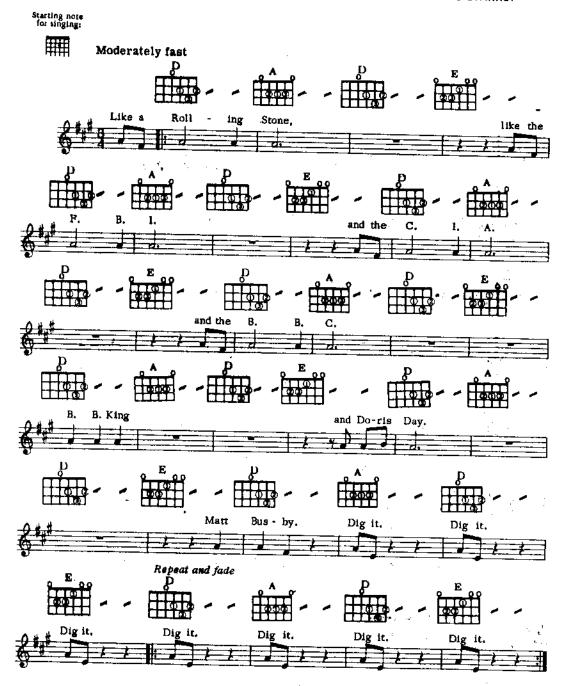

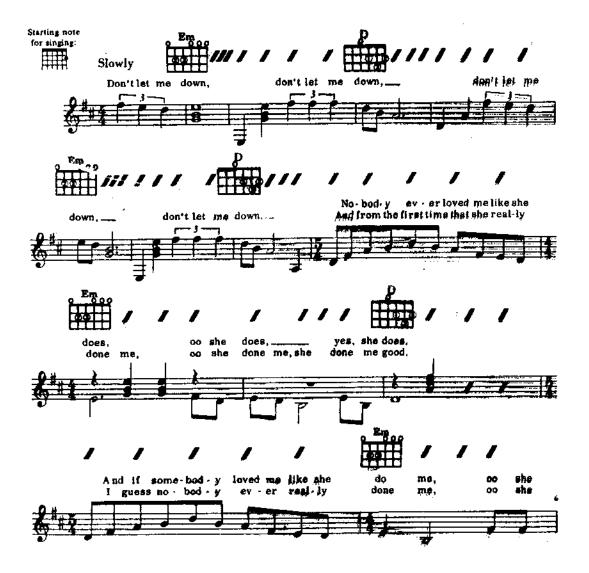

DIGIT

By JOHN LENNON, PAUL McCARTNEY, GEORGE HARRISON and RICHARD STARKEY

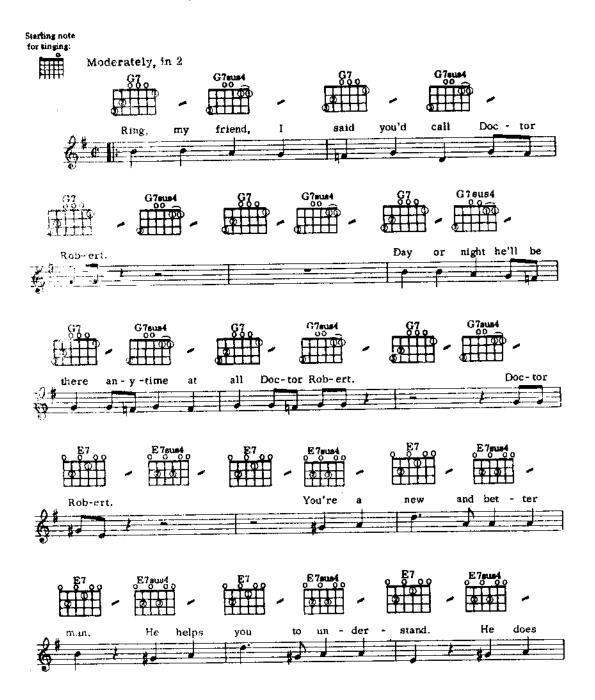

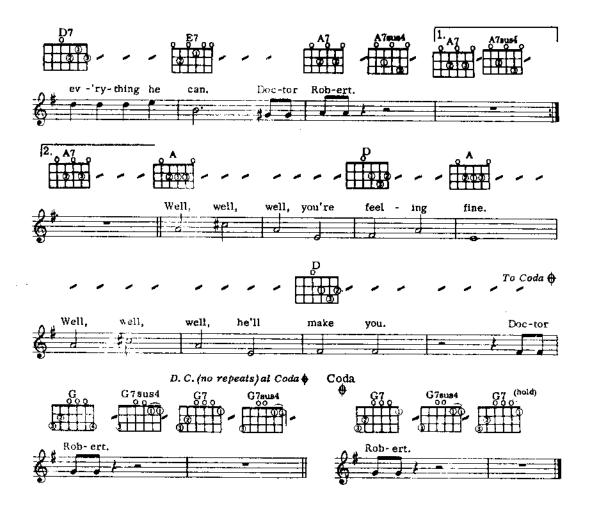
DON'T LET ME DOWN

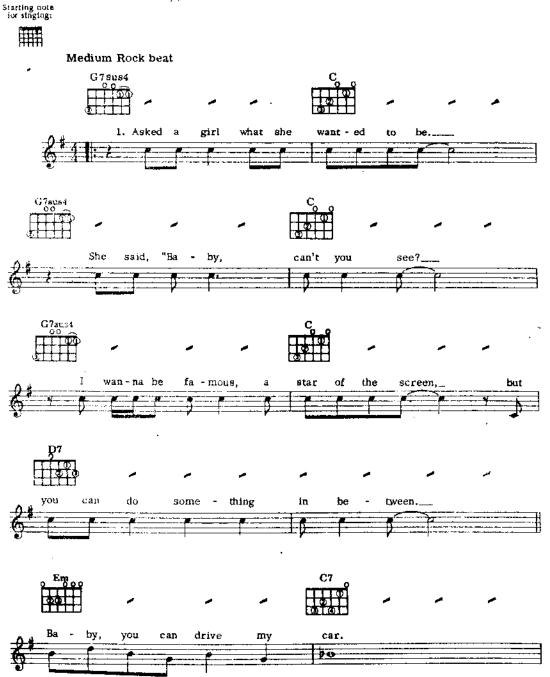
DR. ROBERT

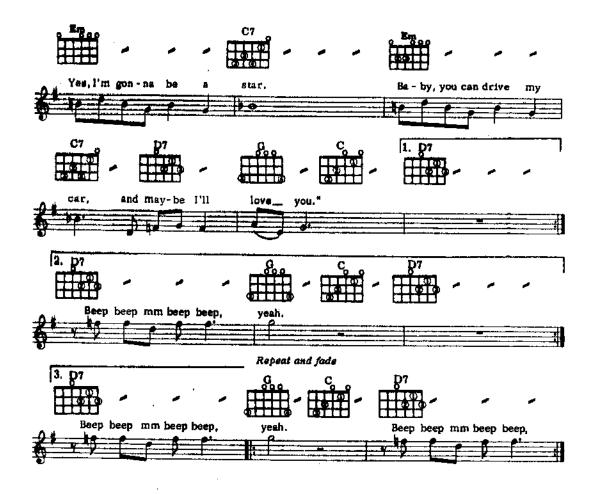

- If you're down he'll pick you up, Dr. Robert.
 Take a drink from his special cup, Dr. Robert.
 Dr. Robert.
 He's a man you must believe, helping everyone in need.
 No one can succeed like Dr. Robert.
 Well, well, (etc.)
- My friend works with the national health, Dr. Robert.
 Don't pay money just to see yourself with Dr. Robert.
 Dr. Robert.
 You're a new and better man. He helps you to understand.
 He does everything he can, Dr. Robert.
 Well, well, (etc.)

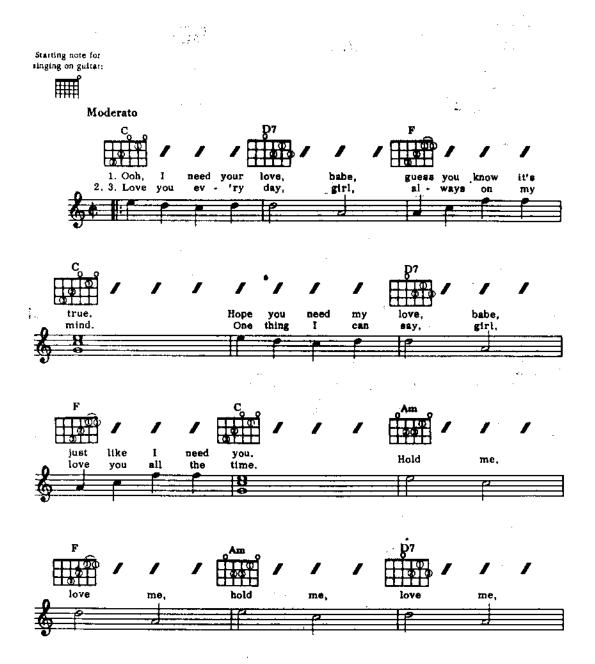
DRIVE MY CAR

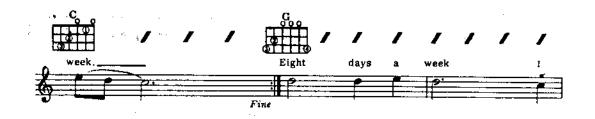

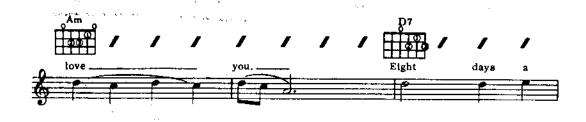
- I told that girl that my prospects were good. She said, "Baby, it's understood, Working for peanuts is all very fine, But I can show you a better time. Baby, you can drive my car. (etc.)
- 3. I told that girl I could start right away. She said, "Baby, I've got something to say. I got no car and it's breaking my heart, But I've found a driver, that's a start. Baby, you can drive my car. (atc.)

EIGHT DAYS A WEEK

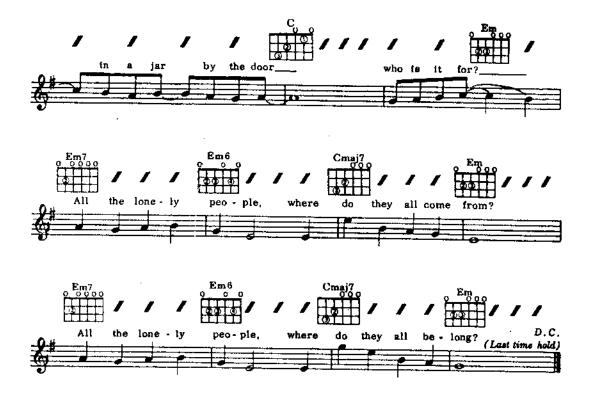

ELEANOR RIGBY

- 2. Father McKenzie, writing the words of a sermion that no one will hear, no one comes near.
 Look at him working, darning his socks in the night when there's nobody there, what does he care?
 All the lonely people, where do they all come from?
 All the lonely people, where do they all belong?
- 3. Eleanor Rigby, died in the church and was buried along with her name, nobody came.
 Father McKenzie, wiping the dirt from his hands as he walks from the grave, no one was saved.
 All the lonely people, where do they all come from?
 All the lonely people, where do they all belong?

THE END

GET BACK

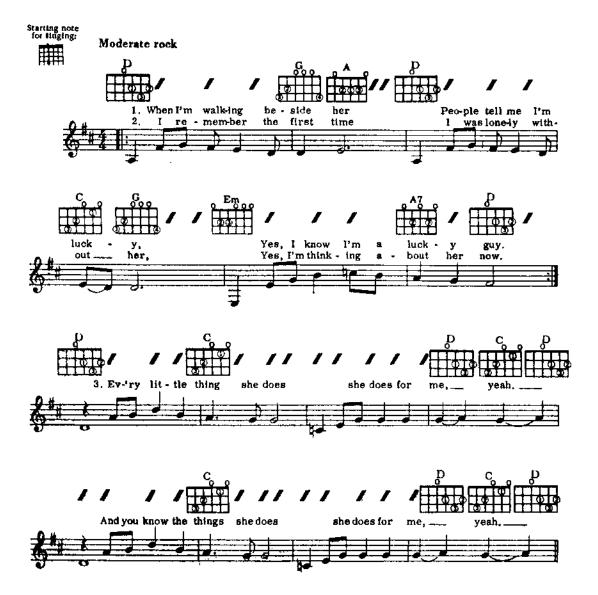
By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

Sweet Loretta Modernthought she was a woman, But she was another man. All the girls around her said she's got it coming, But she gets it while she can,

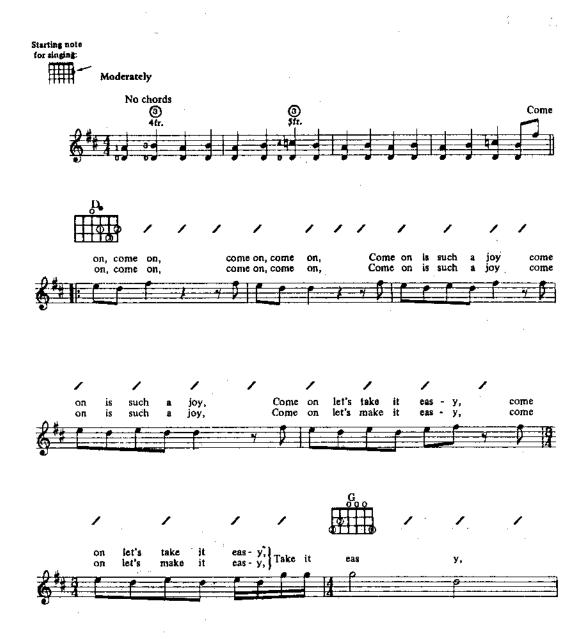
Get back! Get back! Get back to where you once belonged. Get back! Get back! Get back to where you once belonged.

EVERY LITTLE THING

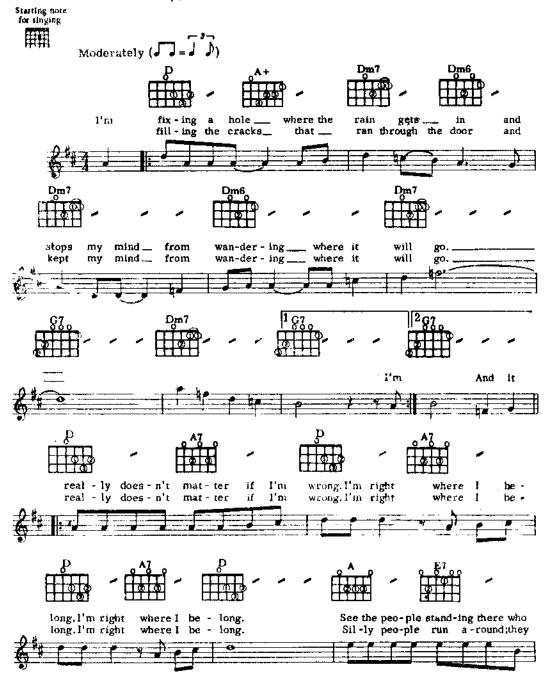

EVERYBODY'S GOT SOMETHING TO HIDE EXCEPT ME AND MY MONKEY

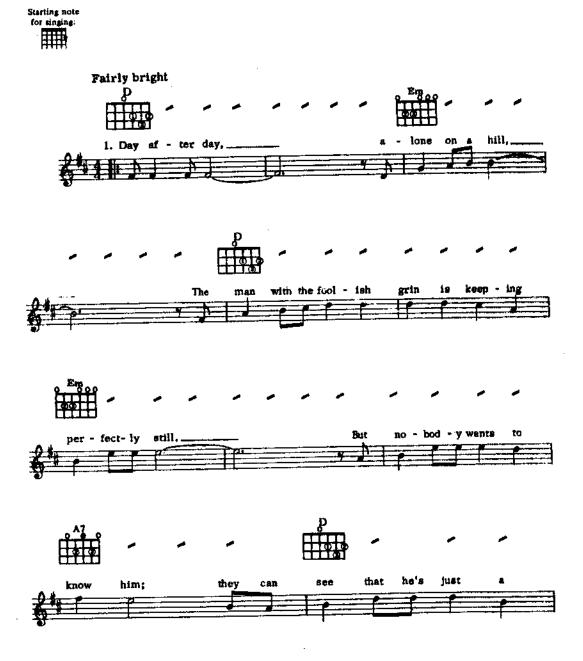

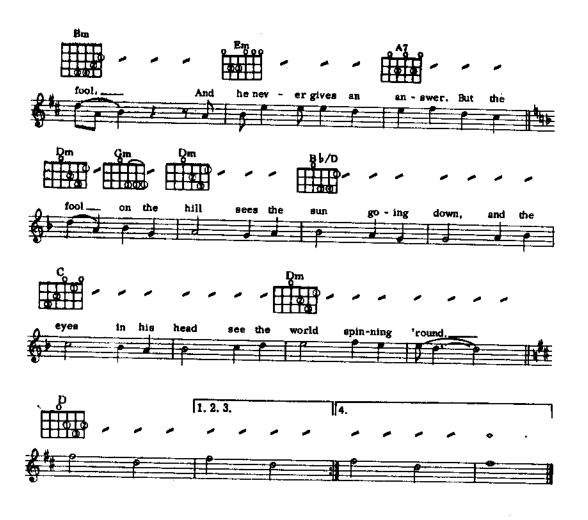
FIXING A HOLE

THE FOOL ON THE HILL

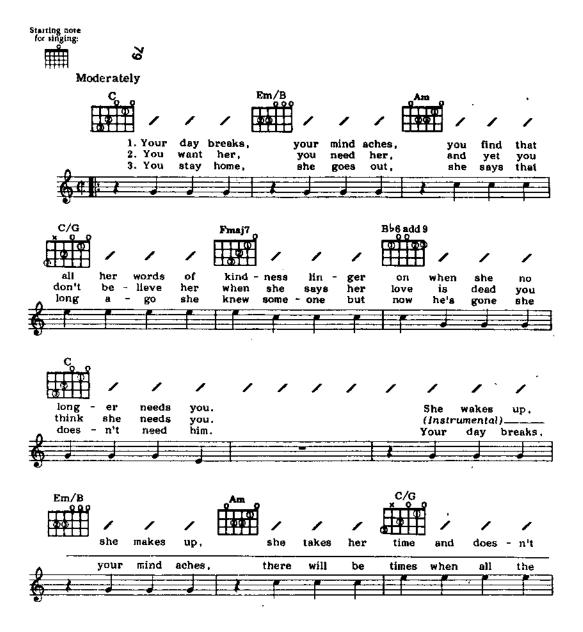
Well on the way, head in a cloud,
 The man of a thousand voices talking perfectly loud.
 But nobody ever hears him or the sound he appears to make.
 And he never seems to notice.
 But the fool on the hill (etc.)

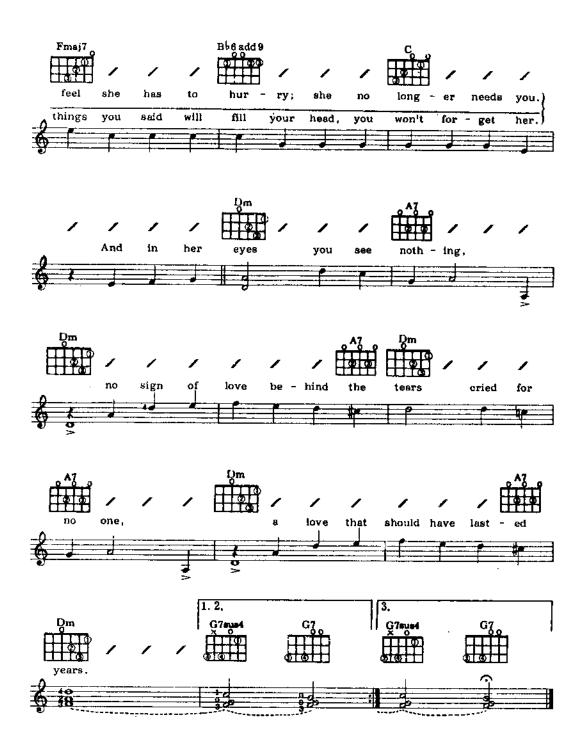
3,	Instrumental			
	Nobody seems to like him; they can tell And he never shows his feelings. But the fool on the hill (etc.)	what he	wants	to do

4. Instrumental

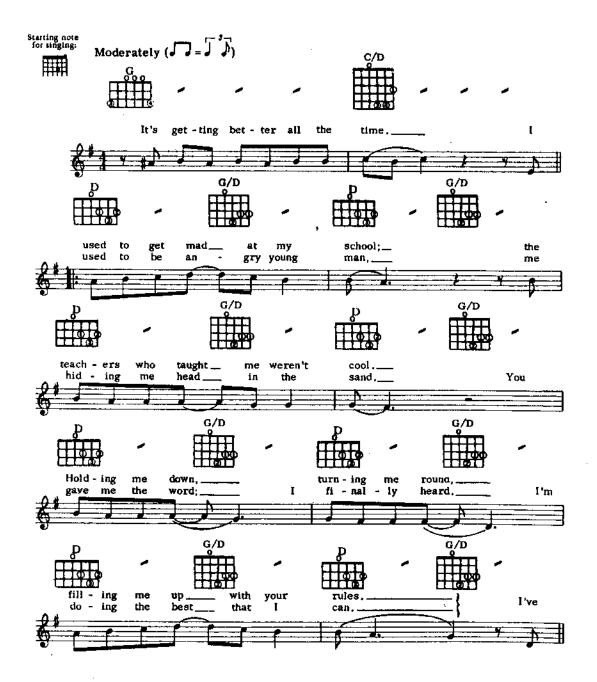
He never listens to them, he knows that they're the fools, They don't like him, But the fool on the hill (etc.)

FOR NO ONE

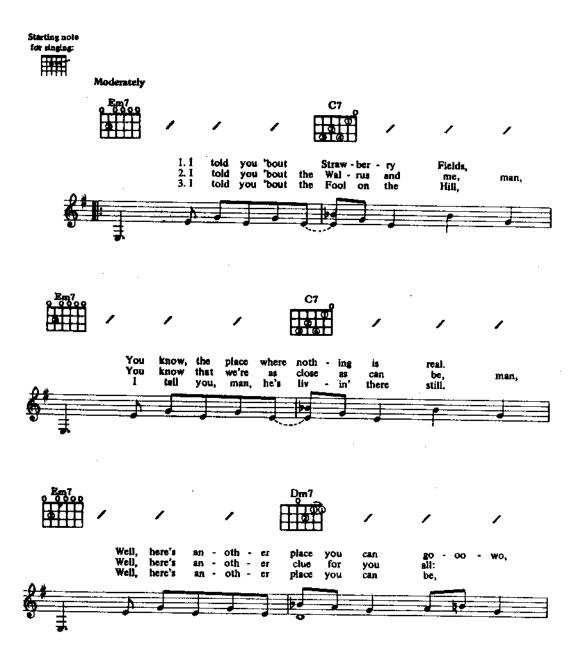
GETTING BETTER

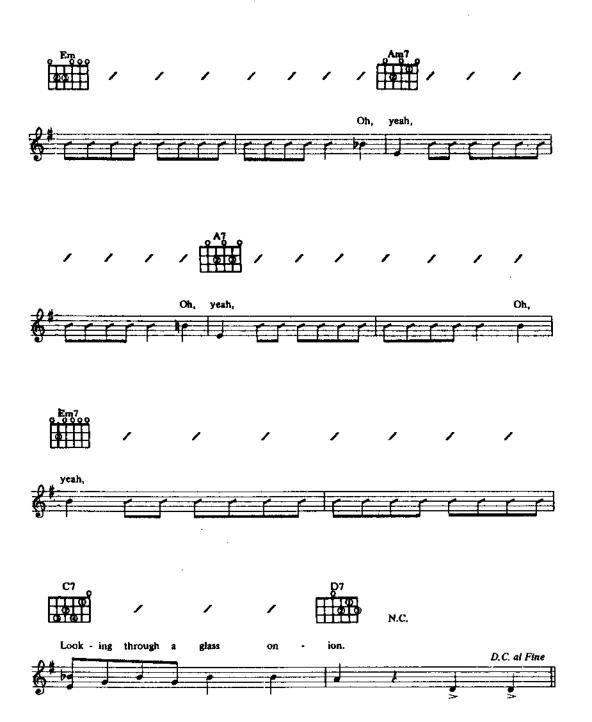

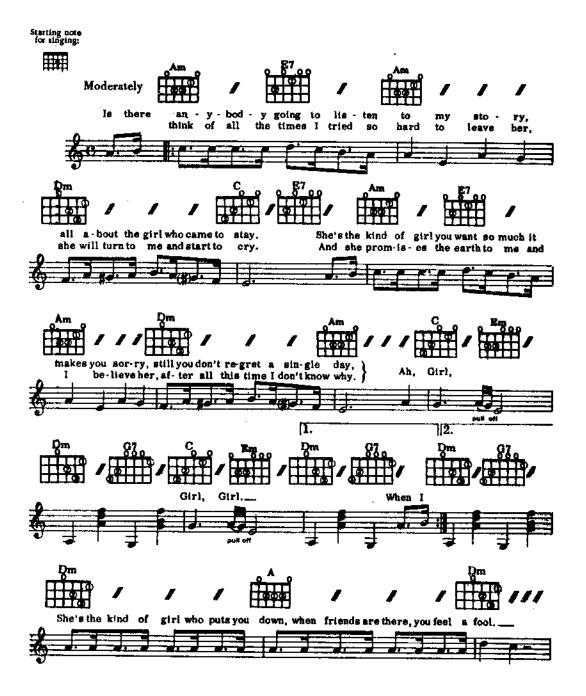
GLASS ONION

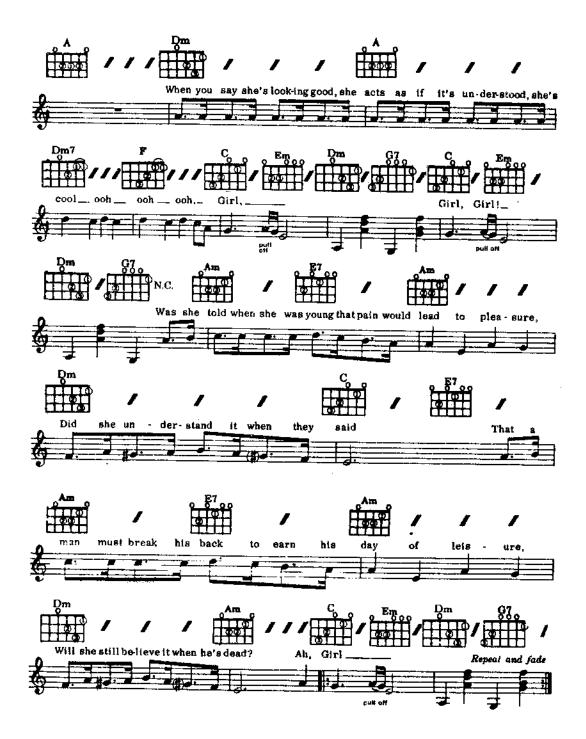

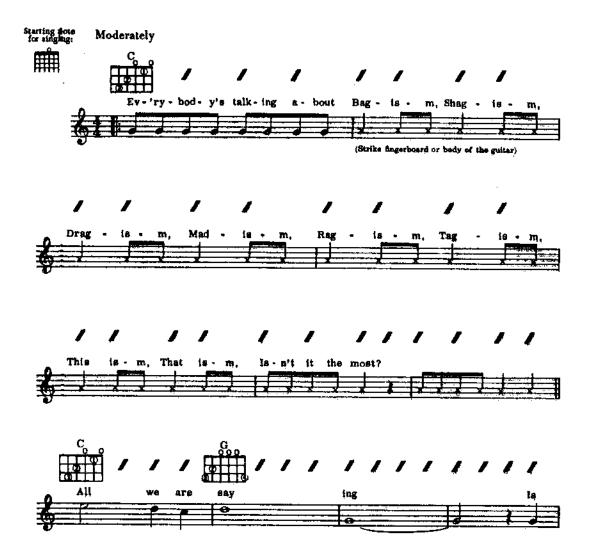

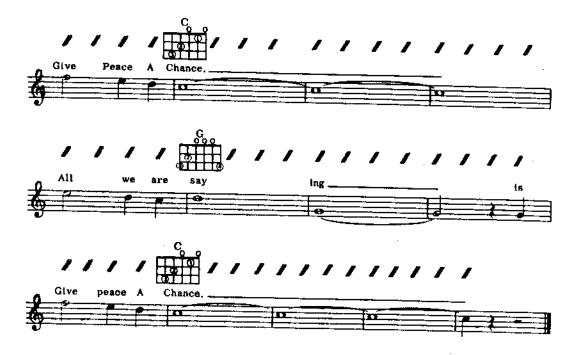
GIRL

GIVE PEACE A CHANCE

 Ev'rybody's talking about Ministers, Sinisters, Banisters and Canisters, Bishops and Fishops, Rabbits and Popeyes, Bye-bye Bye-byea.

All we are saying is Give Peace A Chance, All we are saying is Give Peace A Chance,

 Let me tell you now, Ev'rybody's talking about Revolution, Evolution, Mastication, Flagellation, Regulations, Integregations, Meditation, United Nations, Congratulations.

All we are saying is Give Peace A Chance. All we are saying is Give Peace A Chance.

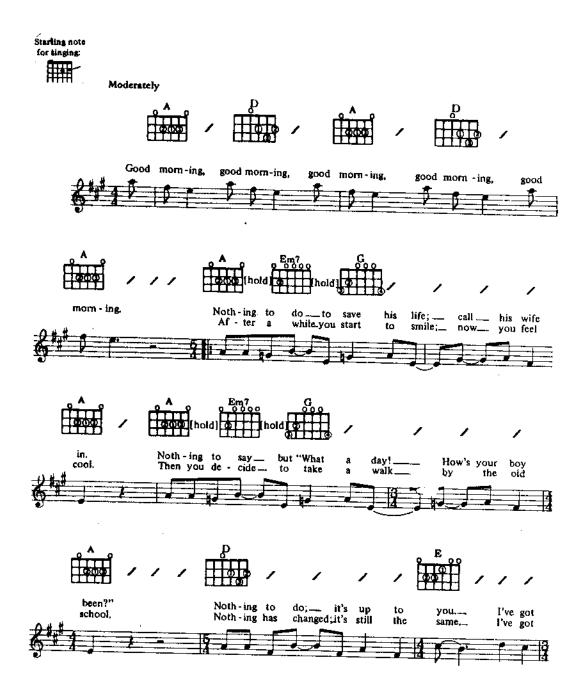
 Oh, let's stick to it, Ev'rybody's talking about John and Yoko, Timmy Leary, Rosemary, Tommy Smothers, Bobby Dylan, Tommy Cooper, Derek Taylor, Norman Mailer, Alan Ginsberg, Hare Krishna, Hare, Hare Krishna.

All we are saying is Give Peace A Chance. All we are saying is Give Peace A Chance. All we are saying is Give Peace A Chance. All we are saying is Give Peace A Chance.

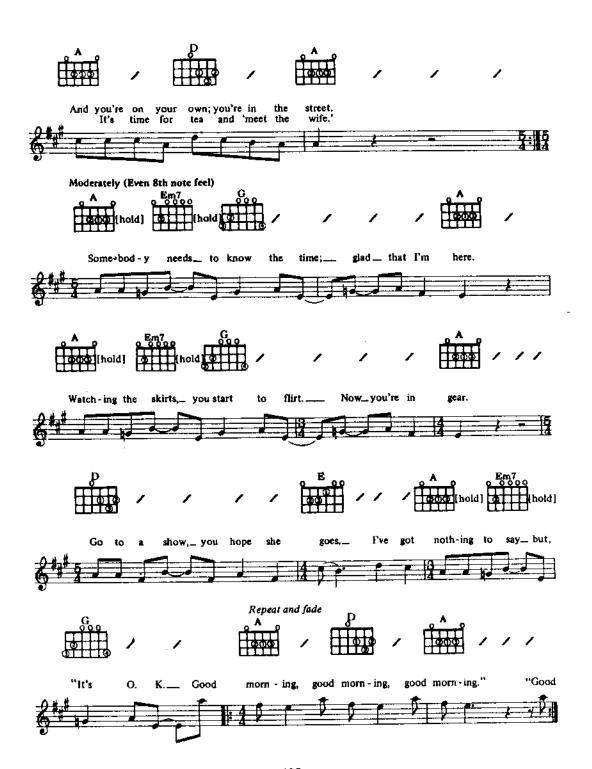
GOLDEN SLUMBERS

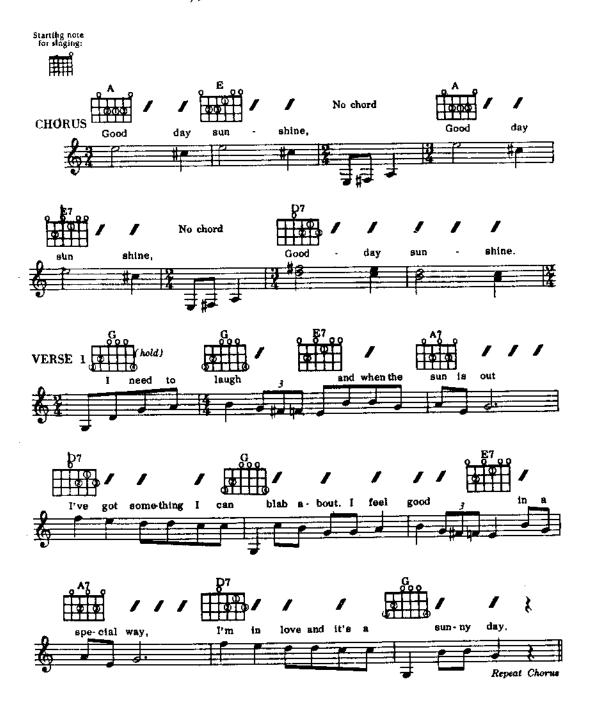
GOOD MORNING GOOD MORNING

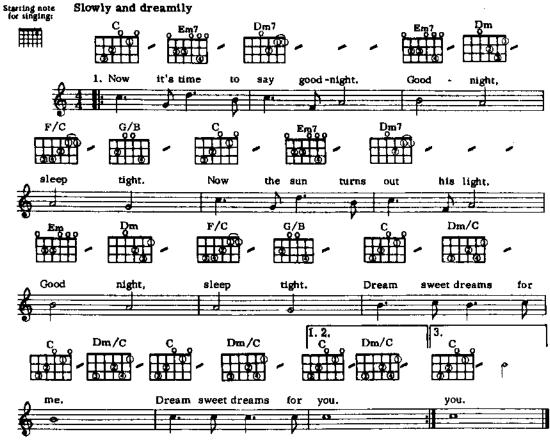

GOOD DAY SUNSHINE

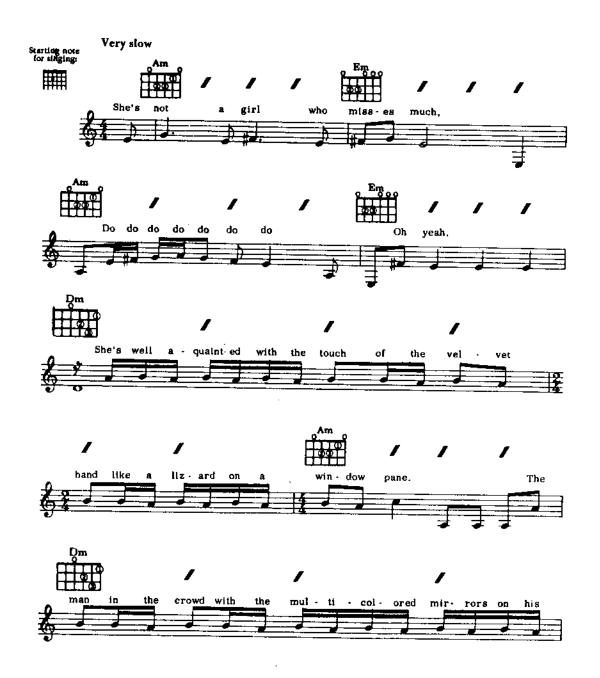

GOOD NIGHT

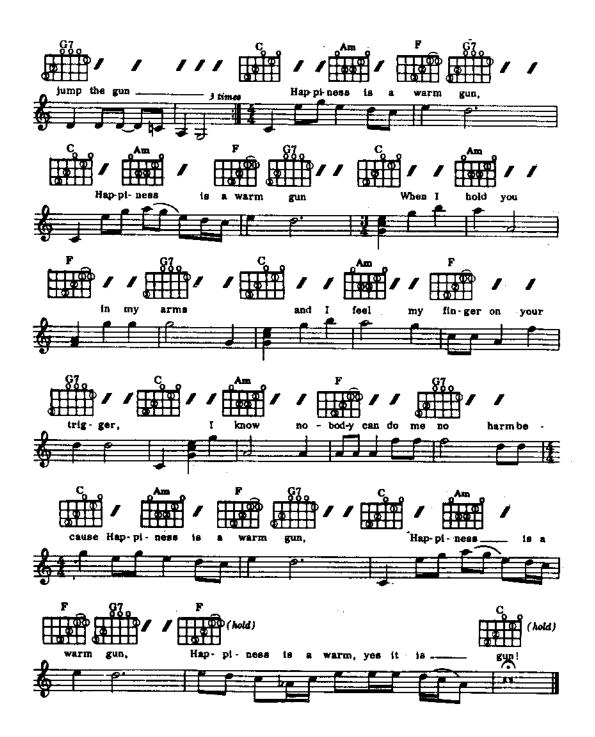

- Close your eyes and I'll close mine. Goodnight, sleep tight. Now the moon begins to shine. Goodnight, sleep tight. Dream sweet dreams for me. Dream sweet dreams for you.
- Close your eyes and I'll close mine. Goodnight, sleep tight. Now the sun turns out his light. Goodnight, sleep tight. Dream sweet dreams for me. Dream sweet dreams for you.

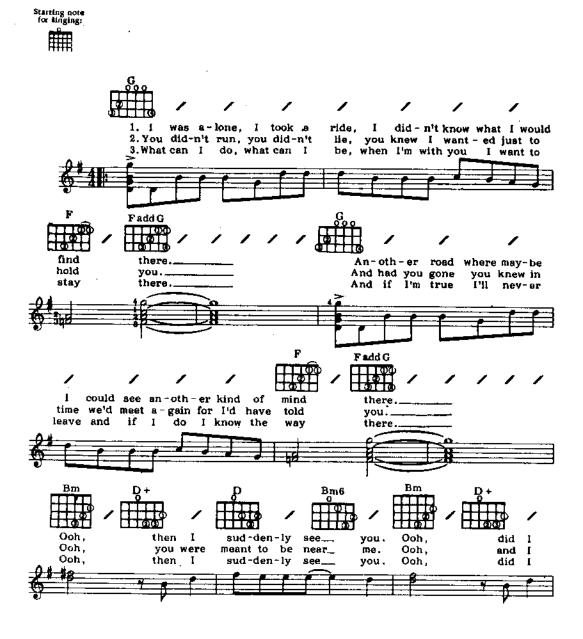
HAPPINESS IS A WARM GUN

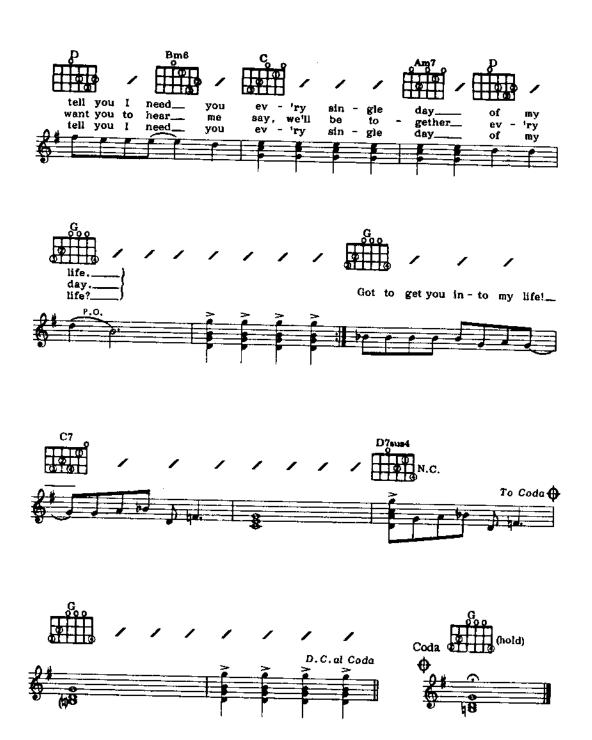

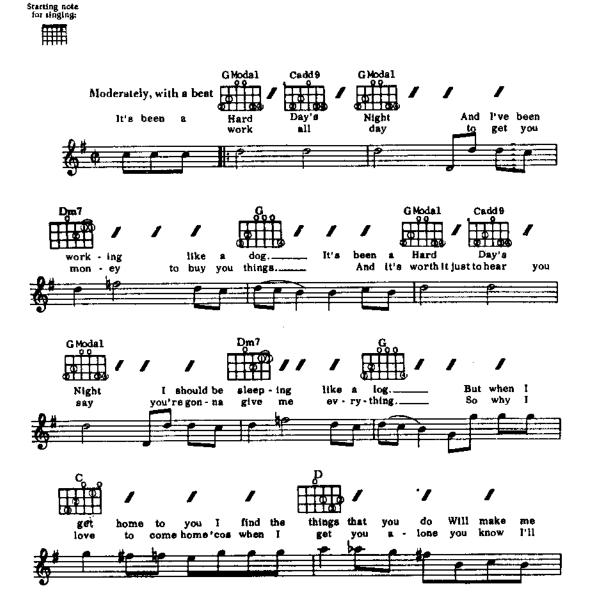

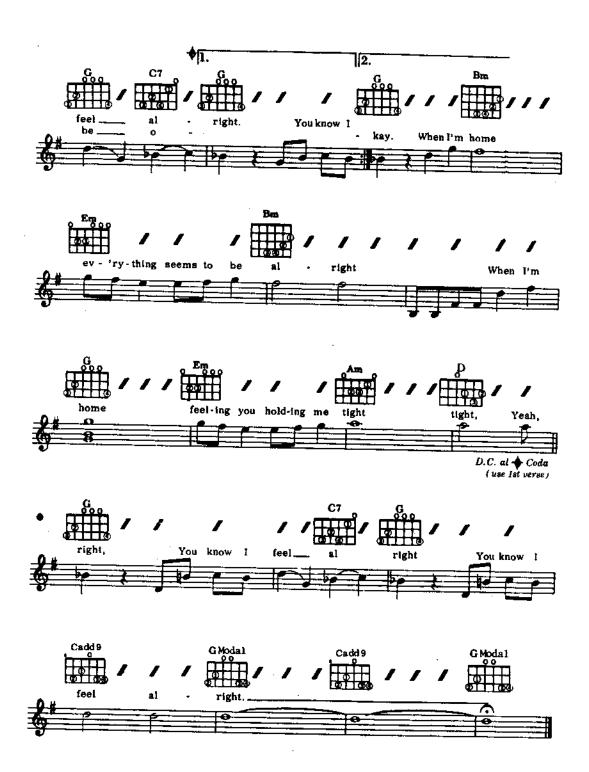
GOT TO GET YOU INTO MY LIFE

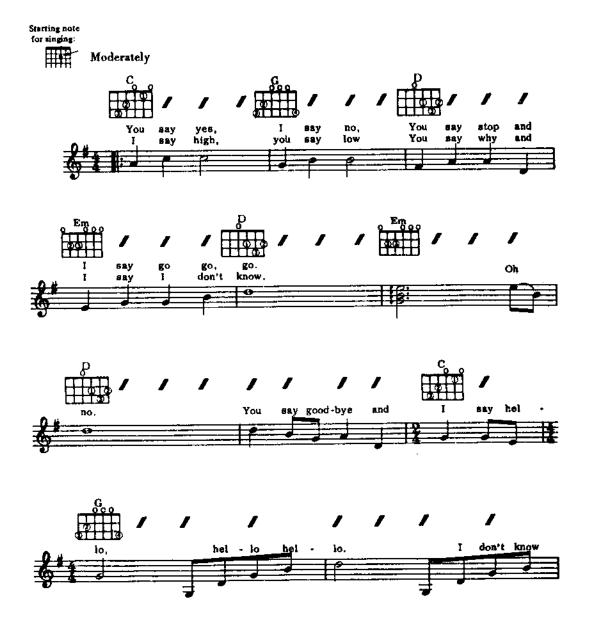

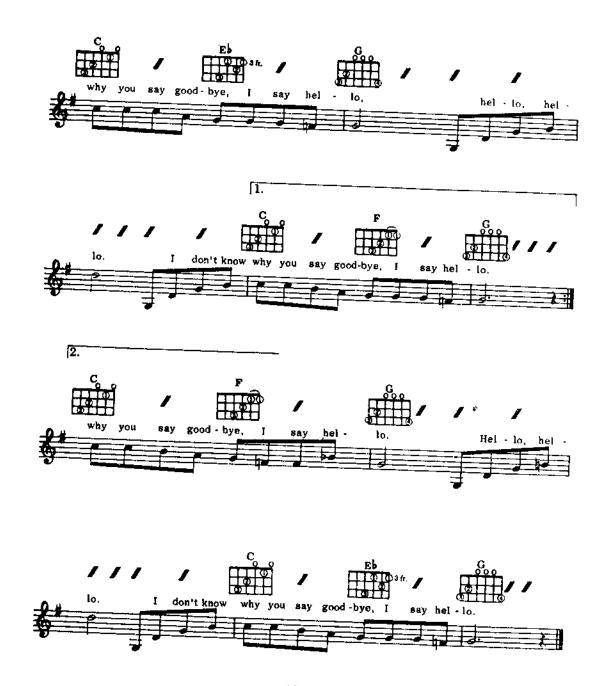
A HARD DAY'S NIGHT

HELLO, GOODBYE

HELP!

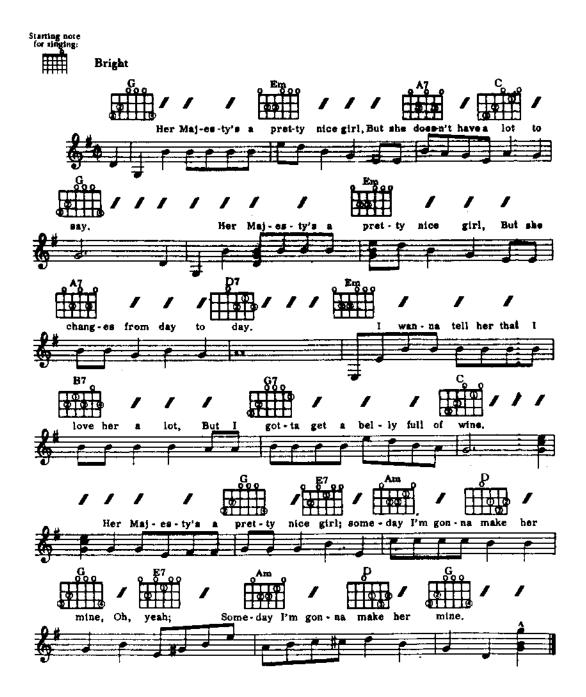
HELTER SKELTER

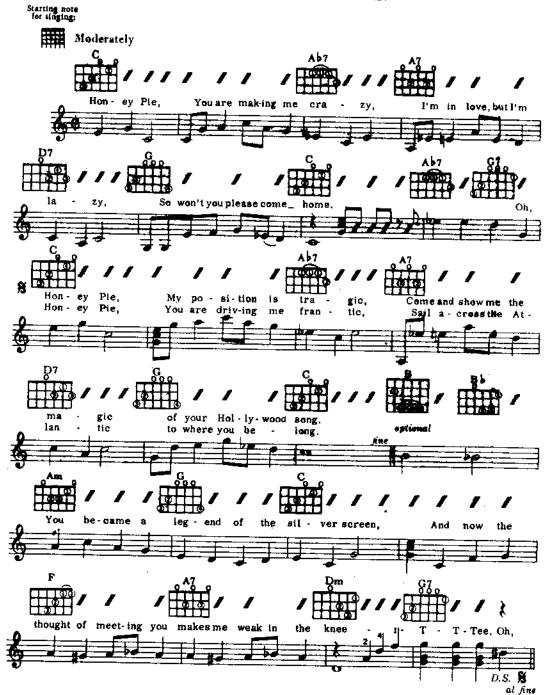

- Well will you, won't you want me to make you?
 I'm coming down fast but don't let me break you.
 Tell me, tell me, tell me the answer:
 You may be a lover but you ain't no dancer.
 Helter skelter etc.
- Well do you, don't you want me to make you?
 I'm coming down fast but don't let me break you.
 Tell me, tell me the answer:
 You may be a lover but you ain't no dancer.
 Helter skelter etc.

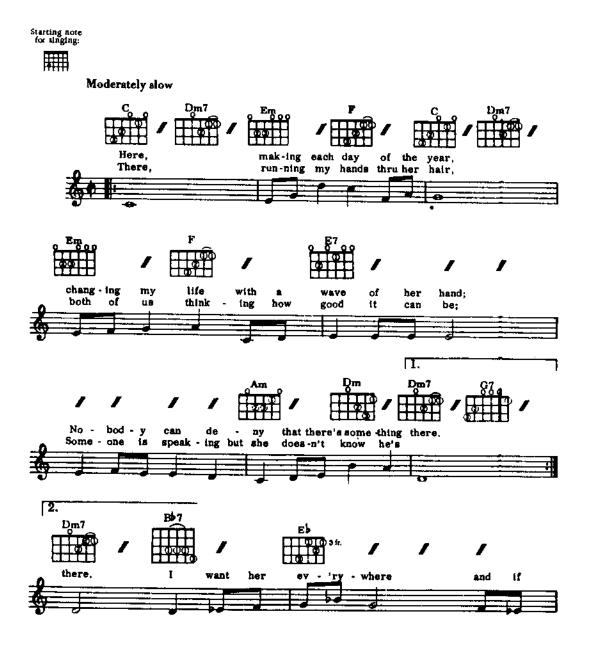
HER MAJESTY

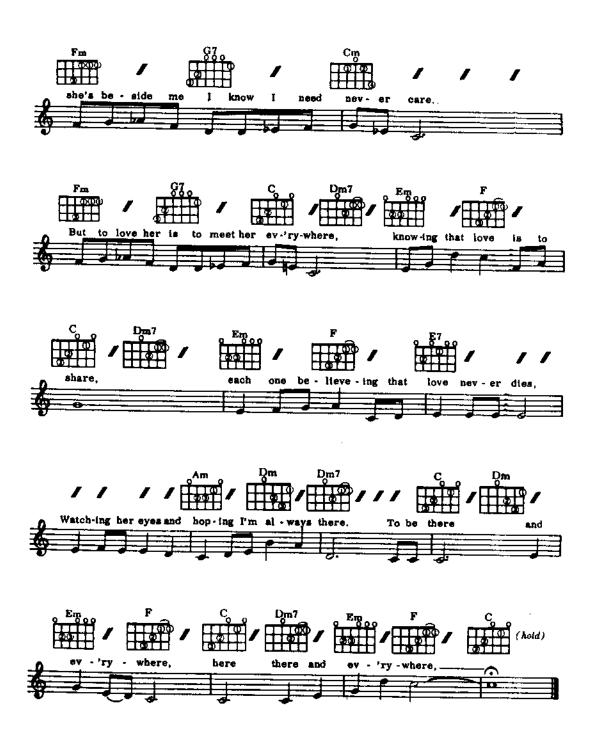

HONEY PIE

HERE THERE AND EVERYWHERE

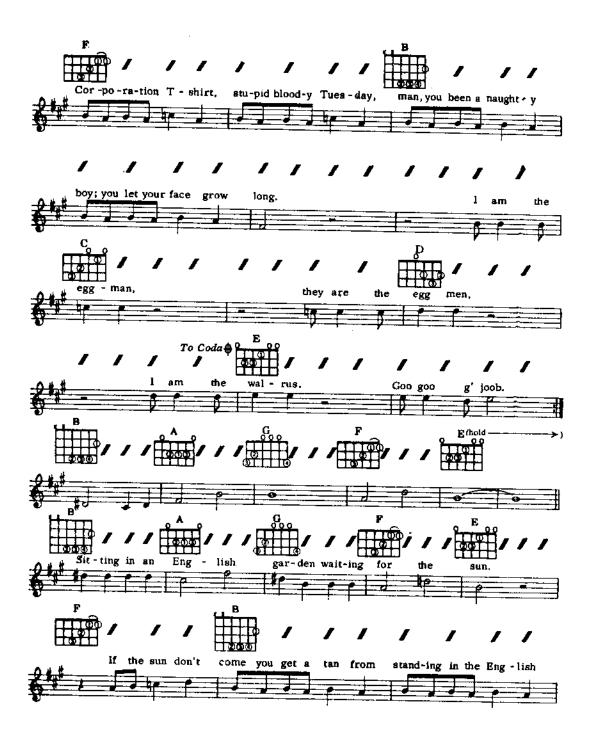
HEY JUDE

I AM THE WALRUS

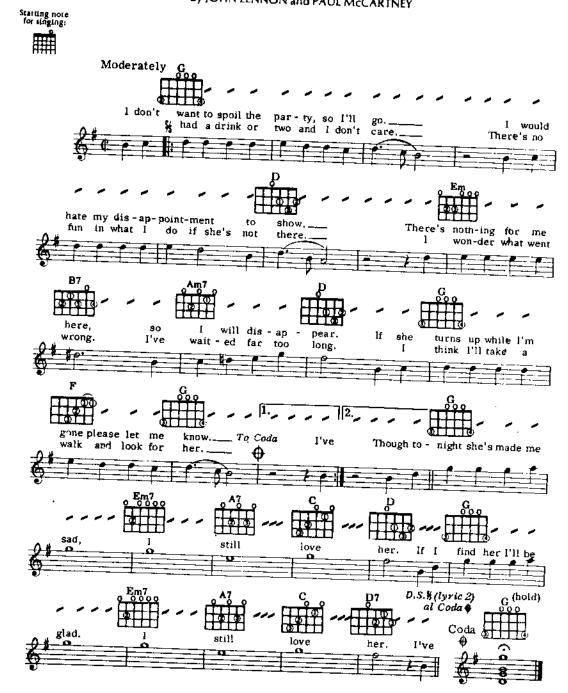

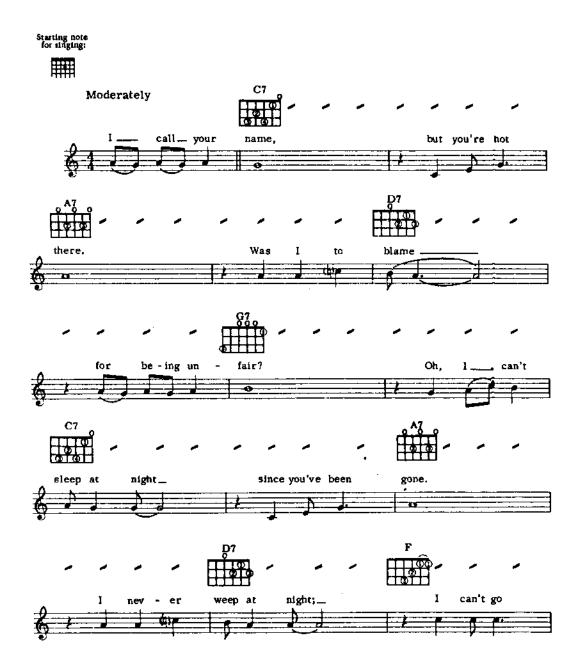
2. Mr. City Policeman sitting pretty, little policemen in a row. See how they fly like Lucy in the sky, see how they run. I'm crying. Yellow matter custard dripping from a dead dog's eye. Crab-a-locker fish-wife pornographic priestess, Boy, you been a naughty girl; you let your knickers down. I am the eggman, (etc.) Sitting in an English garden (etc.)

3. Expert texpert choking smokers; don't you think the joker laughs at you? See how they smile like pigs in a sty, see how they smied. I'm crying.
Semolina pilchards climbing up the Eiffel Tower.
Elementary penguins singing Hare Krishna,
Man, you should have seen them kicking Edgar Allan Poe.
I am the eggman, (etc.)

I DON'T WANT TO SPOIL THE PARTY

I CALL YOUR NAME

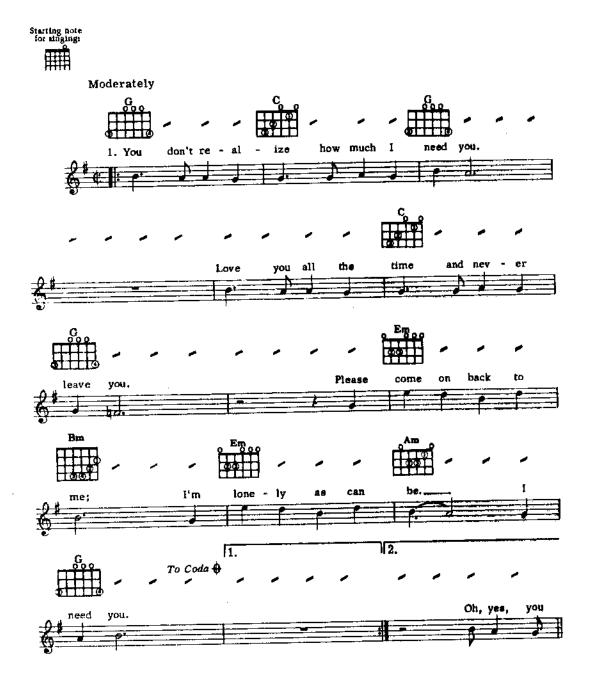
I FEEL FINE

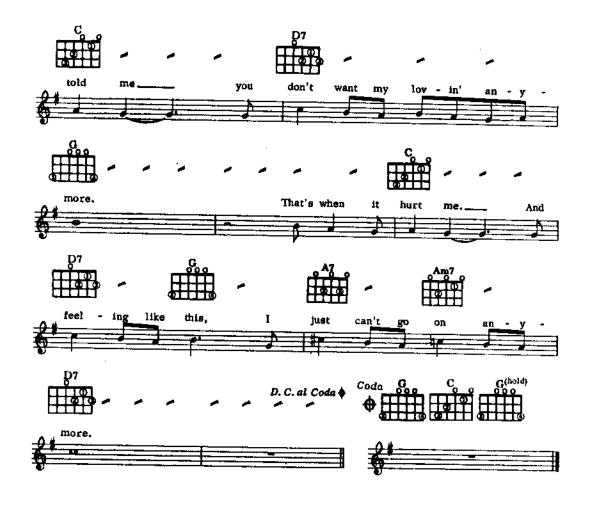

I NEED YOU

By GEORGE HARRISON

- Said you had a thing or two to tell me. How was I to know you would upset me. I didn't realize; as I looked in your eyes. You told me. Oh yes, you told me (etc.)
- Please remember how I feel about you.
 I could never really live without you.
 So come on back and see just what you mean to me.
 I need you.

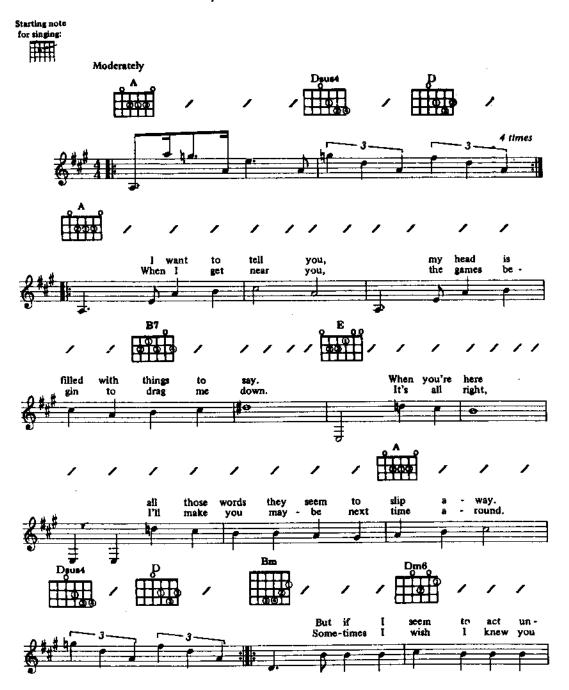
I SHOULD HAVE KNOWN BETTER

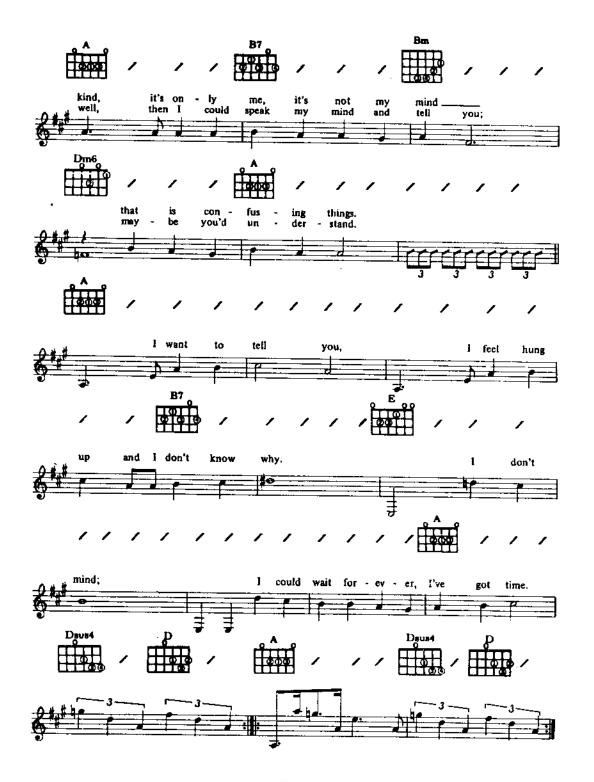

I WANT TO TELL YOU

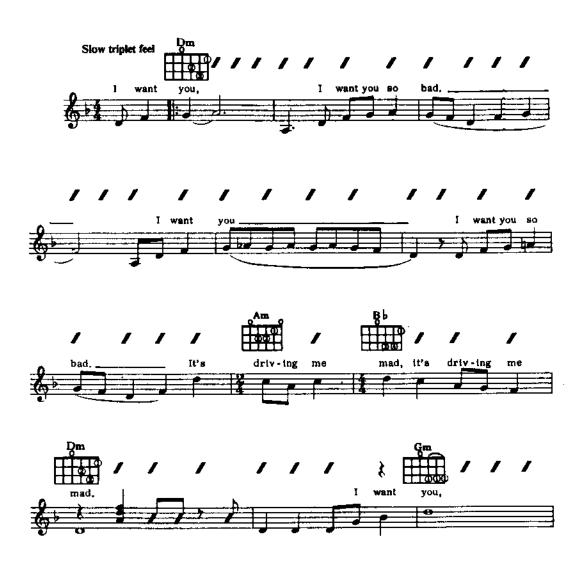
By GEORGE HARRISON

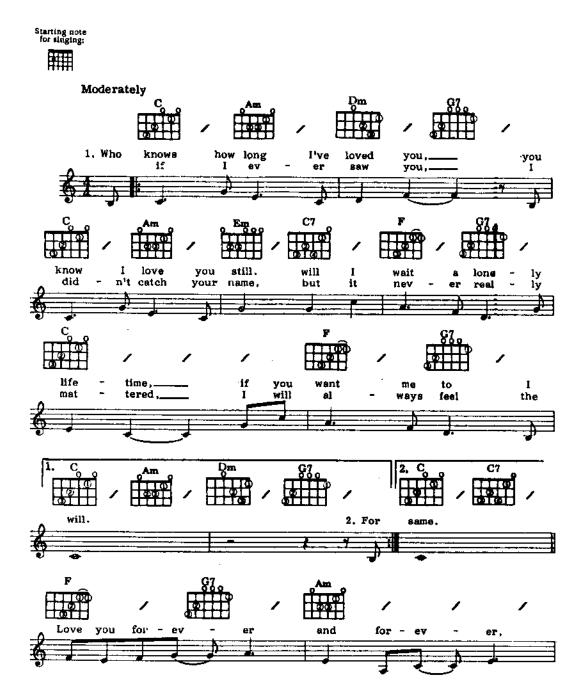
I WANT YOU (She's So Heavy)

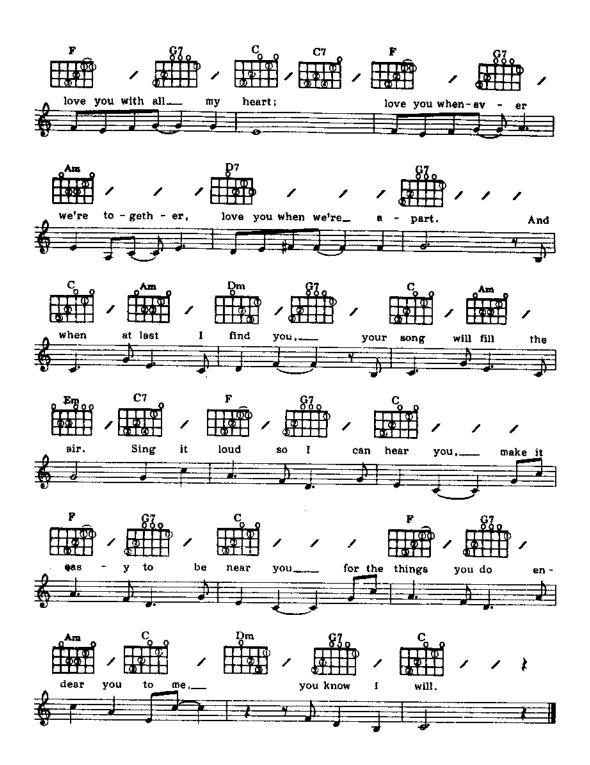

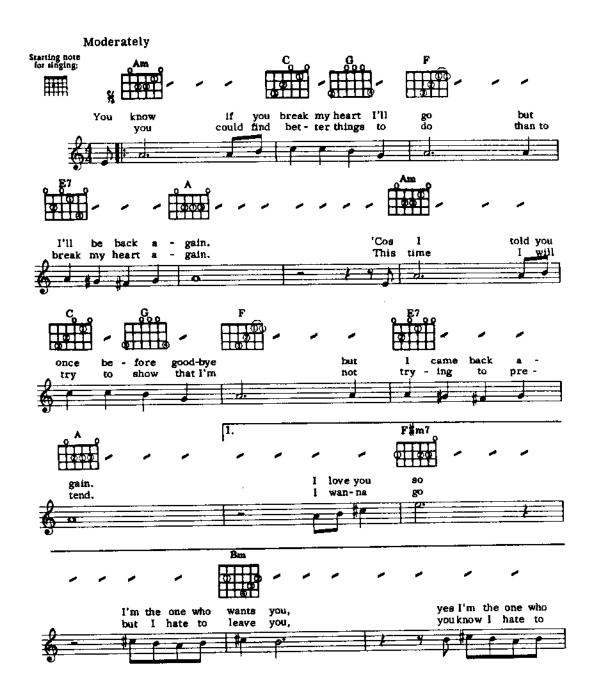

I WILL

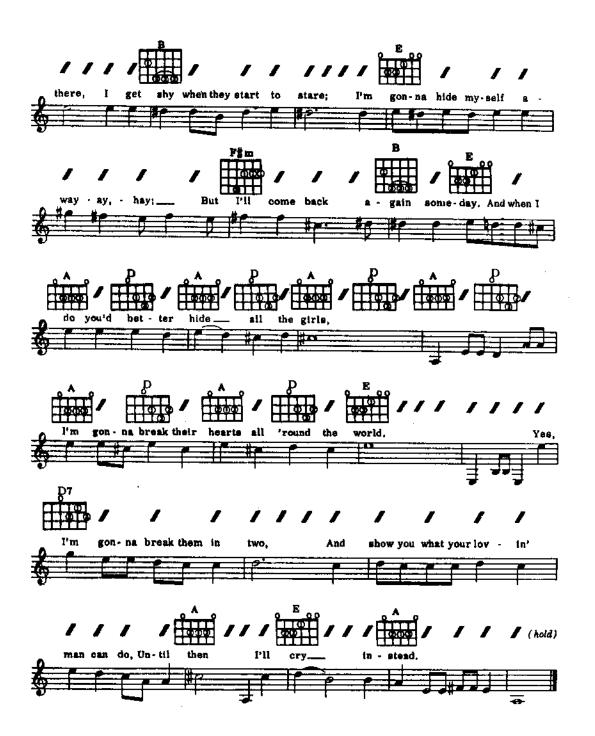
I'LL BE BACK

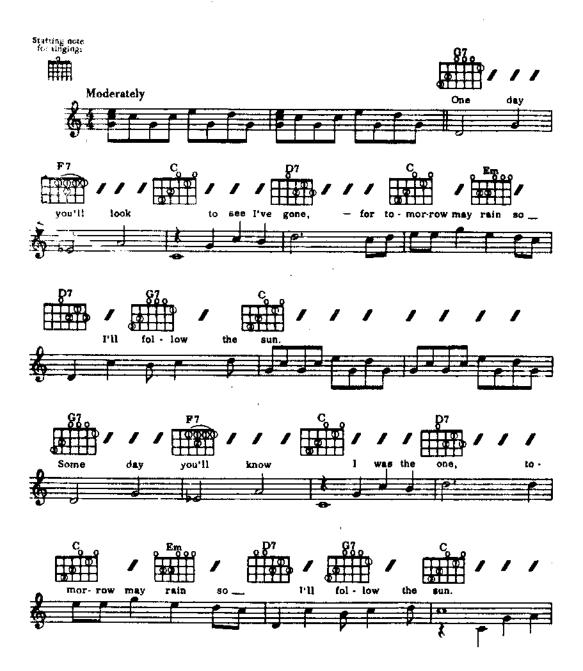

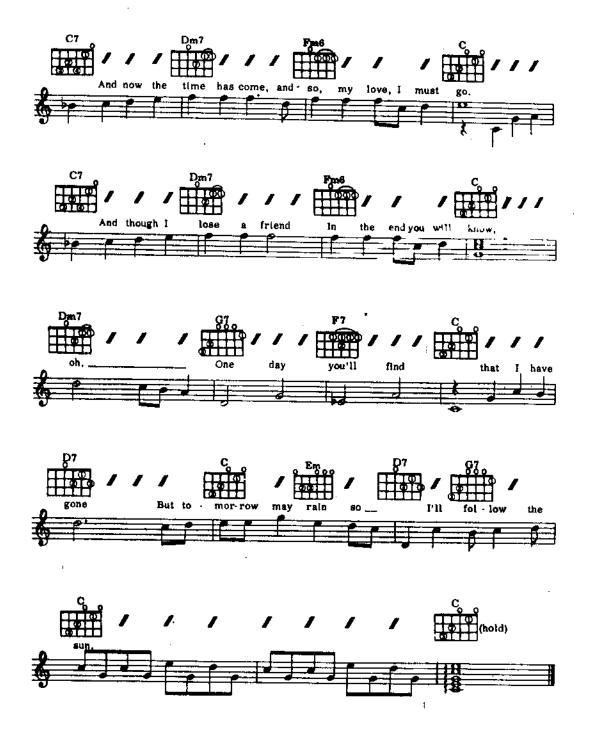
I'LL CRY INSTEAD

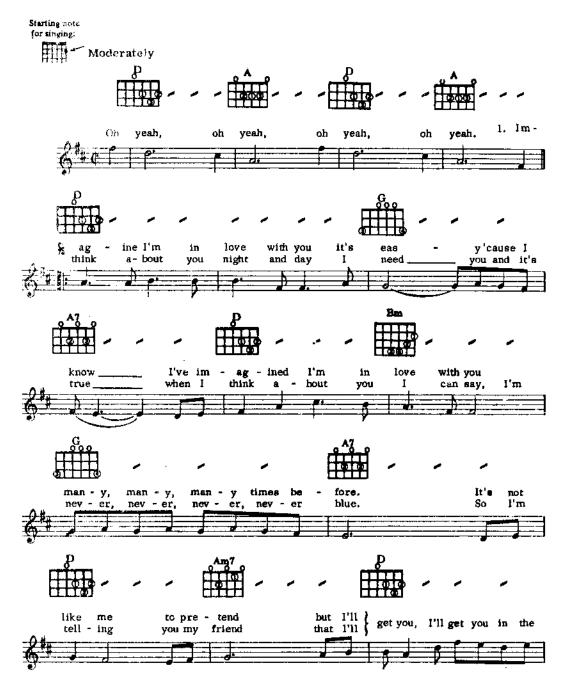

I'LL FOLLOW THE SUN

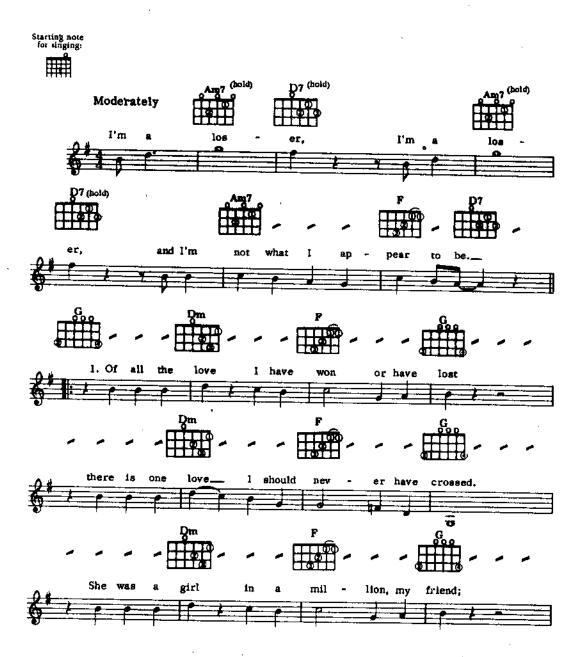

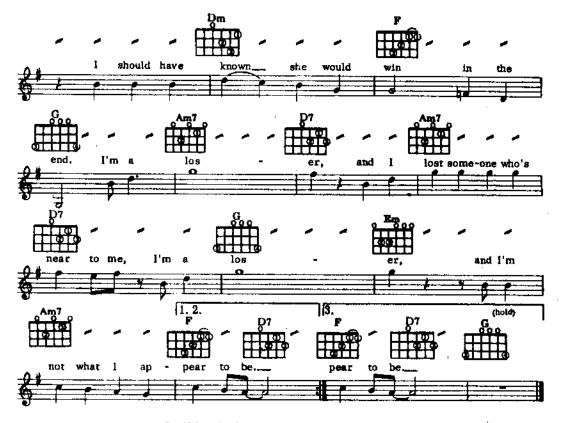
I'LL GET YOU

I'M A LOSER

 Although I laugh And I act like a clown Beneath this mask I am wearing a frown,

> My tears are falling Like rain from the sky Is it for her Or myself that I cry.

I'm a loser
And I lost someone who's near to me
I'm a loser
And I'm not what I appear to be,

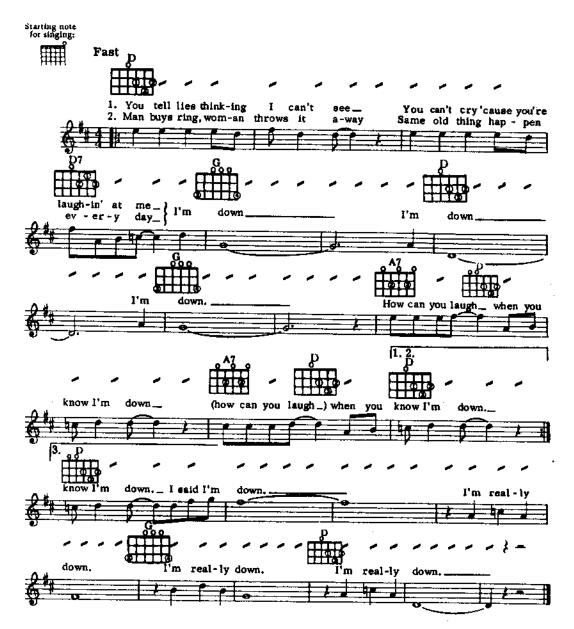
3. What have I done
To deserve such a fate
I realize
I have left it too late.

And so it's true Pride comes before a fall I'm telling you So that you won't lose all

I'm a loser (etc.)

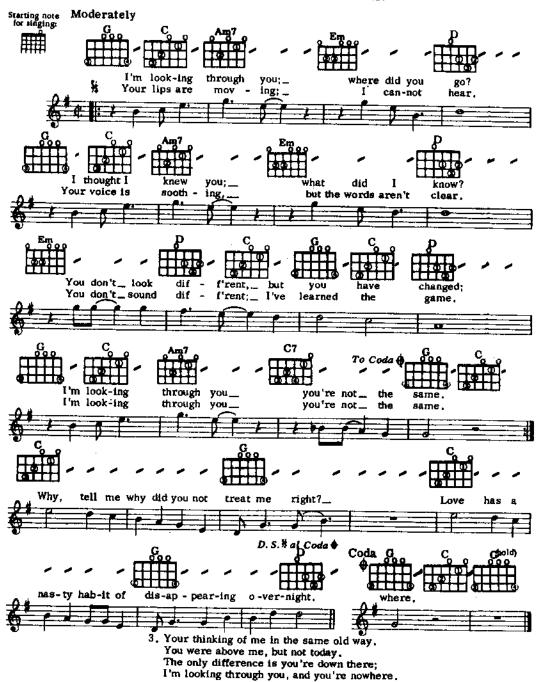
I'M DOWN

By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

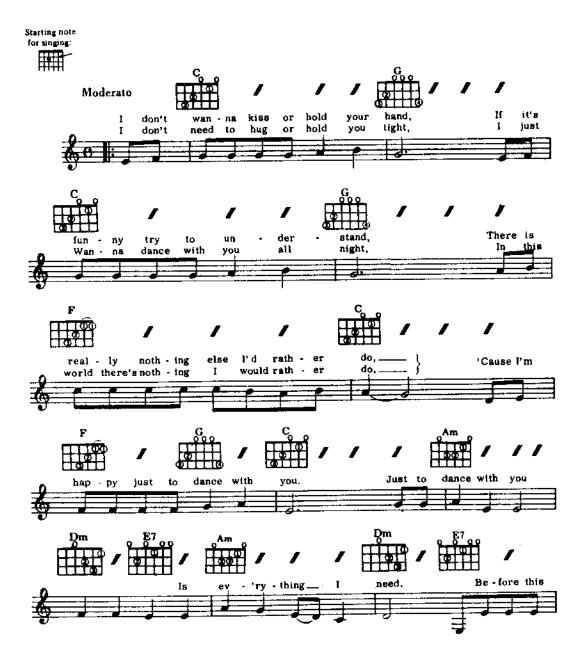

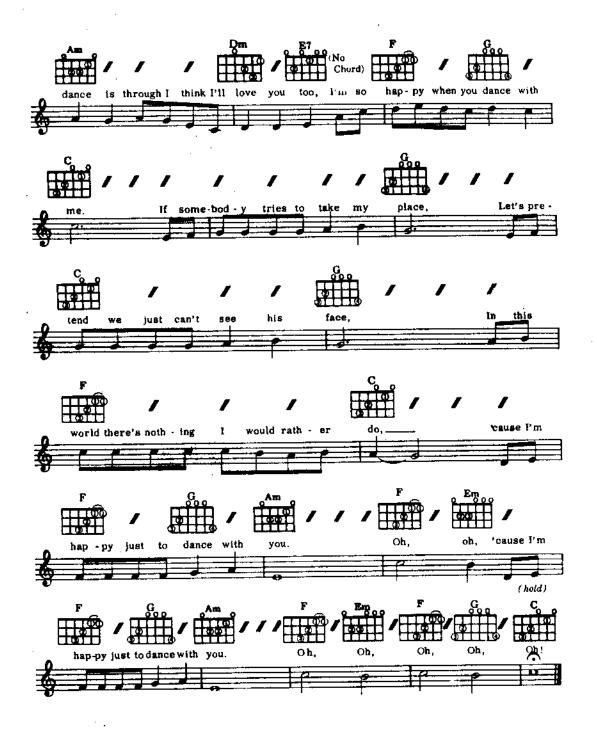
We're all alone and there's nobody else.
 She'll still moan: "Keep your hands to yourself."
 I'm down (etc.)

I'M LOOKING THROUGH YOU

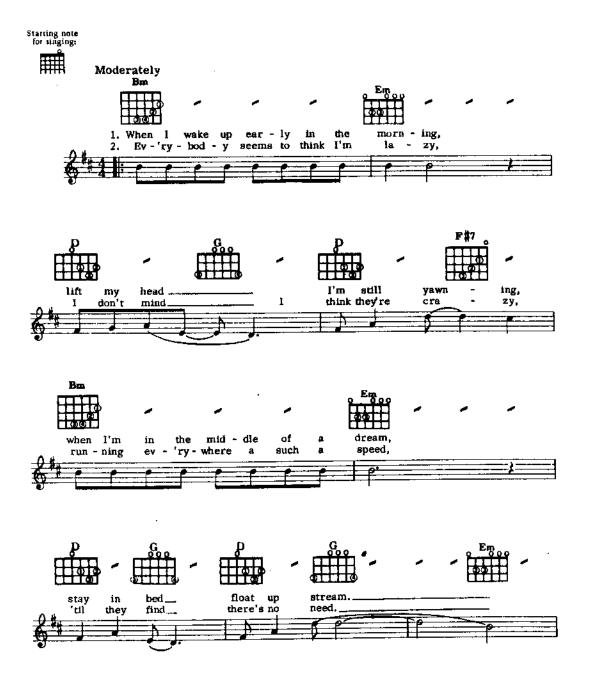

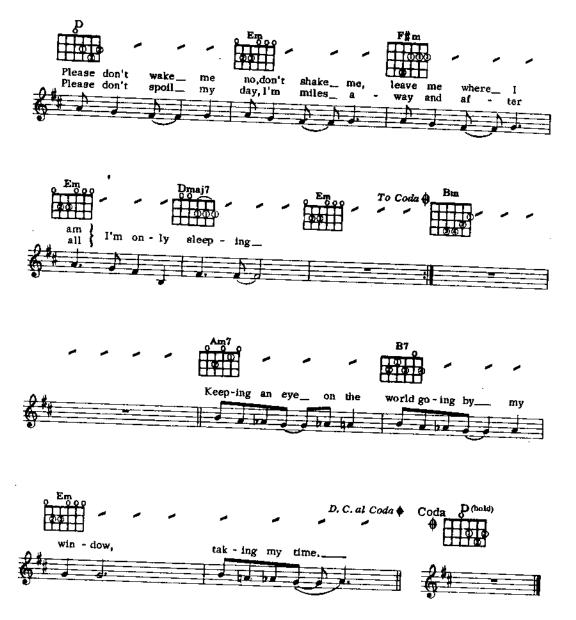
I'M HAPPY JUST TO DANCE WITH YOU

I'M ONLY SLEEPING

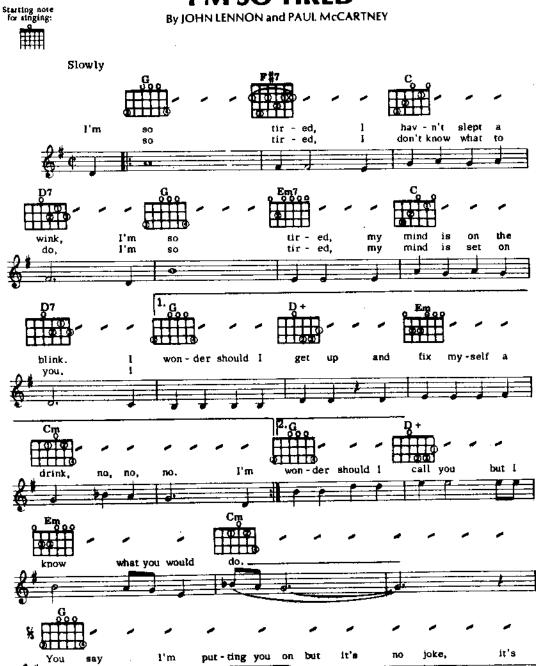

3. Lying there and staring at the ceiling, waiting for a sleepy feeling.

(Guitar Solo)

Please don't spoil my day, I'm miles away and after all
I'm only sleeping.

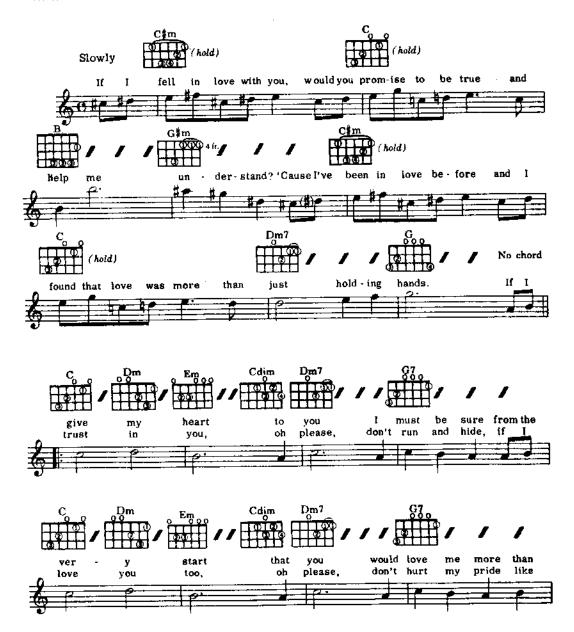
I'M SO TIRED

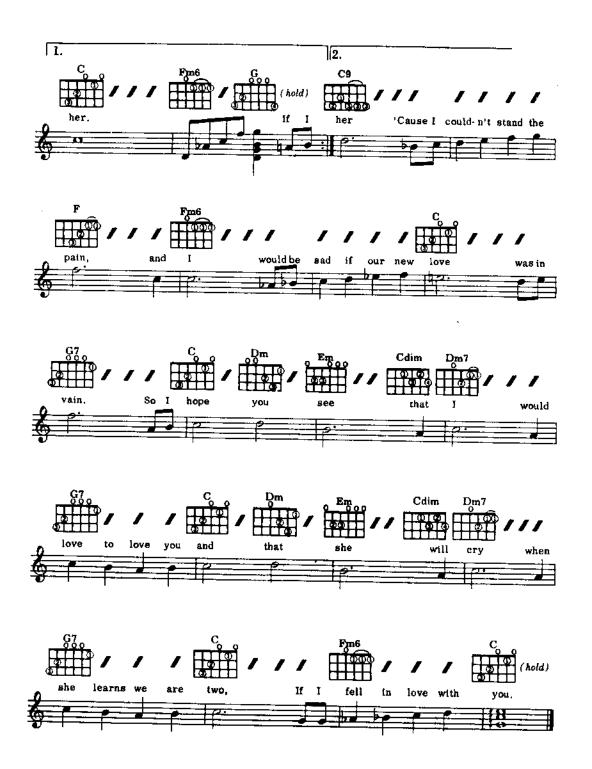

IF I FELL

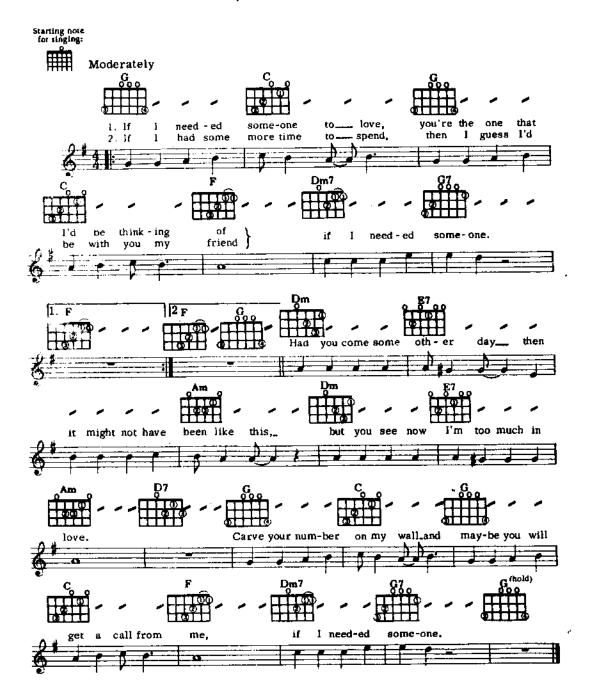

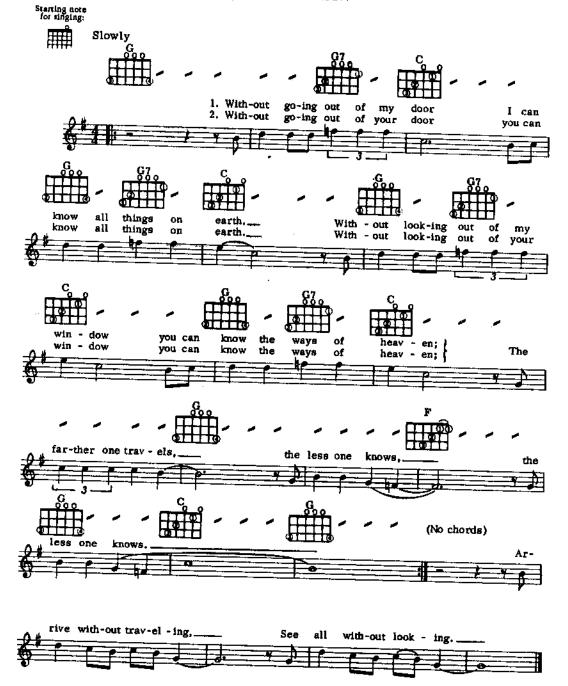
IF I NEEDED SOMEONE

By GEORGE HARRISON

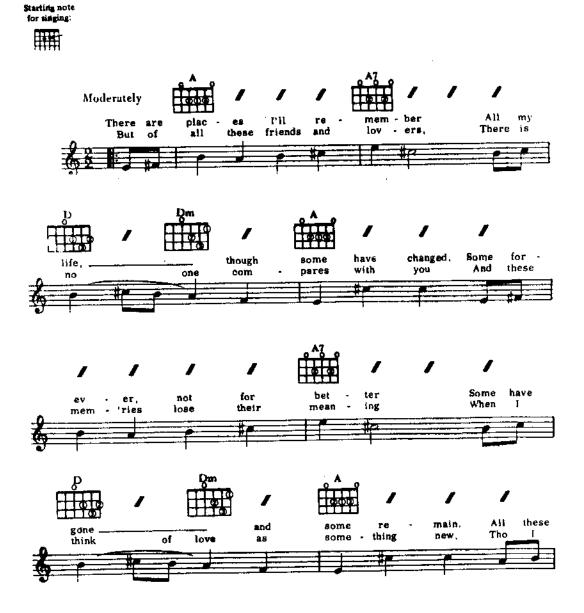

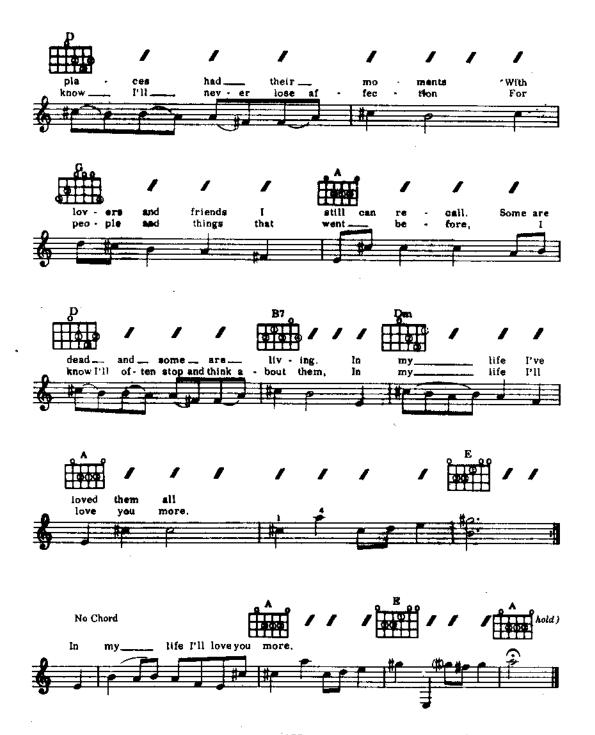
THE INNER LIGHT

By GEORGE HARRISON

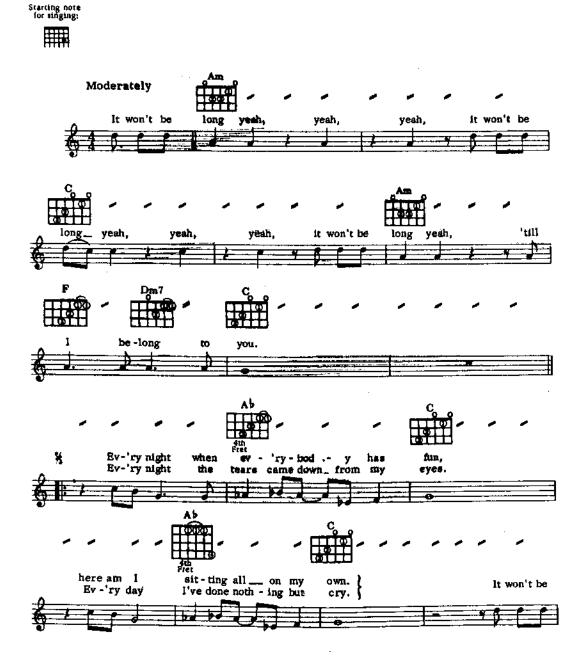
IN MY LIFE

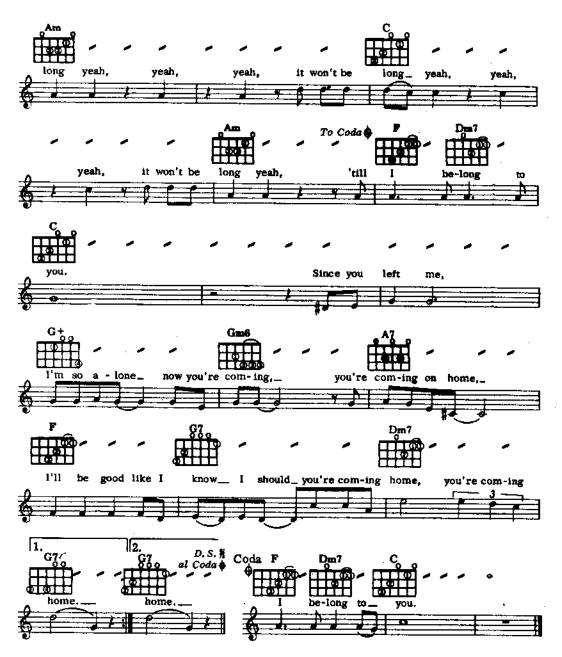

IT WON'T BE LONG

By PAUL McCARTNEY

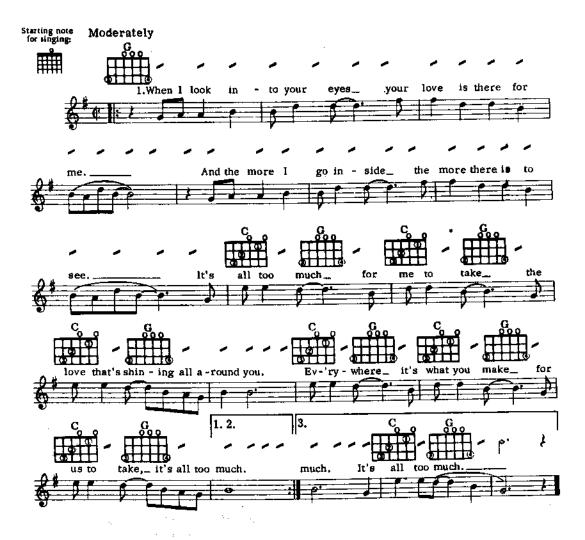

 Ev'ry day we'll be happy I know, Now I know that you won't leave me no more. It won't be long, yeah. (etc.)

IT'S ALL TOO MUCH

By GEORGE HARRISON

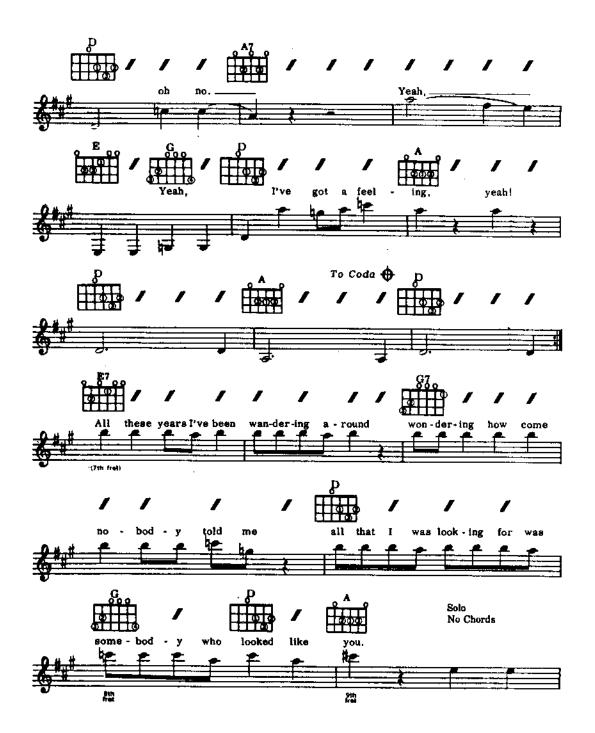
- 2. Floating down the stream of time From life to life with me. Makes no difference where you are Or where you'd like to be. It's all too much for me to take The love that's shining all around you. All the world is birthday cake So take a piece but not too much.
- 3. Sail me on a silver sun,
 Where I know that I'm free.
 Show me that I'm everywhere
 And get me home for tea.
 It's all too much for me to take
 There's plenty there for everybody.
 The more you give the more you get
 The more it is and it's too much.

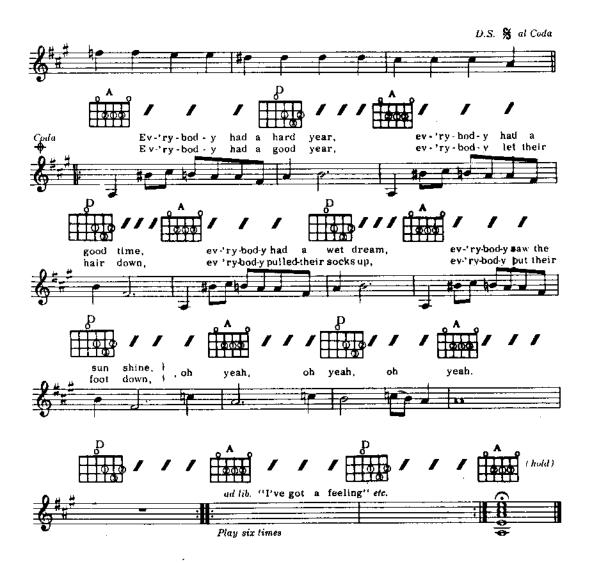
IT'S ONLY LOVE

I'VE GOT A FEELING

Oh please believe me I'd hate to miss the train, oh yeah, oh yeah, And if you leave me I won't be late again, oh no, oh no, oh no. Yeah, Yeah, I've got a feeling, yeah!

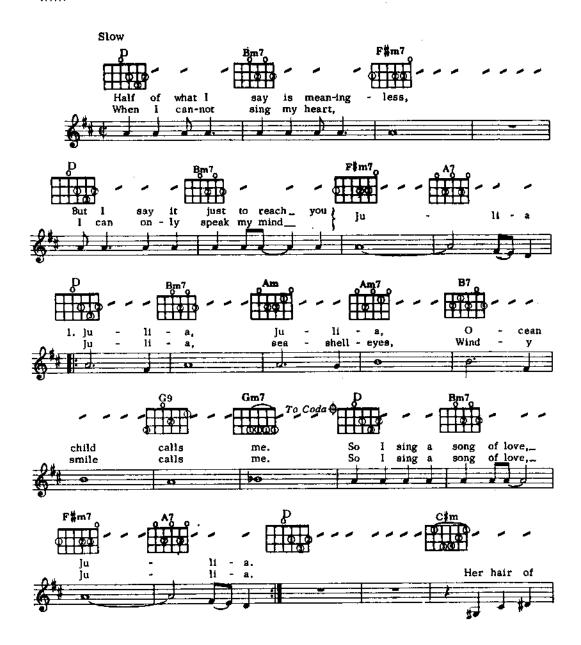
I've got a feeling that keeps me on my toes, oh yeah, oh yeah. I've got a feeling, I think that everybody knows, oh yeah, oh yeah, oh yeah, Yeah, I've got a feeling yeah!

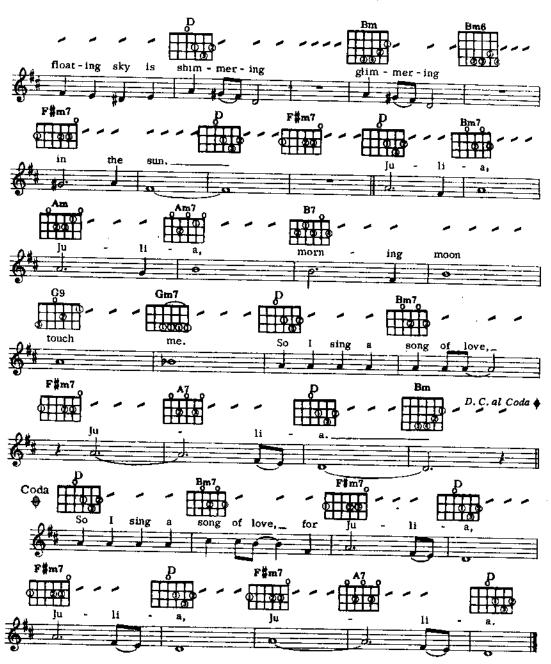
I'VE JUST SEEN A FACE

JULIA

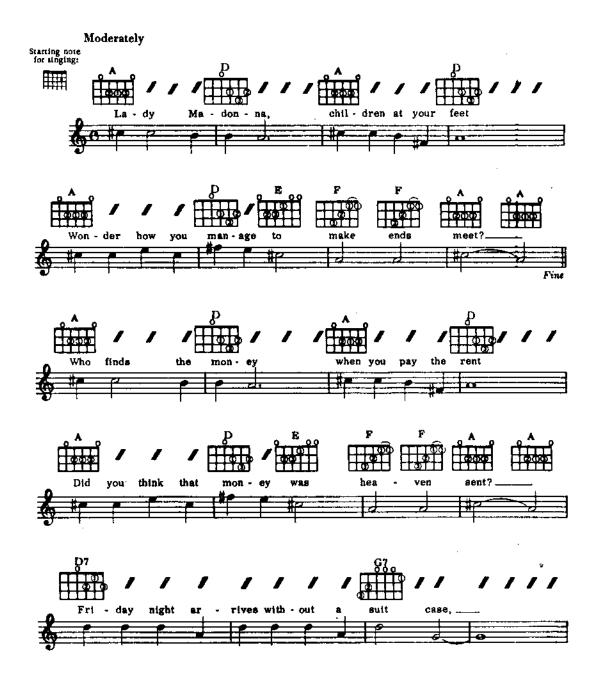

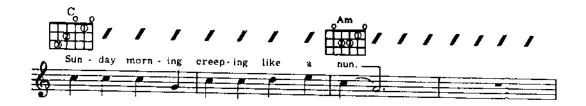

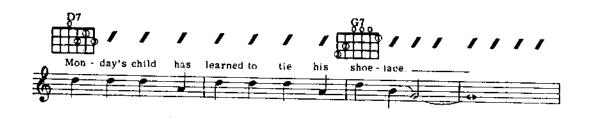

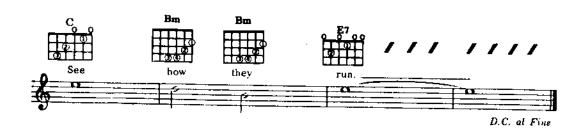
 Julia; Sleeping sand, Silent cloud touch me.
 So I sing a song of love for Julia, Julia, Julia.

LADY MADONNA

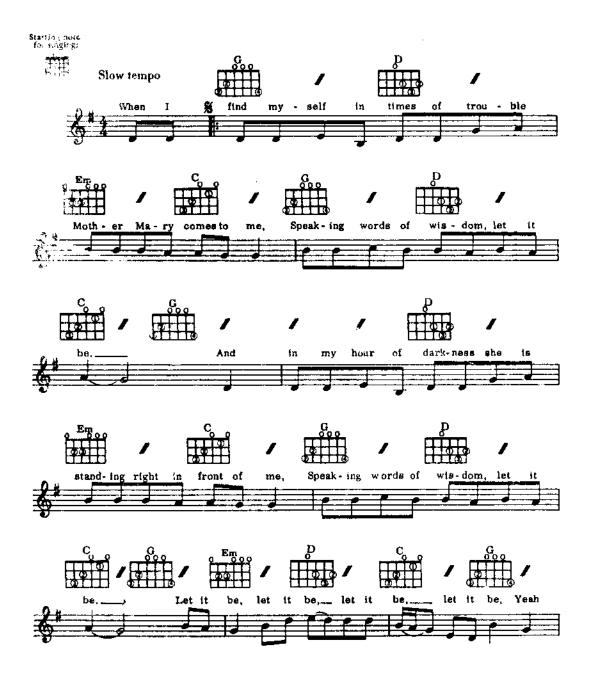

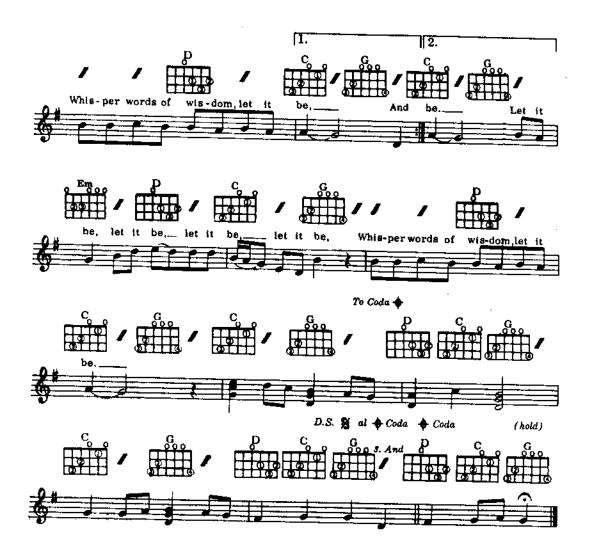

Lady Madonna, baby at your breast, Wonder how you manage to feed the rest. Lady Madonna lying on the bed, Listen to the music playing in your head.

Tuesday afternoon is never ending, Wednesday morning papers didn't come, Thursday night your stocking needed mending. See how they run.

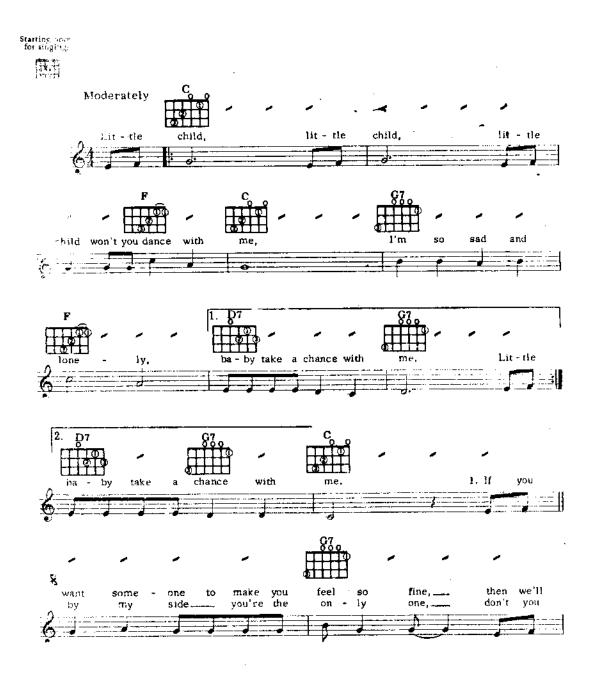
LET IT BE

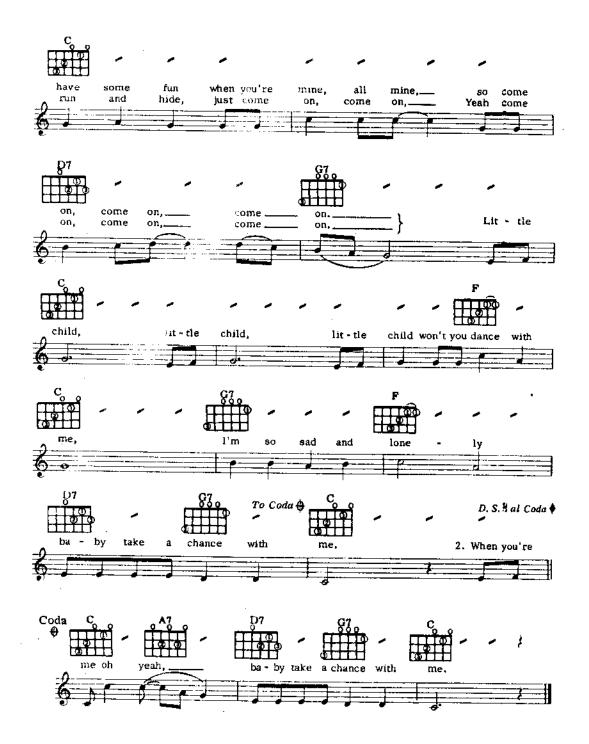

- 2. And when the broken hearted people Living in the world agree, There will be an answer, let it be. For tho' they may be parted There is still a chance that they will see, There will be an answer, let it be. Let it be, let it be, let it be, let it be, Yeah There will be an answer, let it be. Let it be, let it be, let it, be, let it be. Whisper words of wisdom, let it be.
- 3. And when the night is cloudy
 There is still a light that shines on me,
 Shine until tomorrow, let it be.
 I wake up to the sound of music
 Mother Mary comes to me,
 Speaking words of wisdom, let it be,
 Let it be, let it be, let it be, let it be,
 Yeah There will be an answer, let it be,
 Let it be, let it be, let it be, let it be,
 Whisper words of wisdom, let it be,

LITTLE CHILD

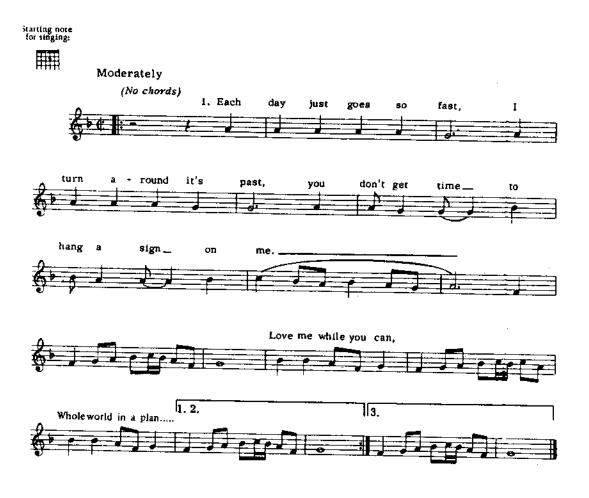
THE LONG AND WINDING ROAD

LOVE YOU TO

By GEORGE HARRISON

- A lifetime is so short,
 A new one can't be bought,
 Look what you've got
 Means such a lot to me.
 Make love all day long,
 Make love singing songs.
- 3. There's people standing 'round, Who'll screw you in the ground They'll fill you in With all their sins you'll see. I'll make love to you, If you want me to.

LOVELY RITA

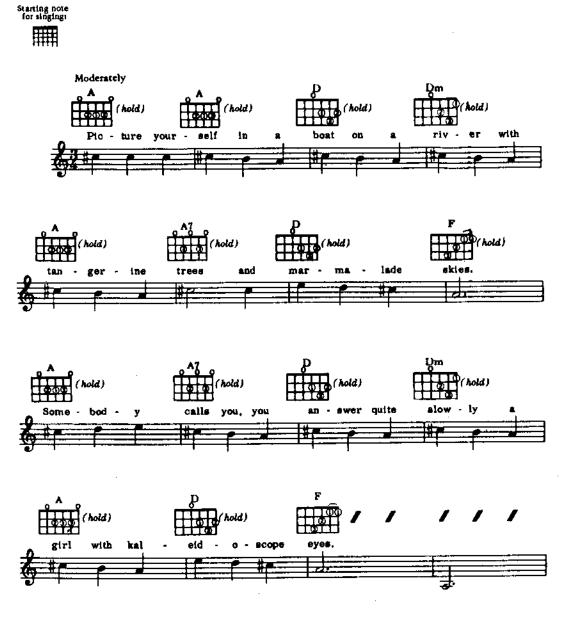
By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

Took her out and tried to win her, had a laugh and over dinner Told her I would really like to see her again. Got the bill and Rita paid it, Took her home and nearly made it Sitting on a sofa with a sister or two.

Lovely Rita, meter maid, where would I be without you? Give us a wink and make me think of you, Lovely Rita.

LUCY IN THE SKY WITH DIAMONDS

Follow her down to a bridge by a fountain Where rocking horse people eat marshmallow pies. Ev'ryone smiles as you drift past the flowers That grow so incredibly high. Newspaper taxis appear on the shore waiting to take you away Climb in the back with your head in the clouds and you're gone.

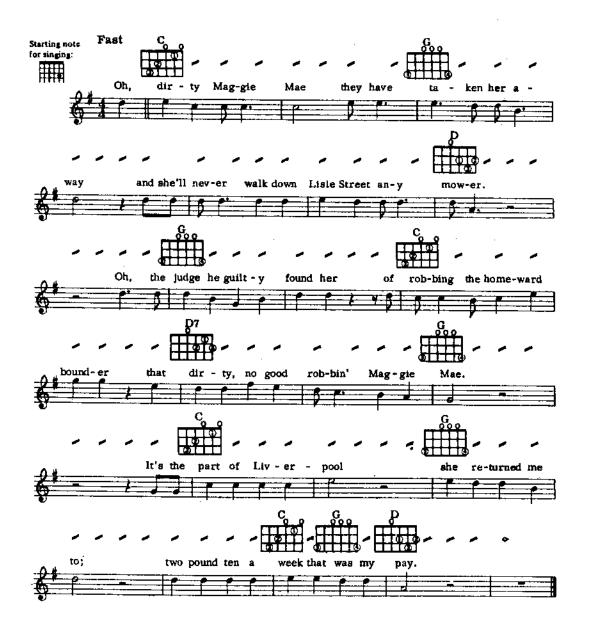
Picture yourself on a train in a station With plasticine porters with looking glass ties. Suddenly someone is there at the turnstile The girl with kaleidoscope eyes.

Chorus

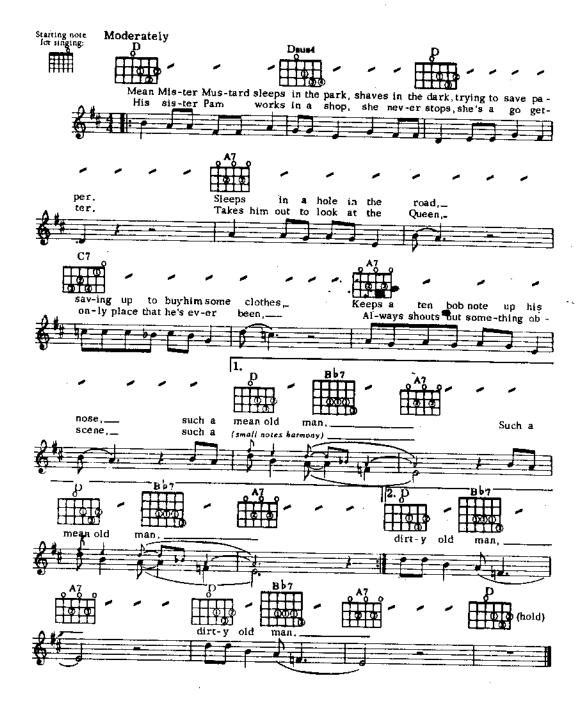
Chorrus

MAGGIE MAE

Arrangement by JOHN LENNON, PAUL McCARTNEY, GEORGE HARRISON and RICHARD STARKEY

MEAN MR. MUSTARD

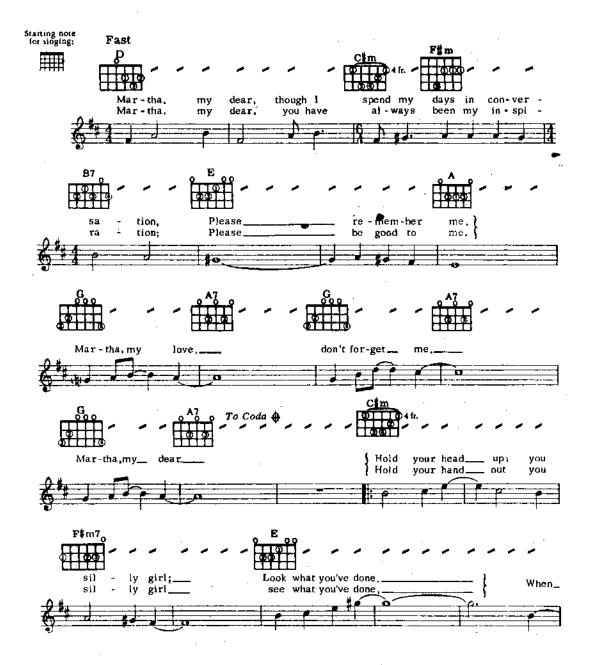

MAGICAL MYSTERY TOUR

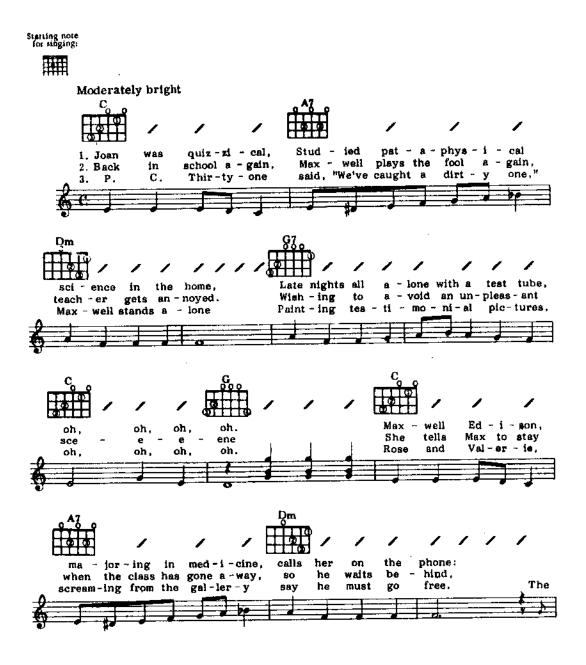

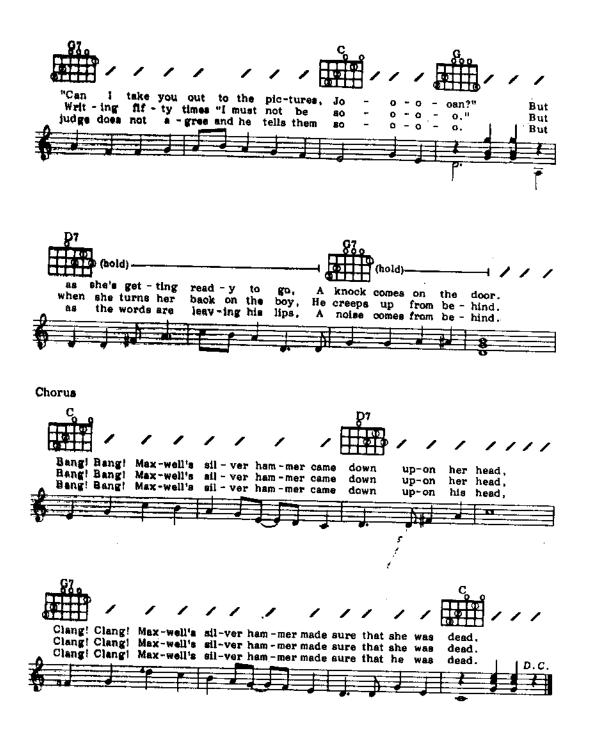
MARTHA MY DEAR

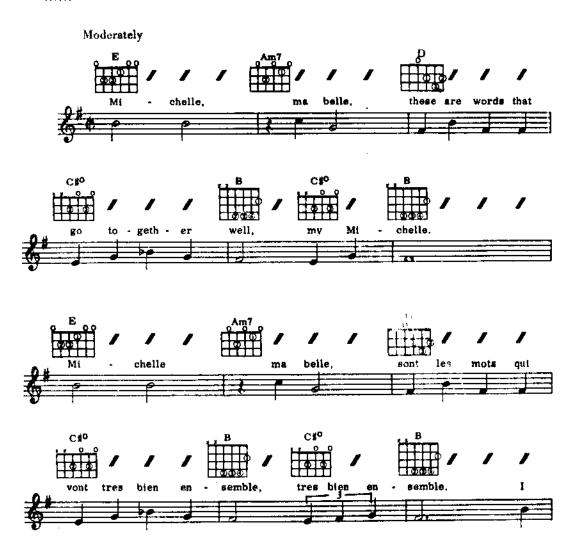
MAXWELL'S SILVER HAMMER

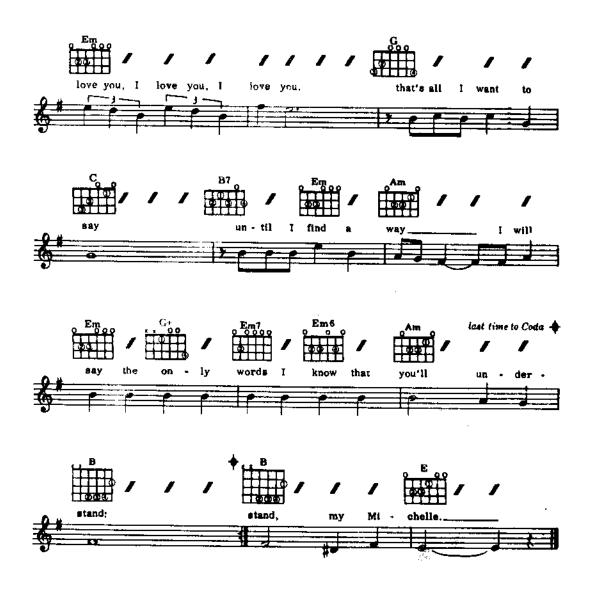

MICHELLE

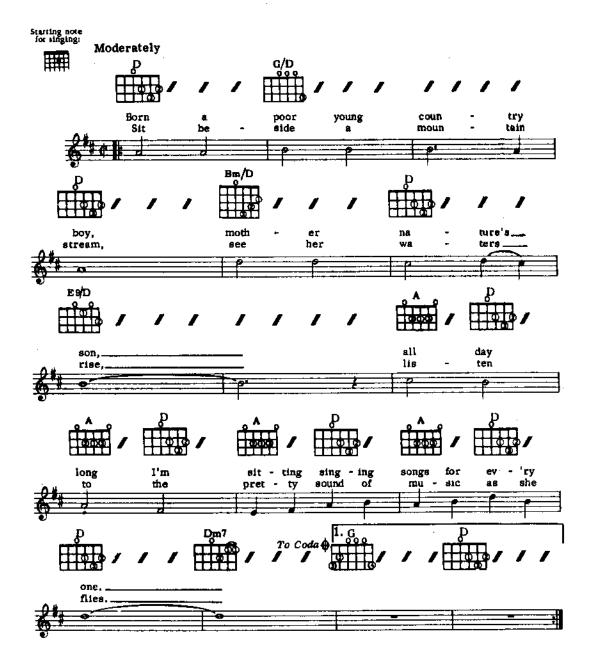

Michelle, ma belle, sont les mots qui vont tres bien ensemble, tres bien ensemble. I need to, I need to, I need to make you see Oh, what you mean to me. Until I do I'm hoping you will know what I mean.

I want you, I want you, I want you, I think you know by now I'll get to you somehow. Until I do, I'm telling you so you'll understand, My Michelle.

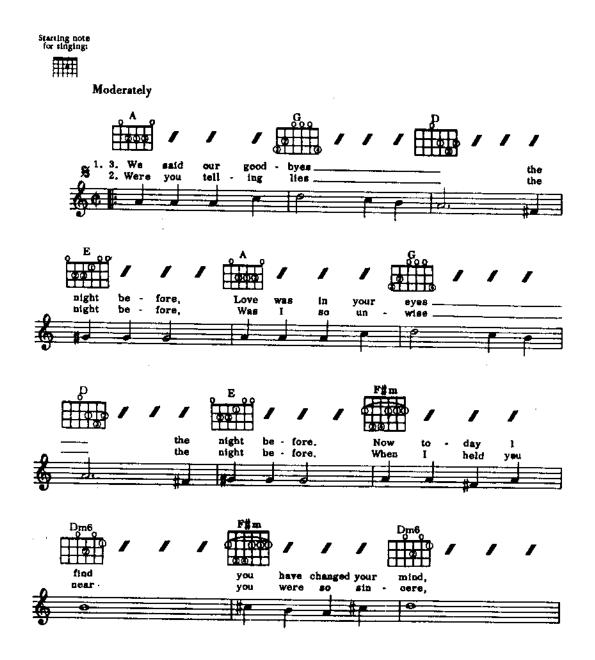
MOTHER NATURE'S SON

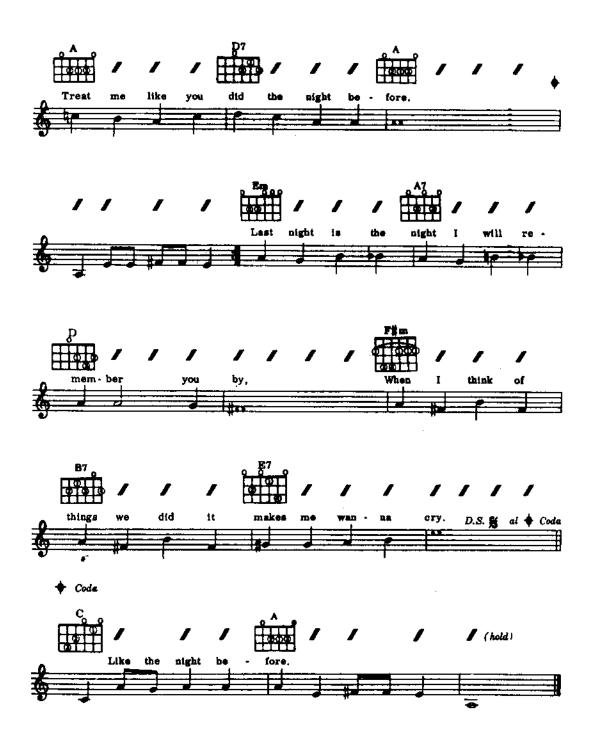

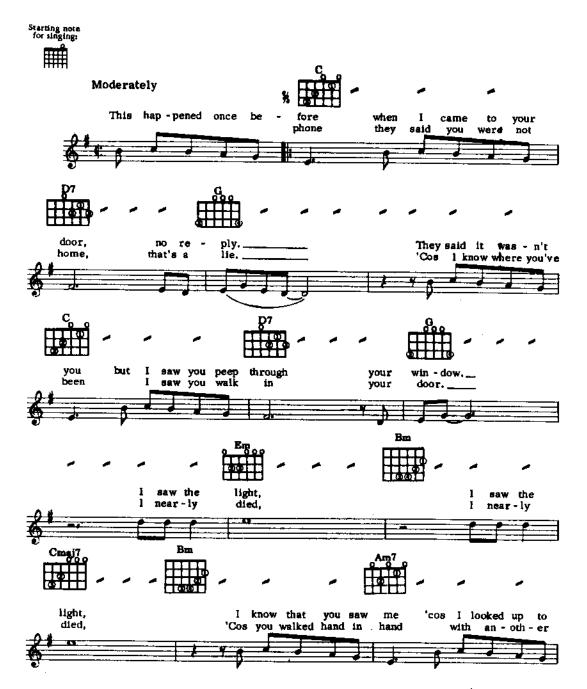
Find me in my field of grass,
 Mother nature's son.
 Swaying daisies, sing a lazy song beneath the sun.

THE NIGHT BEFORE

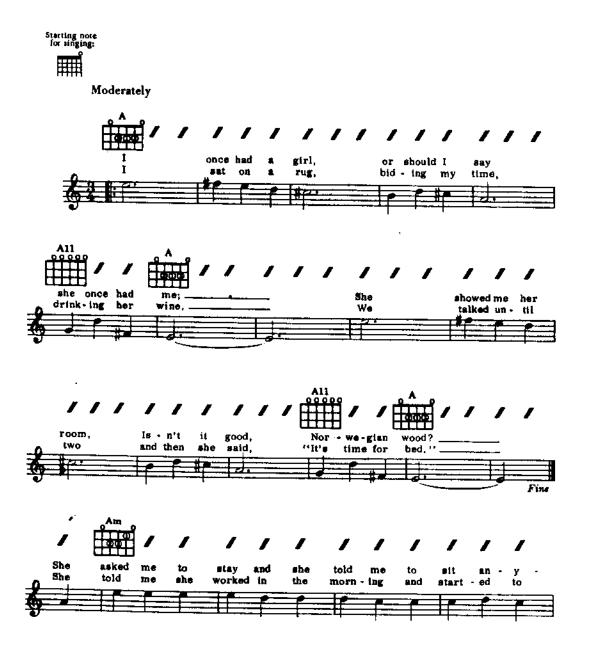

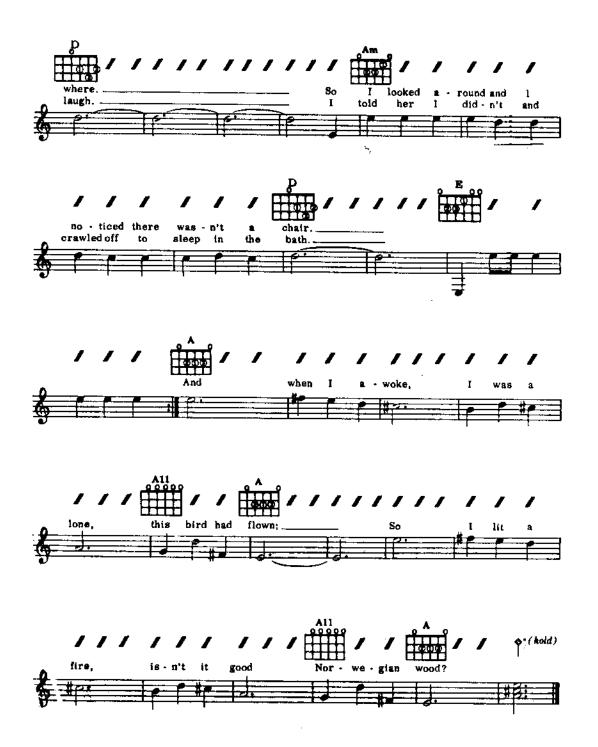
NO REPLY

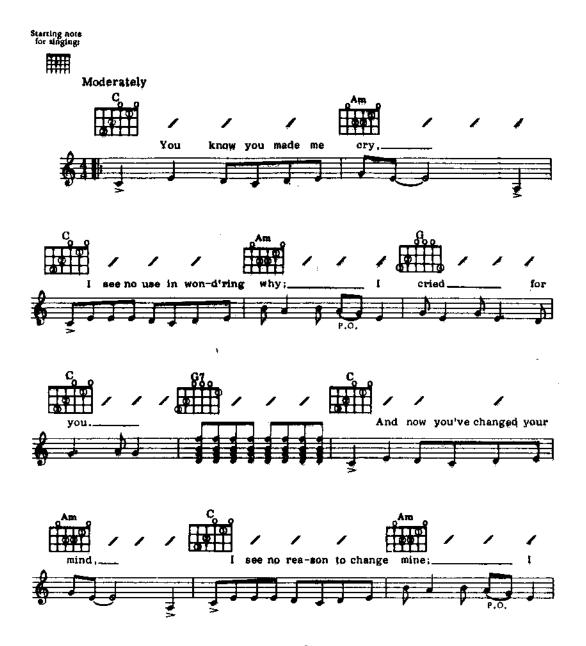

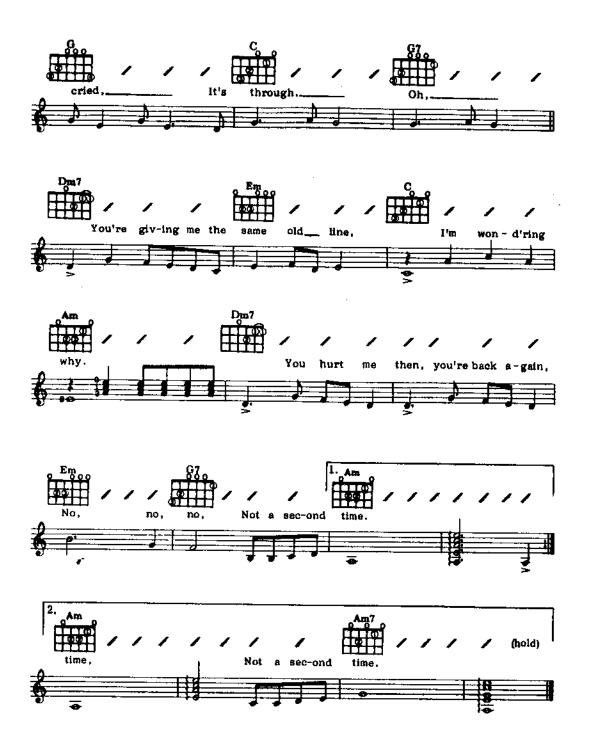
NORWEGIAN WOOD (This Bird Has Flown)

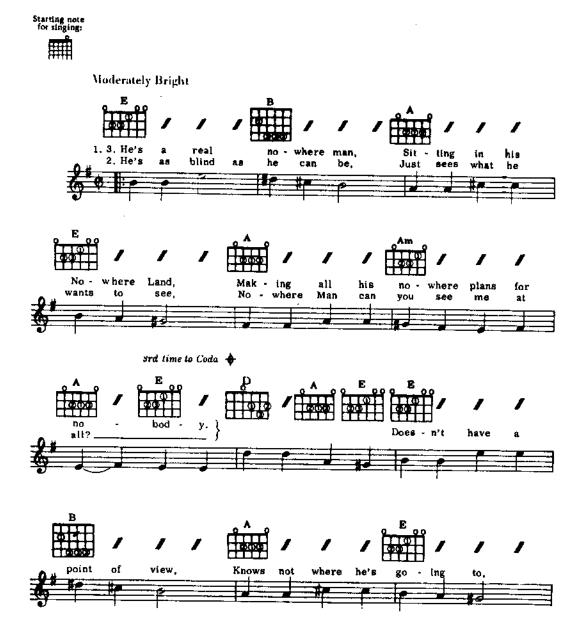

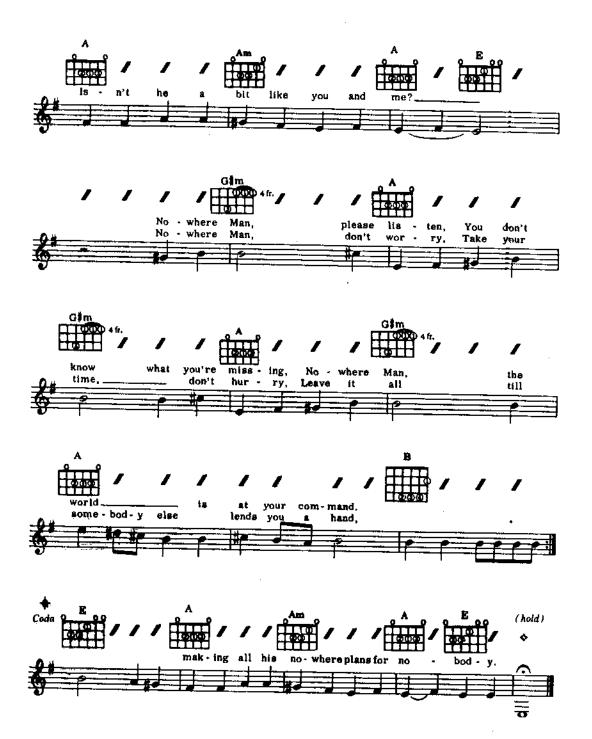
NOT A SECOND TIME

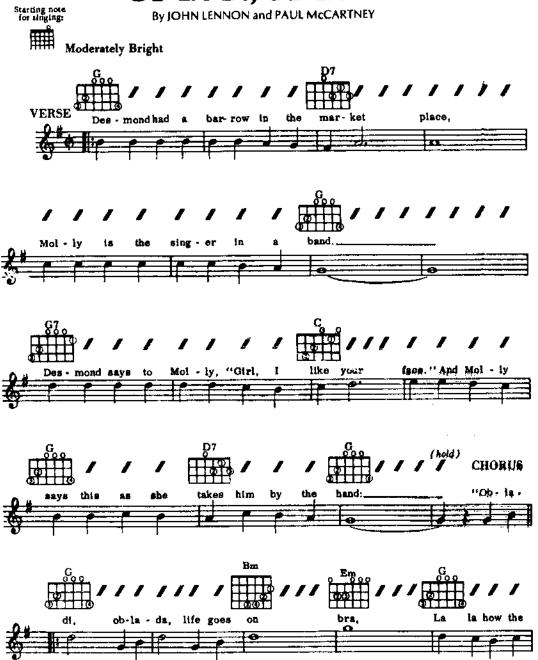

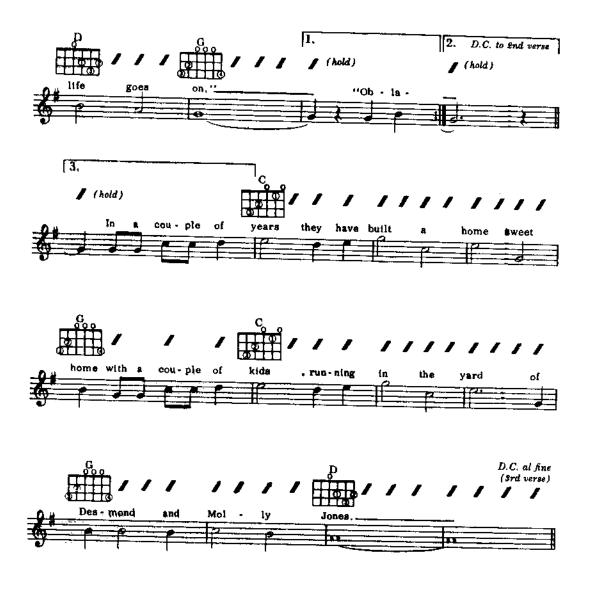
NOWHERE MAN

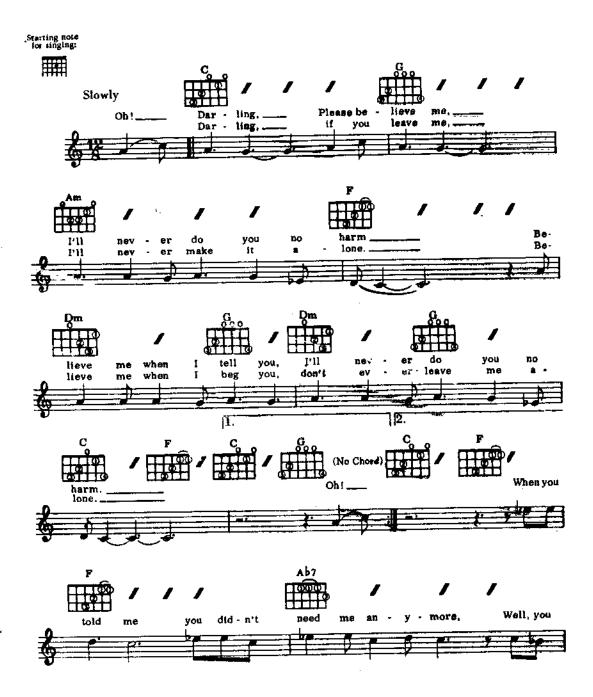
OB-LA-DI, OB-LA-DA

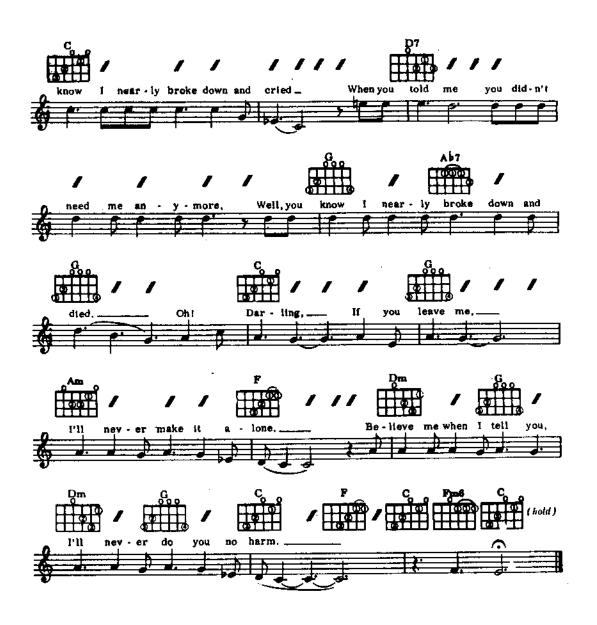

- Desmond takes a trolley to the jewelier's store, Buys a twenty carat golden ring.
 Takes it back to Molly waiting at the door And as he gives it to her she begins to sing. (Chorus)
- Happy ever after in the market place, Desmond lets the children lend a hand, Molly stays at home and does her pretty face And in the evening she still sings it with the band: (Chorus)

OH! DARLING

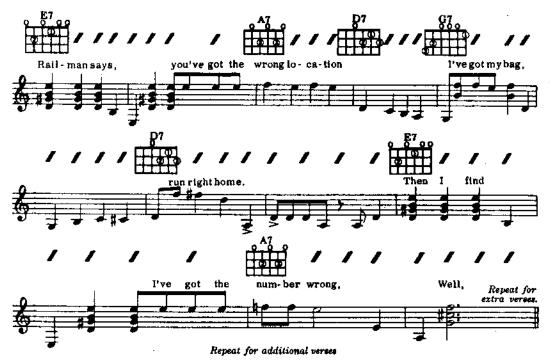

Oh! Darling, Please believe me, I'll never let you down.
Believe me when I tell you,
I'll never do you no harm.

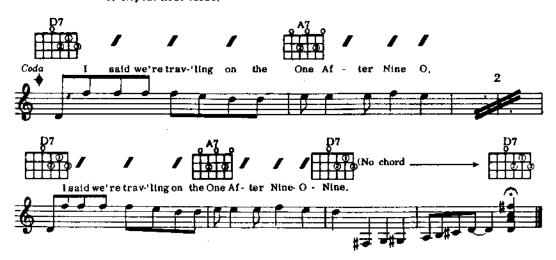
ONE AFTER 909

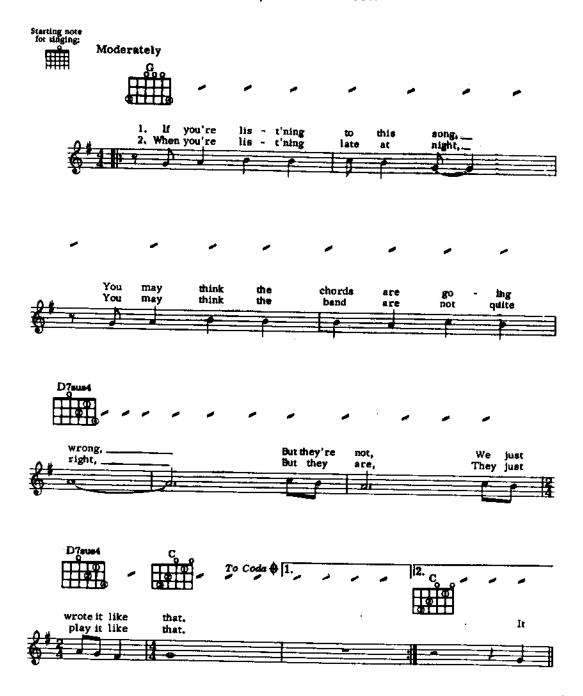

- I begged her not to go and I begged her on my bended knees, You're only fooling around, you're only fooling around with me. I said move over once, move over twice, Come on, baby, don't be cold as ice.
 I said I'm trav'ling on the One After Nine-O-Nine.
- 3. Repeat first verse.

ONLY A NORTHERN SONG

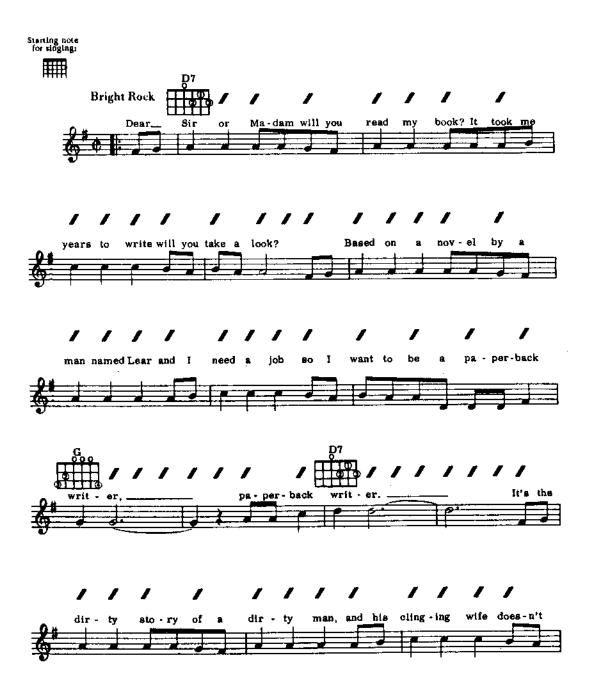
By GEORGE HARRISON

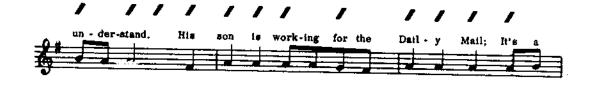

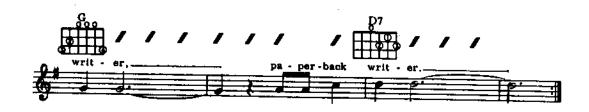
 If you think the harmony ls a little dark and out of key, You're correct, There's nobody there.

PAPERBACK WRITER

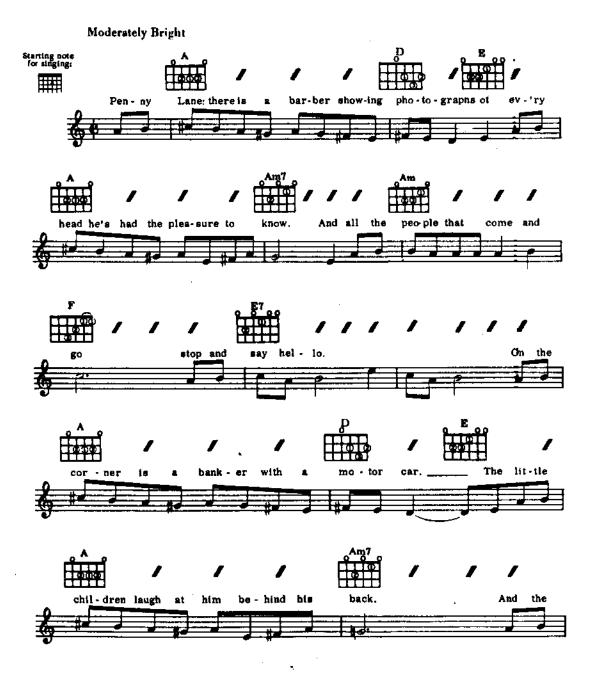

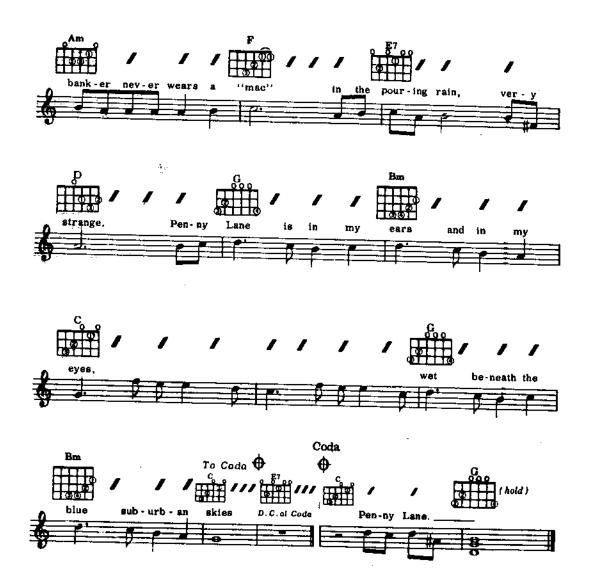

It's a thousand pages, give or take a few,
I'll be writing more in a week or two.
I can make it longer if you like the style,
I can change it 'round and I want to be a paperback writer, paperback writer.
If you really like it you can have the rights,
It could make a million for you overnight.
If you must return it you can send it here;
But I need a break and I want to be a paperback writer, paperback writer

PENNY LANE

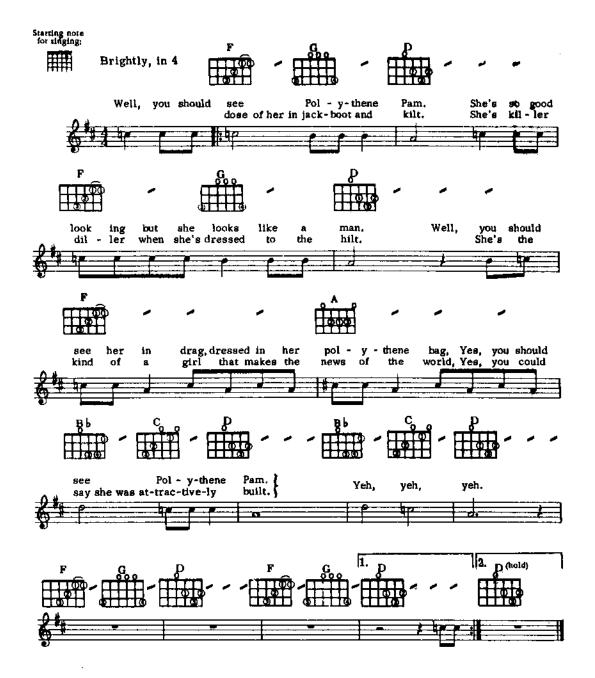

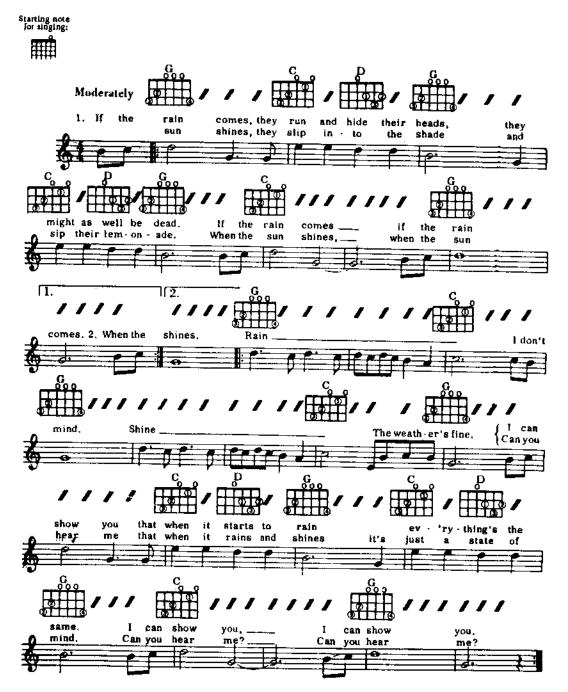
Back in Penny Lane: there is a fireman with an hourglass. And in his pocket is a portrait of the queen. He likes to keep his fire engine clean, it's a clean machine. Penny Lane is in my ears and in my eyes. Full of fish and finger pies in summer meanwhile

Back behind the shelter in the middle of the round-a-bout A pretty nurse is selling poppies from a tray. And tho' she feels as if she's in a play she is anyway. Back in Penny Lane: the barber shaves another customer. We see the banker sitting waiting for a trim. And the the fireman rushes in from the pouring rain, very strange.

POLYTHENE PAM

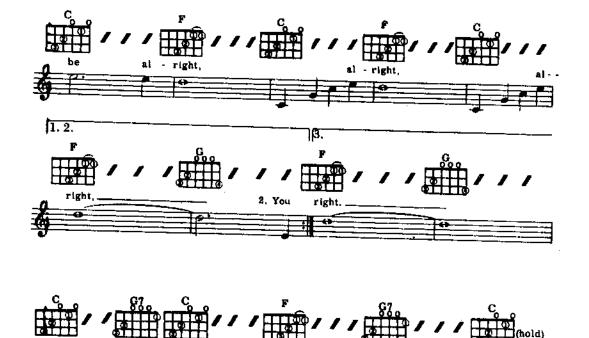

RAIN

REVOLUTION

2. You say you got a real solution, Well, you know, we'd all love to see the plan. You ask me for a contribution, Well, you know, We're all doing what we can. But if you want money for people with minds that hate, All I can tell you is, Brother you have to wait." Don't you know it's gonna be alright, alright, alright,

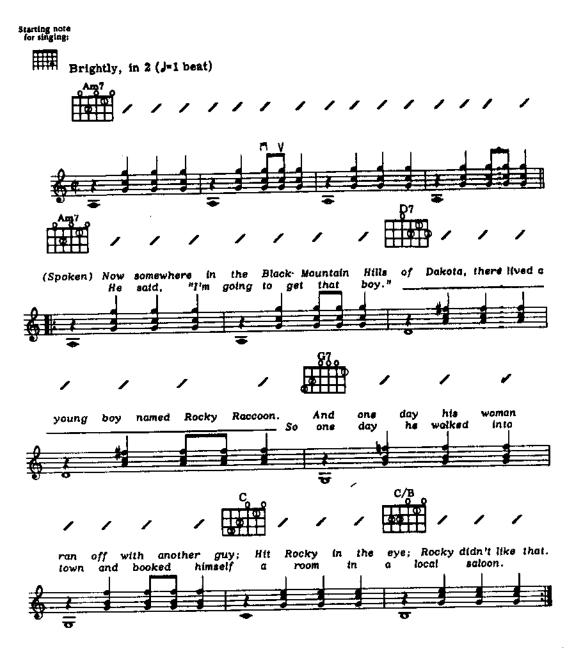
al - right,

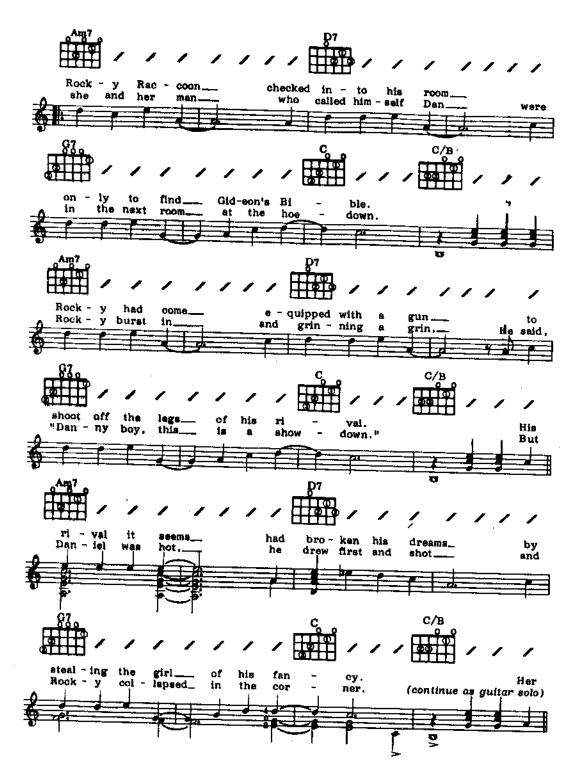
al - right,

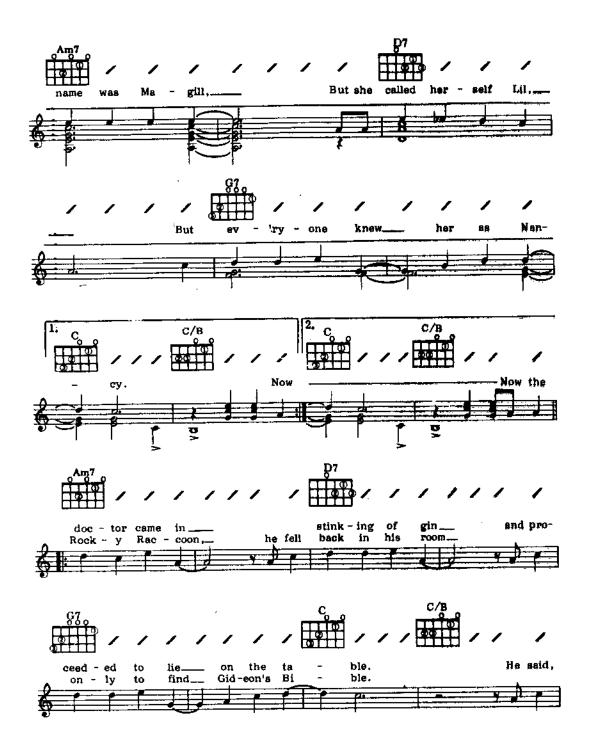
right.

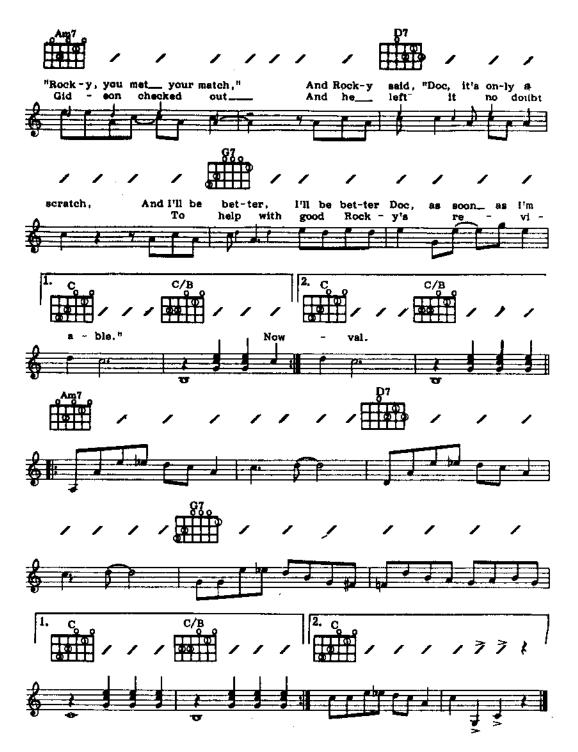
3. You say you'll change the constitution, Well, you know, We all want to change your head. You tell me it's the institution. Well, you know, You better free your mind instead. But if you go carrying pictures of Chairman Mao, You ain't going to make it with anyone anyhow, Don't you know it's gonna be alright, alright, alright.

ROCKY RACCOON

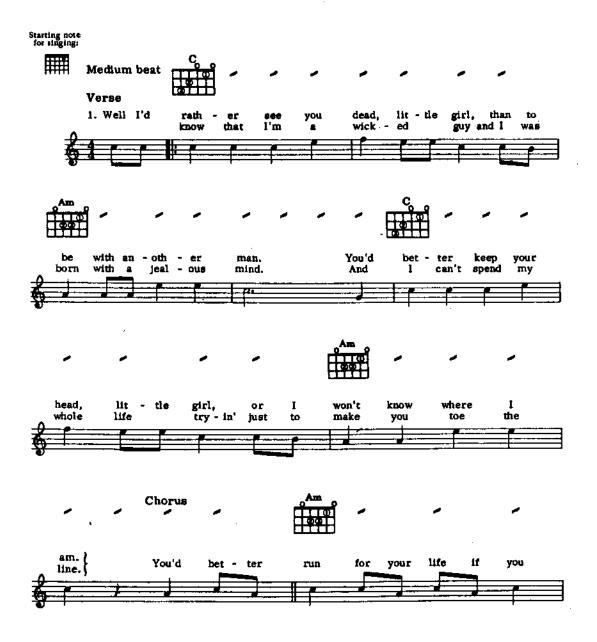

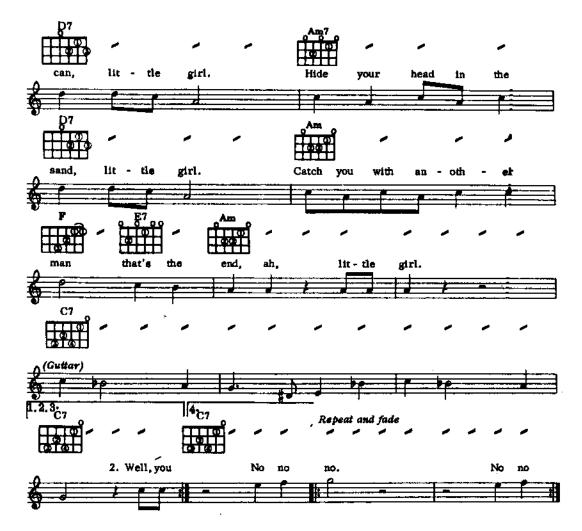

RUN FOR YOUR LIFE

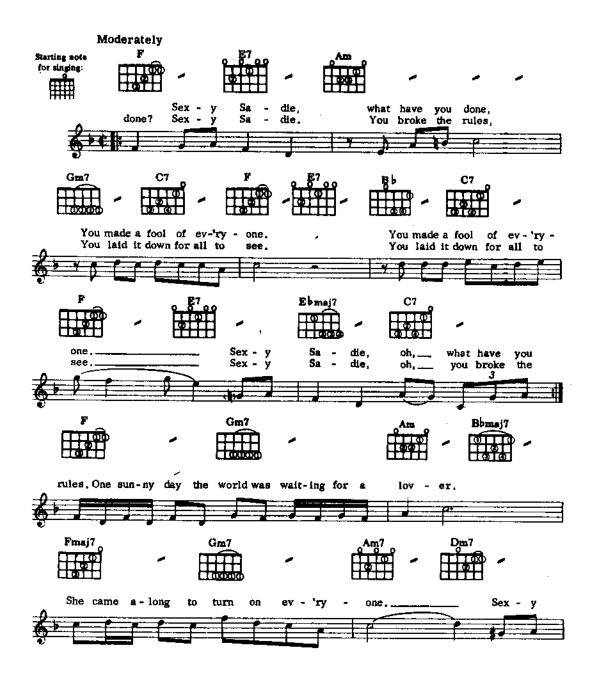
 Let this be a sermon, I mean everything I said.
 Baby, I'm determined, And I'd rather see you dead.

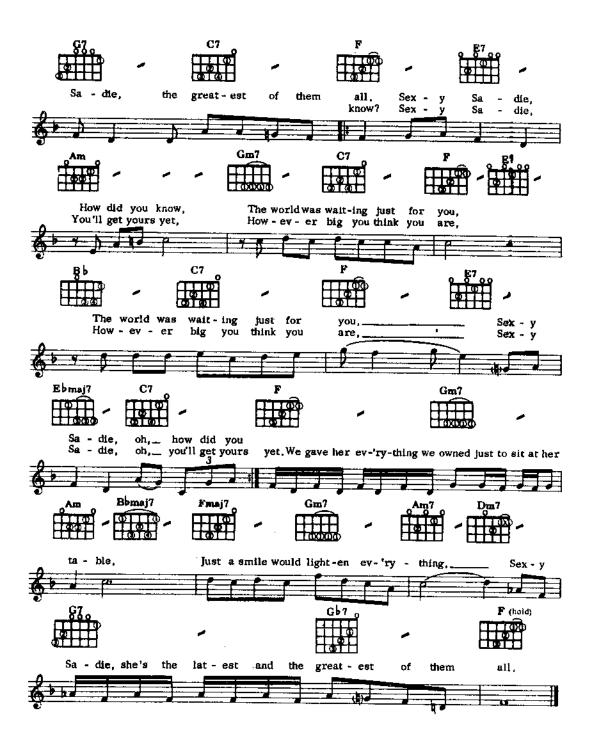
Chorus

 I'd rather see you dead, little girl, Than to be with another man. You'd better keep your head, little girl, Or I won't know where I am.

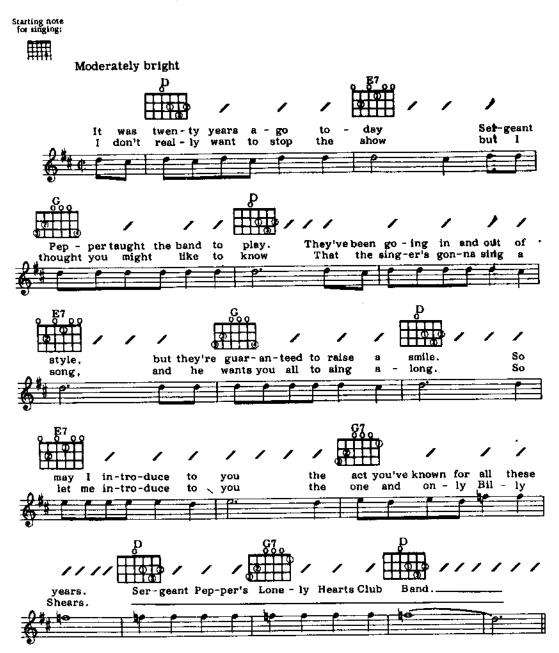
Chorus

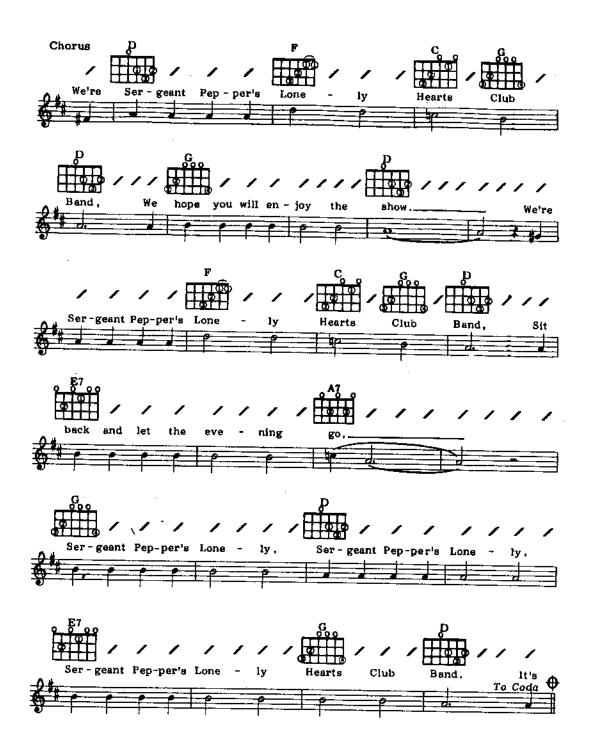
SEXY SADIE

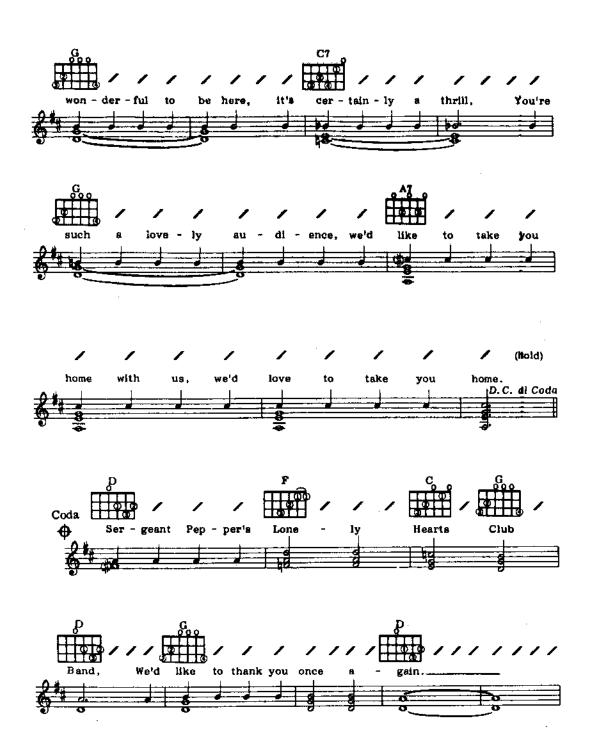

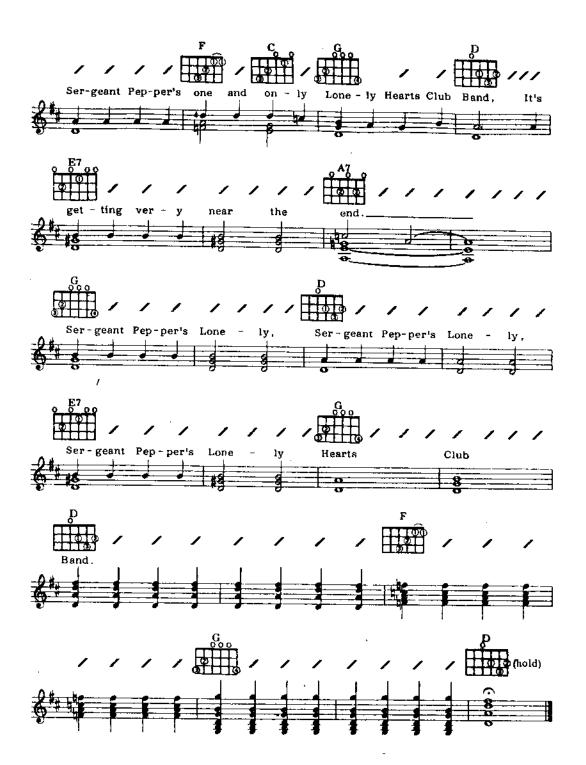

SGT. PEPPER'S LONELY HEARTS CLUBBAND

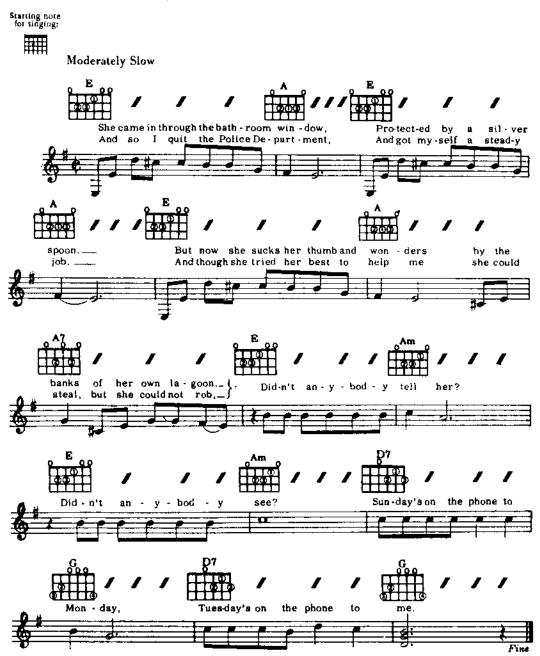

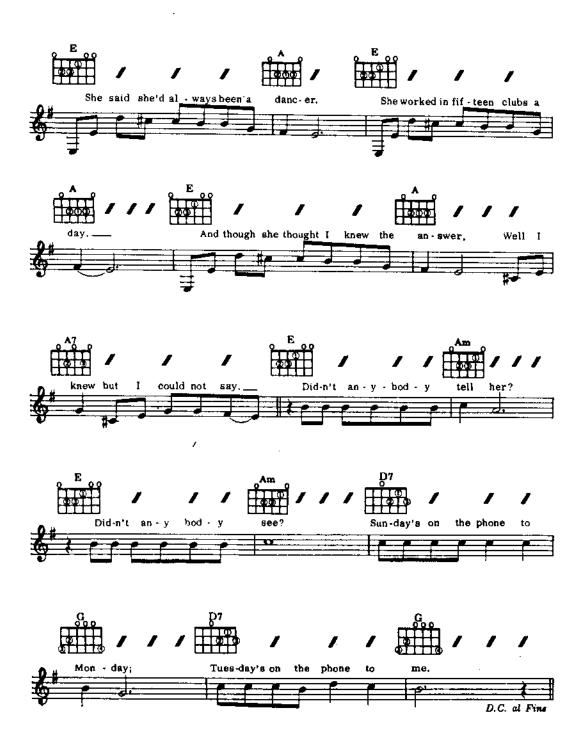

SHE CAME INTHROUGH THE BATHROOM WINDOW

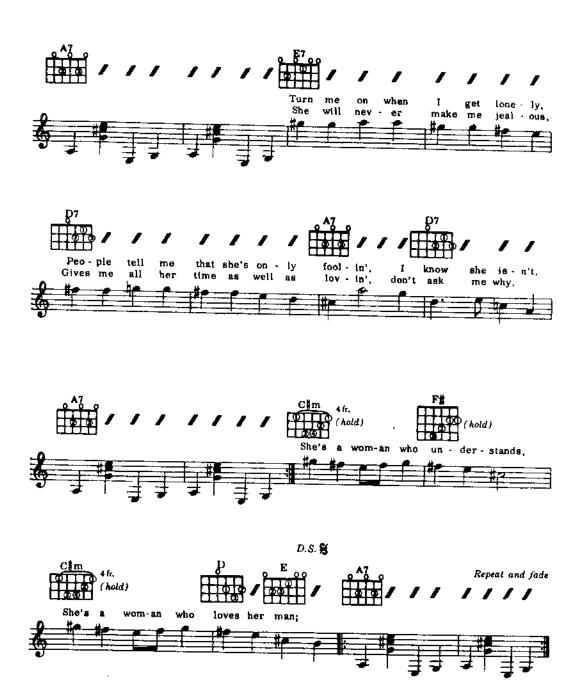
SHE SAID SHE SAID

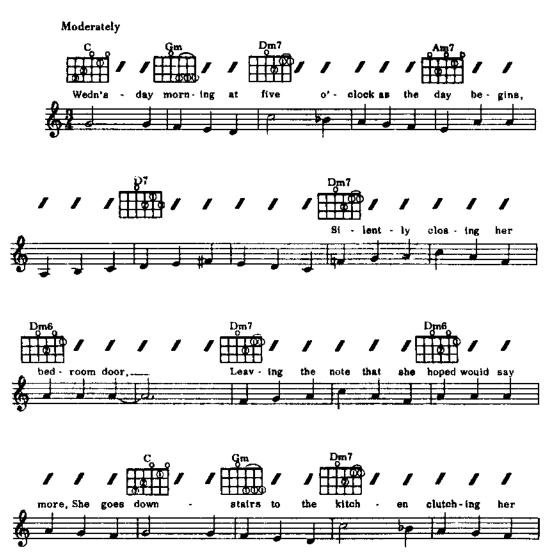
SHE'S A WOMAN

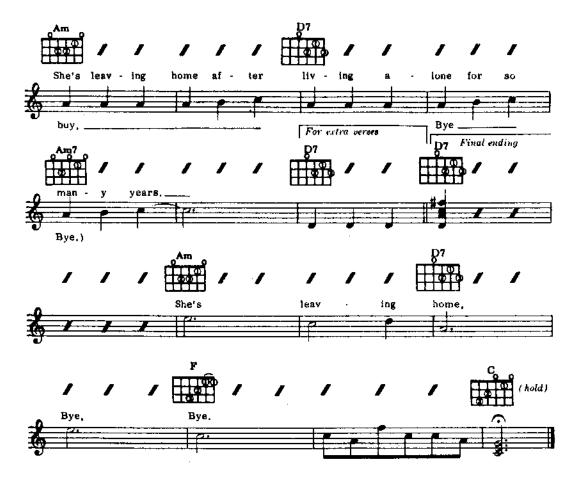

SHE'S LEAVING HOME

2. Father snores as his wife gets into her dressing gown.

Picks up the letter that's lying there

Standing alone at the top of the stairs

She breaks down and cries to her husband,

"Daddy, our baby's gone!

Why would she treat us so thoughtlessly

How could she do this to me?"

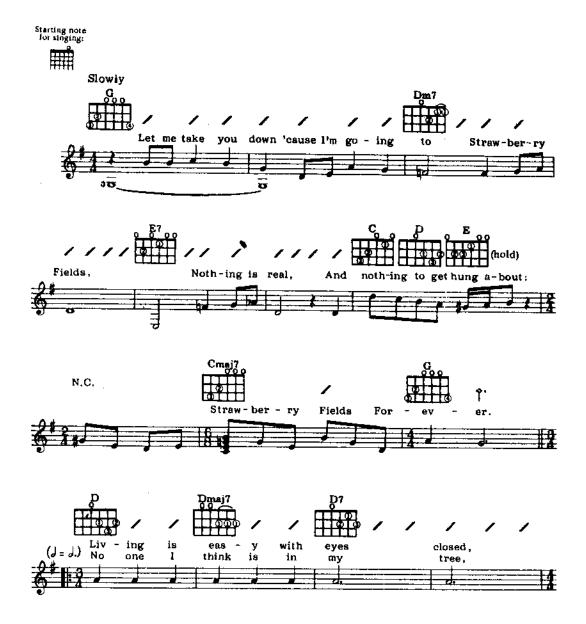
She (We never thought of ourselves) is leaving (Never thought for ourselves)

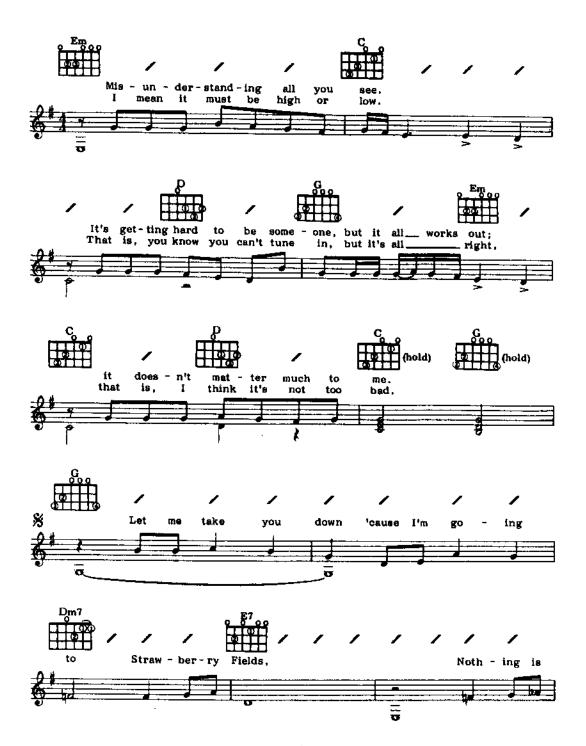
Home (We struggled hard all our lives to get by)

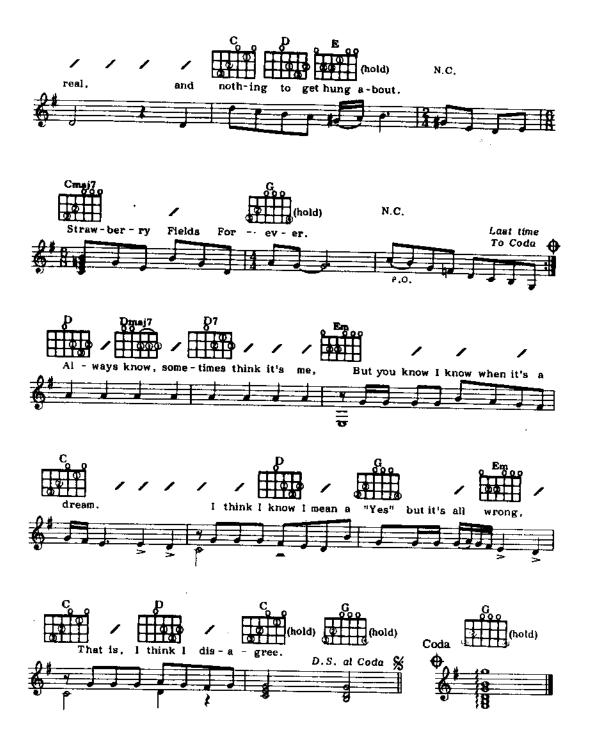
She's leaving home after living alone for so many years. (Bye, bye.)

3. Friday morning at nine o'clock sne is far away
Waiting to keep the appointment she made
Meeting a man from the motor trade.
She (What did we do that was wrong) is having (We didn't know it was wrong)
Fun (Fun is the one thing that money can't buy)
Something inside that was always denied for so many years.
(Then to final ending)

STRAWBERRY FIELDS FOREVER

SUN KING

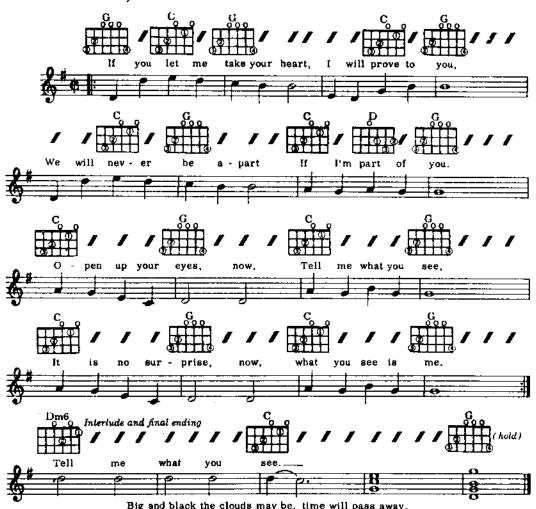

TELL ME WHAT YOU SEE

Starting note for singing:

By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

Moderately

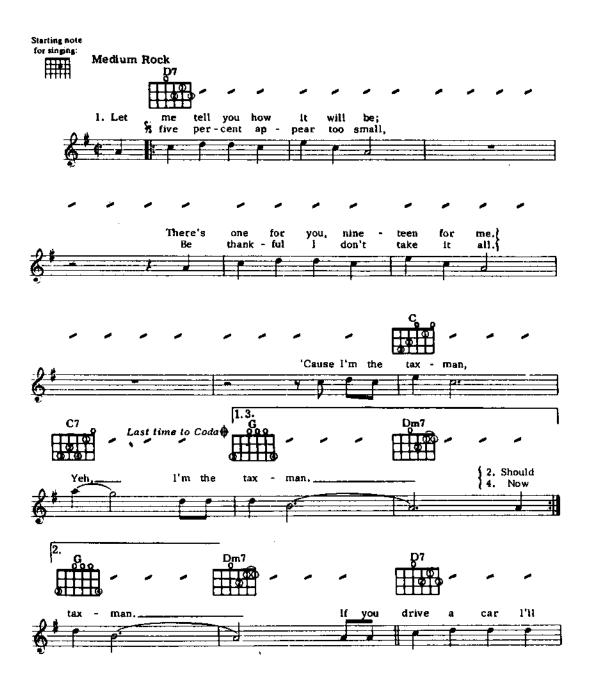
Big and black the clouds may be, time will pass away. If you put your trust in me, I'll make bright your day, Look into these eyes, now, tell me what you see, Don't you realize, now, what you see is me.

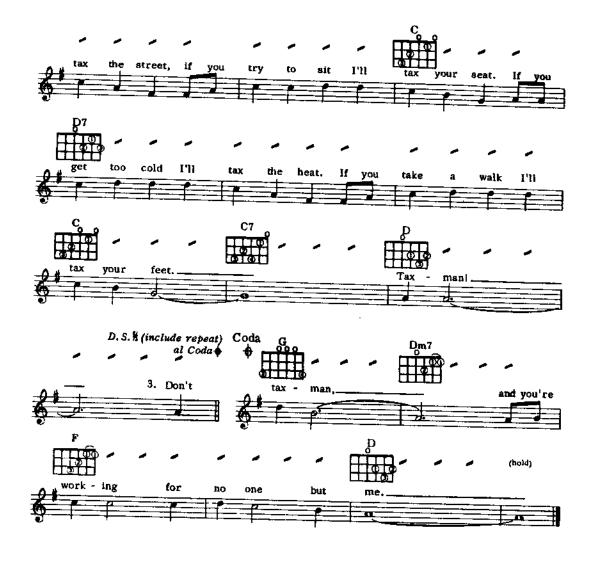
(to Intertude)

Listen to me one more time, how can I get through? Can't you try to see that I'm tryin' to get to you? Open up your eyes, now, tell me what you see. It is no surprise now, what you see is me, (to Final Ending)

TAXMAN

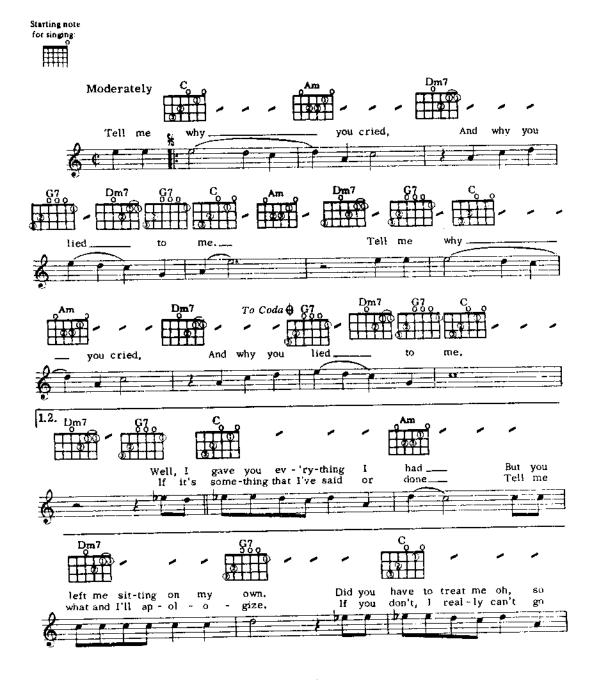
By GEORGE HARRISON

- Don't ask me what I want it for, If you don't want to pay some more. 'Cause I'm the taxman, Yeh, I'm the taxman.
- Now my advice for those who die: Beware the pennies on your eyel 'Cause I'm the taxman, Yeh, I'm the taxman, And you're working for no one but me.

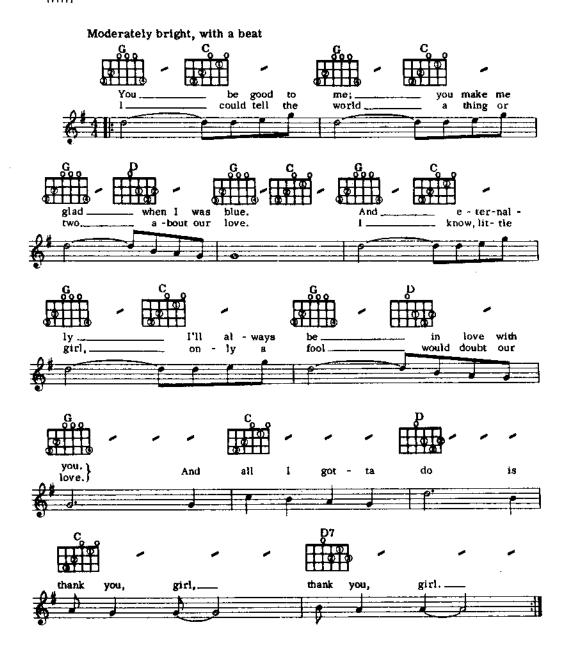
TELL ME WHY

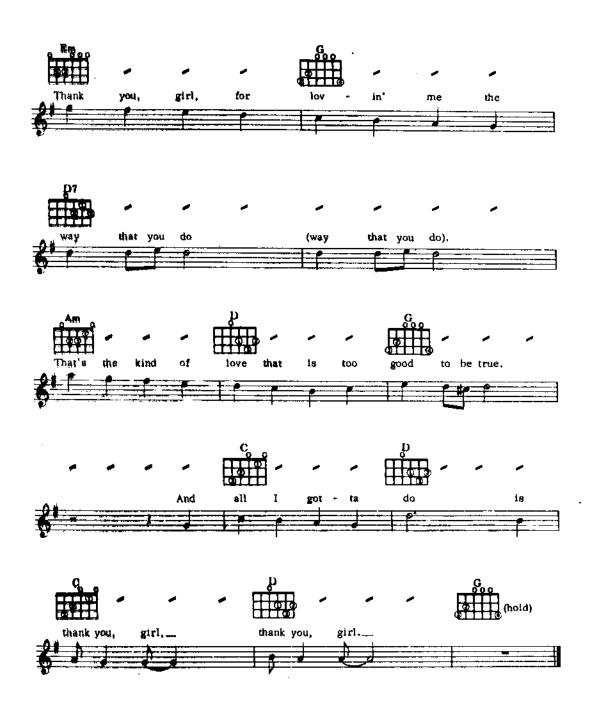

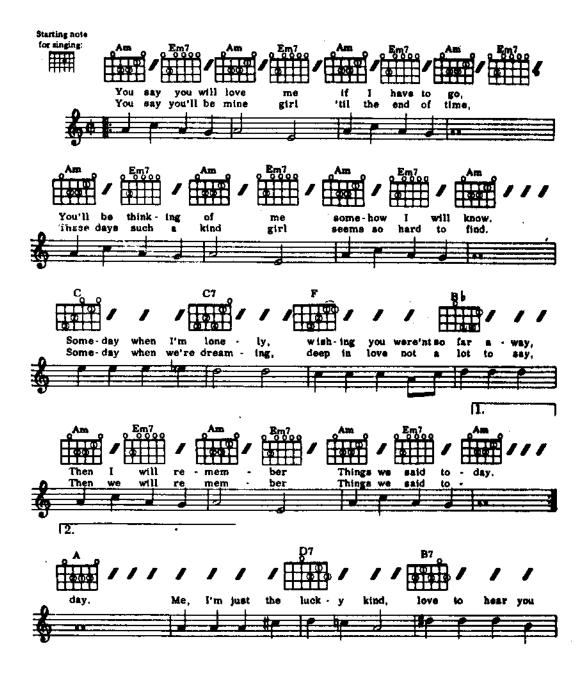
THANK YOU GIRL

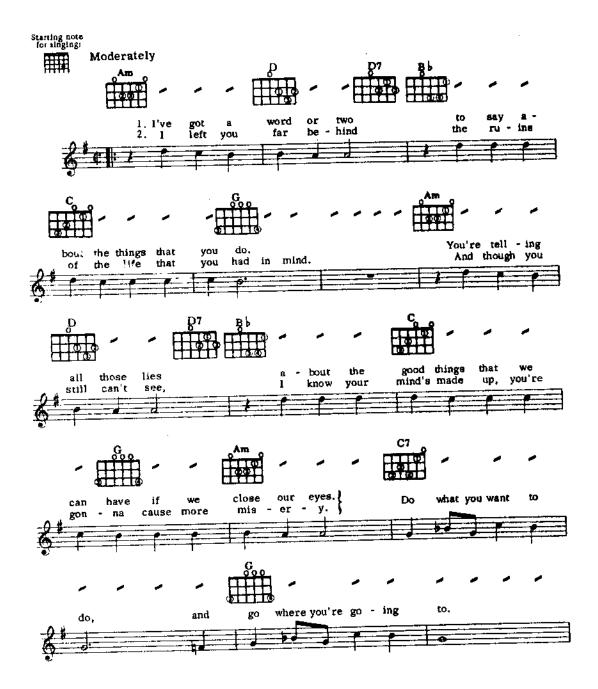
THINGS WE SAID TODAY

THINK FOR YOURSELF

By GEORGE HARRISON

Although your mind's opaque
 Try thinking more if just for your own sake.
 The future still looks good
 And you've got time to rectify all the things that you should.

THIS BOY (Ringo's Theme)

By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

Starting note for singing;

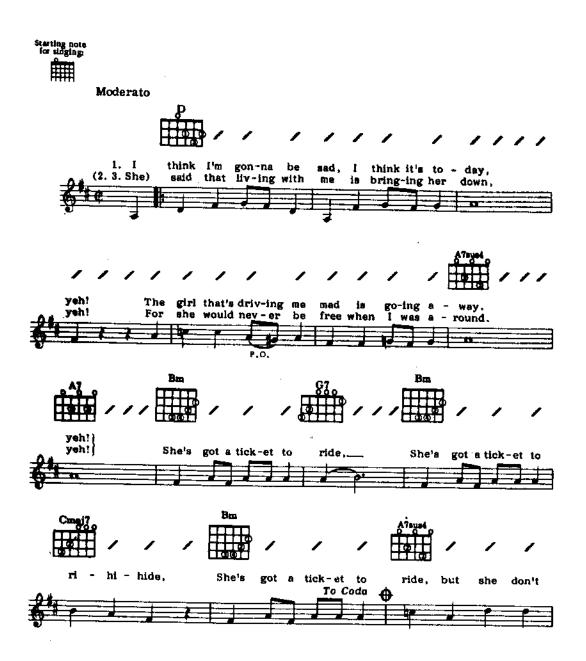

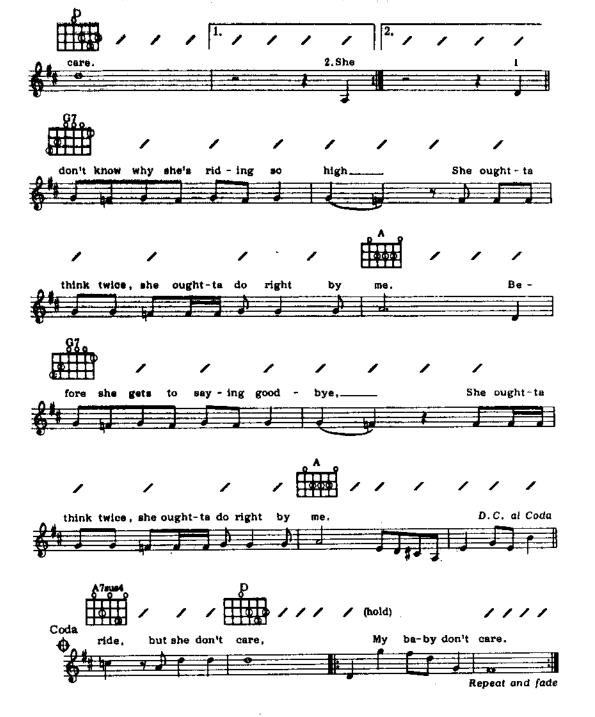

TICKET TO RIDE

TOMORROW NEVER KNOWS

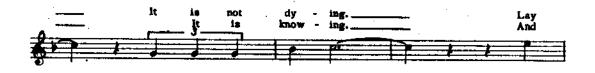
By JOHN LENNON and PAUL McCARTNEY

float

down -

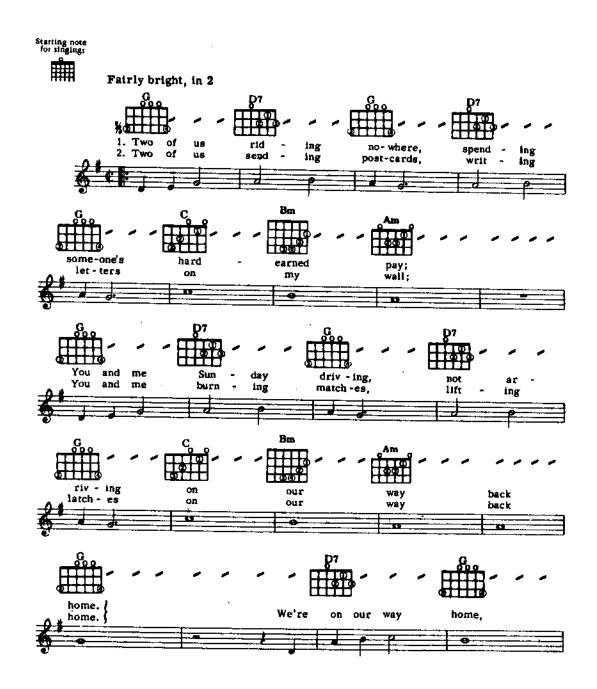

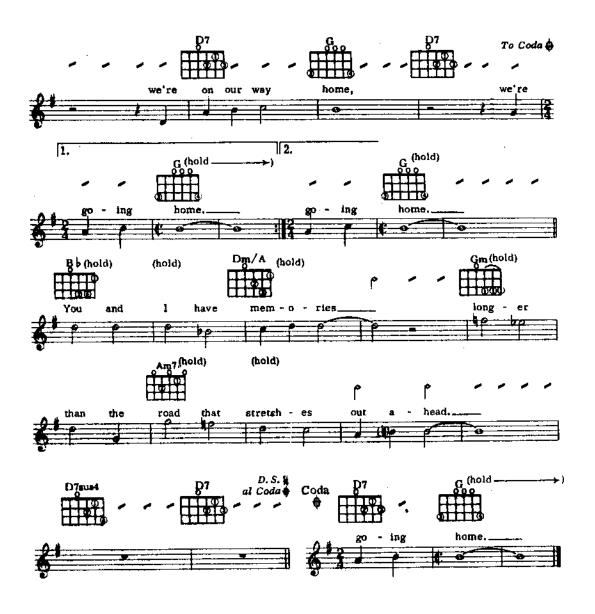

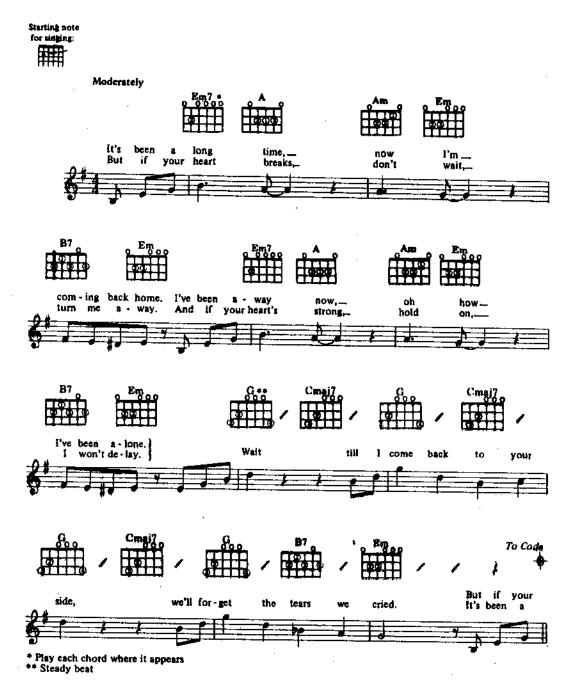

TWO OF US

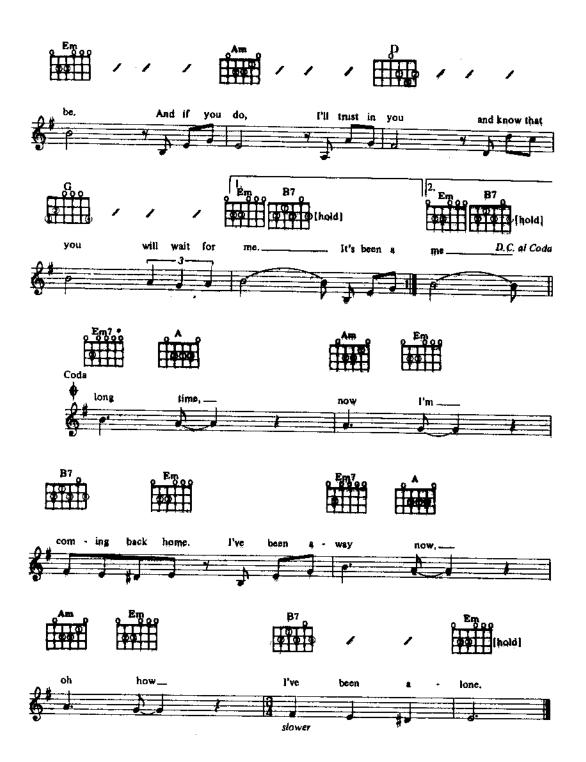

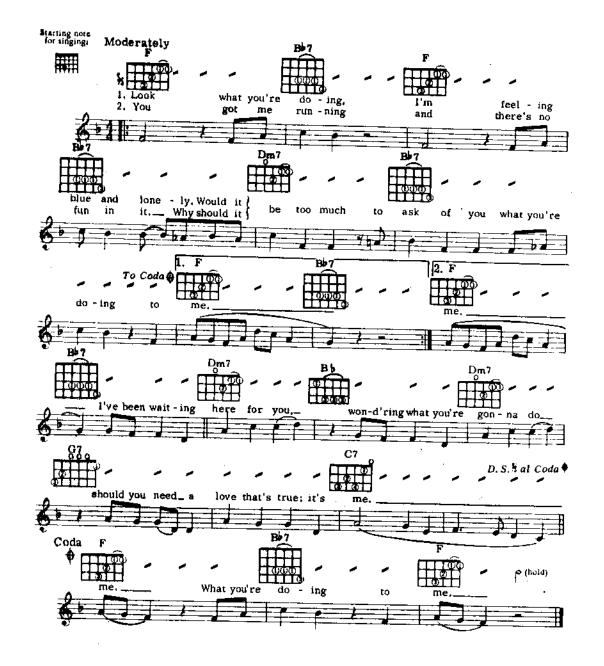
Two of us wearing raincoats, standing solo in the sun;
 You and me chasing paper, getting nowhere, on our way back home.
 We're on our way home, we're on our way home, We're to Coda

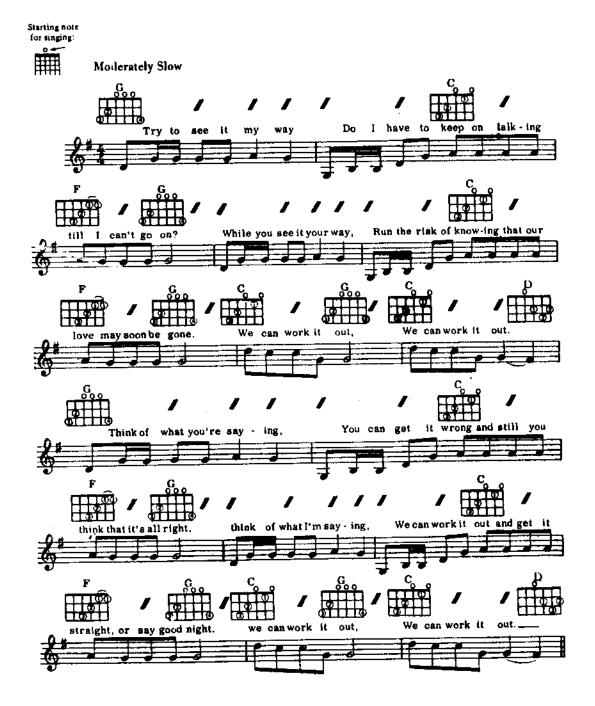

WHAT YOU'RE DOING

WE CAN WORK IT OUT

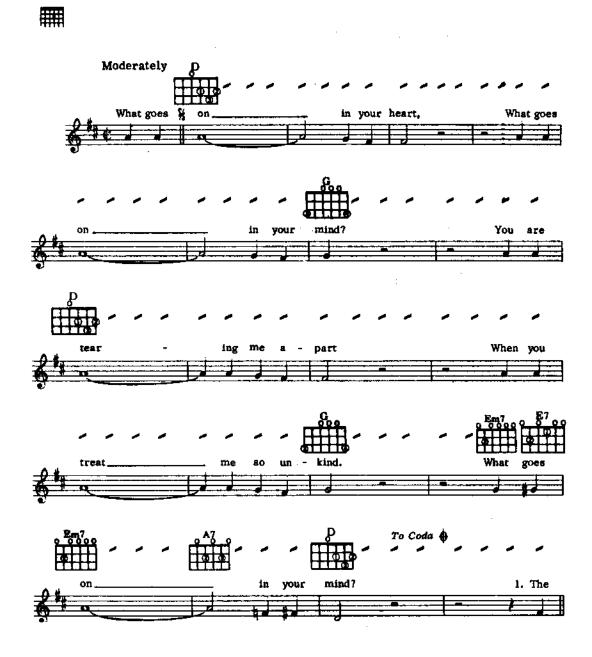

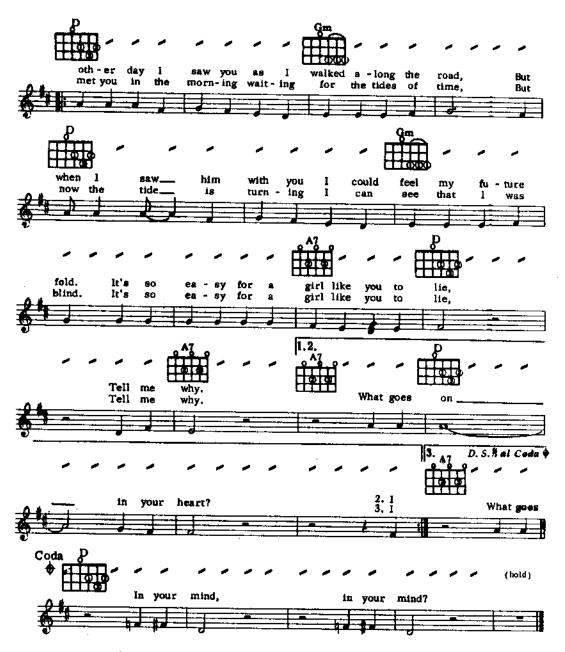

WHAT GOES ON

Starting note for singing:

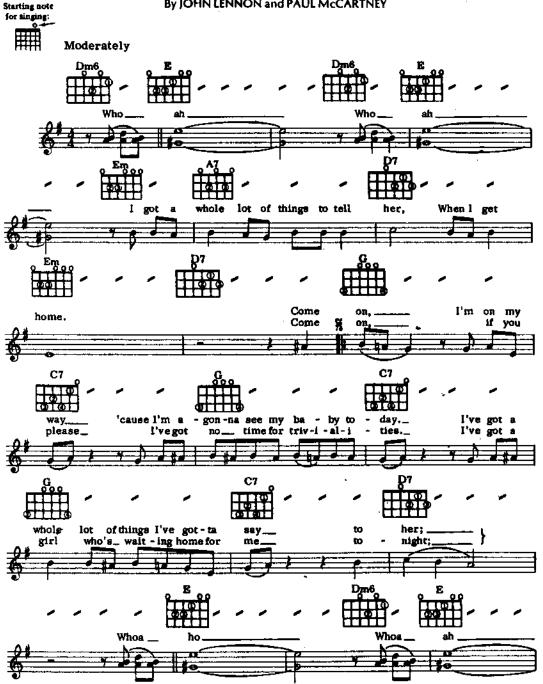
By JOHN LENNON, PAUL McCARTNEY and RICHARD STARKEY

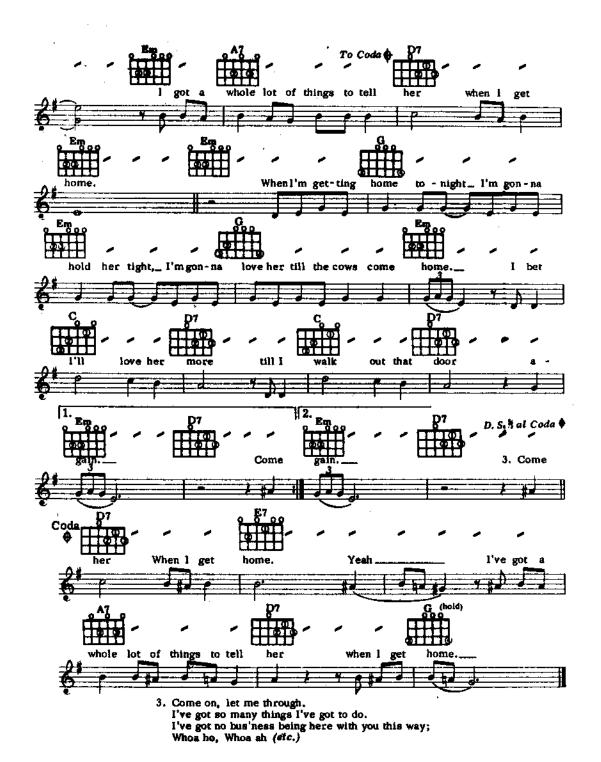

3. I used to think of no one else but you were just the same, You didn't even think of me as someone with a name. Did you mean to break my heart and watch me die, Tell me why.
What goes on in your heart, (etc.)

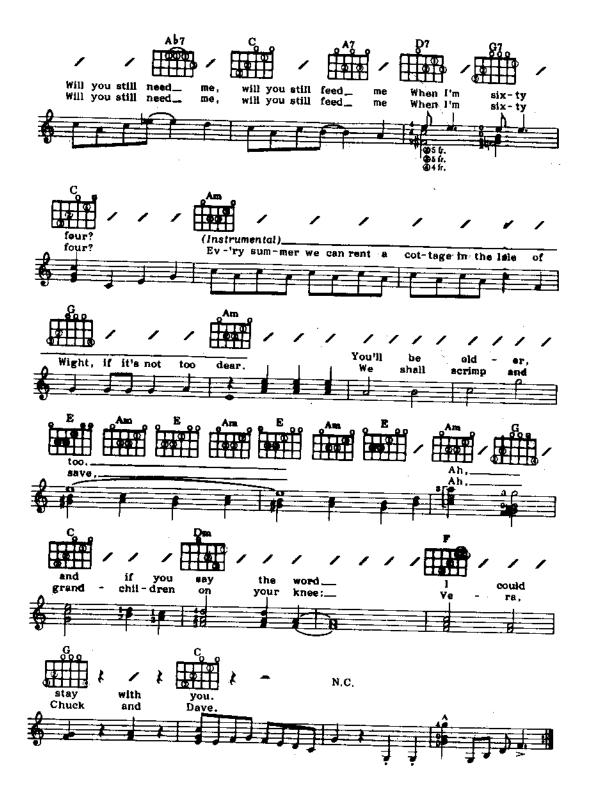
WHEN I GET HOME

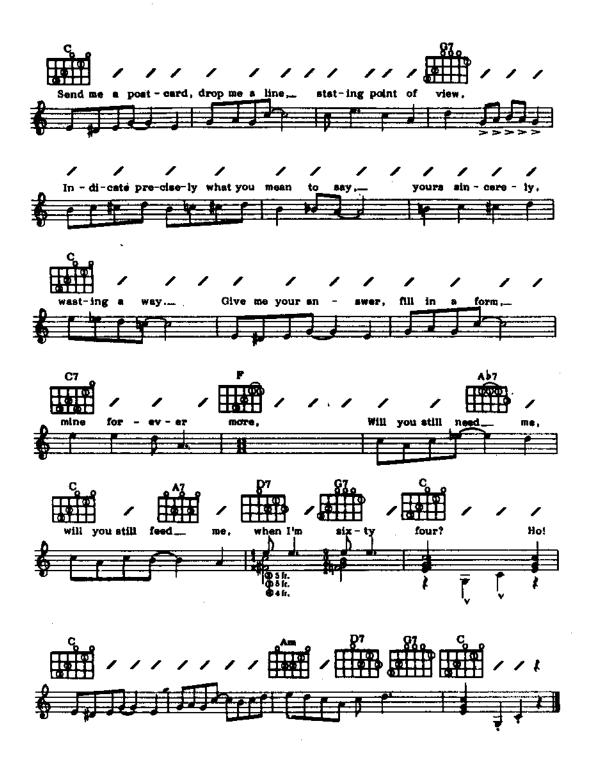

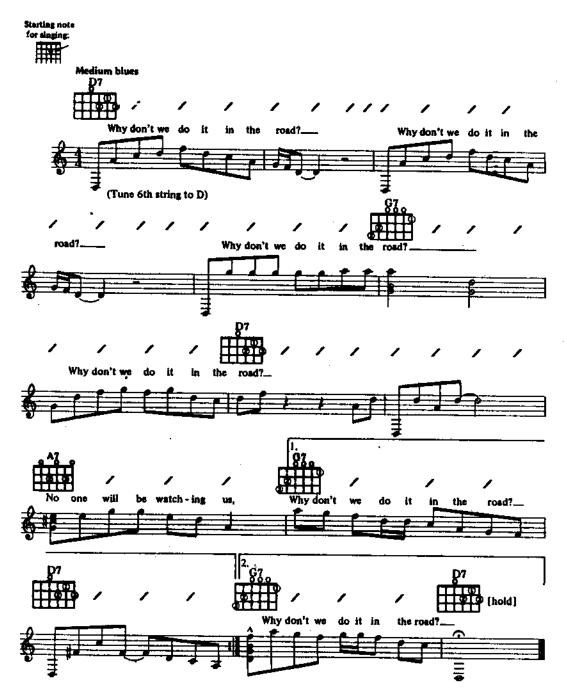
WHEN I'M SIXTY FOUR

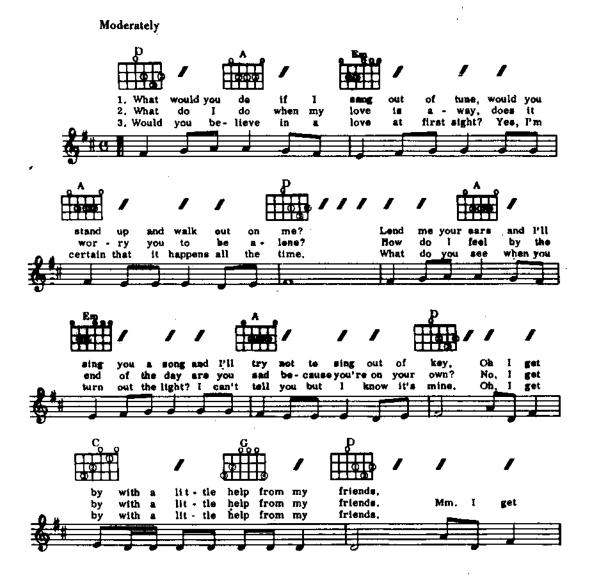

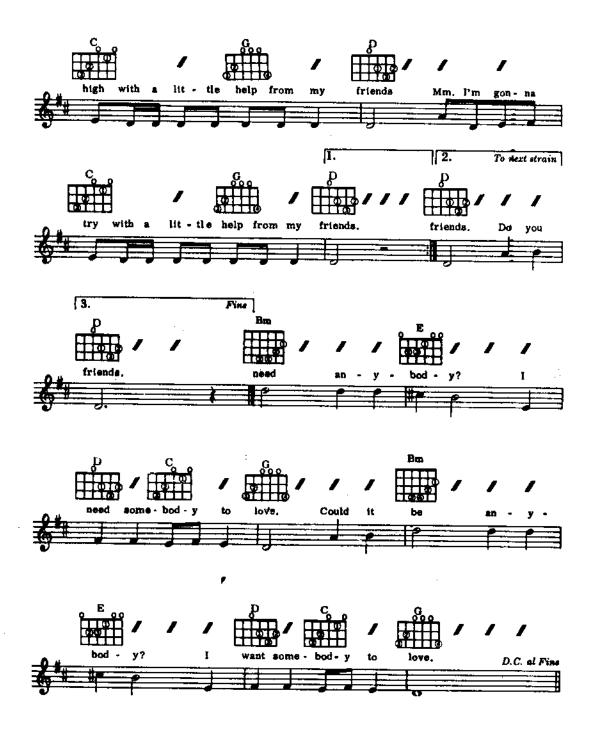
WHY DON'T WE DO IT IN THE ROAD

WITH A LITTLE HELP FROM MY FRIENDS

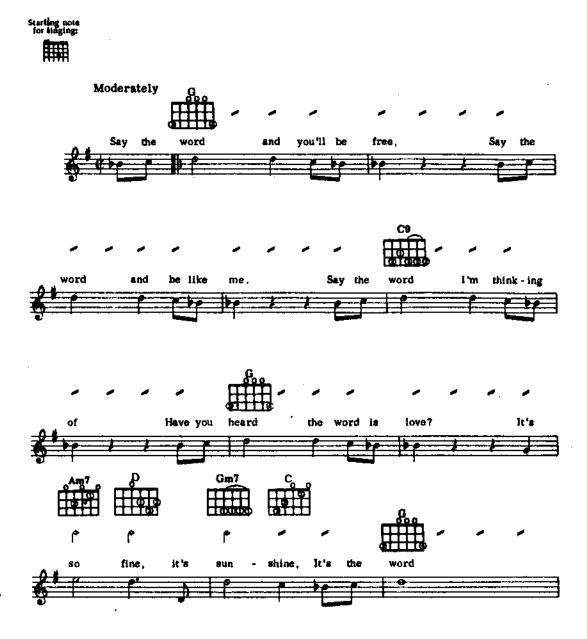

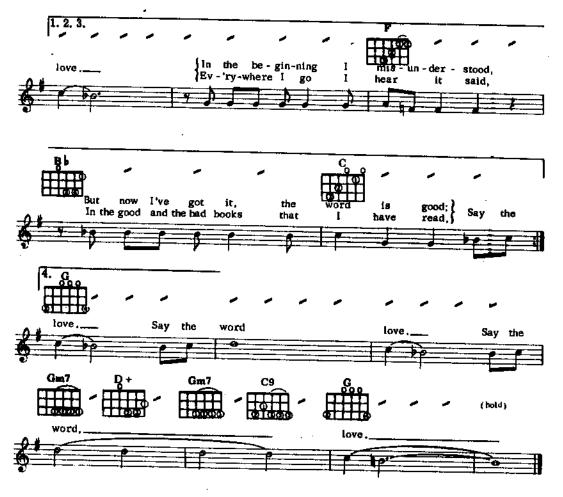

2.3

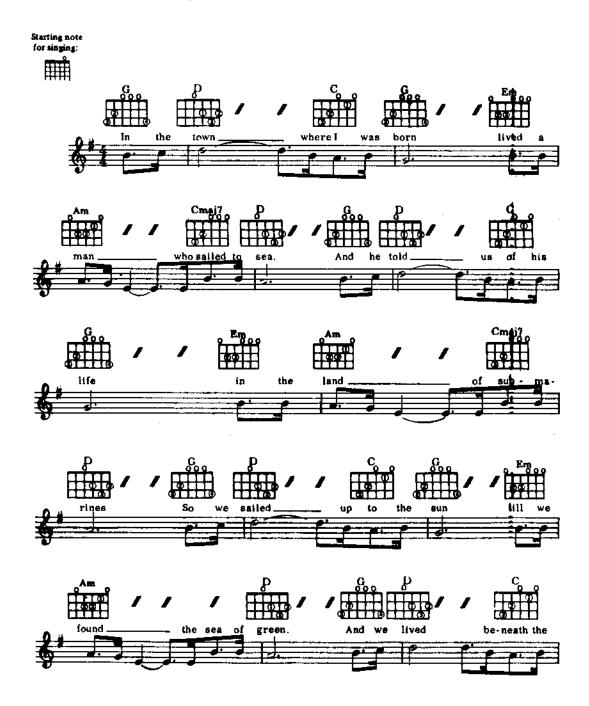
THE WORD

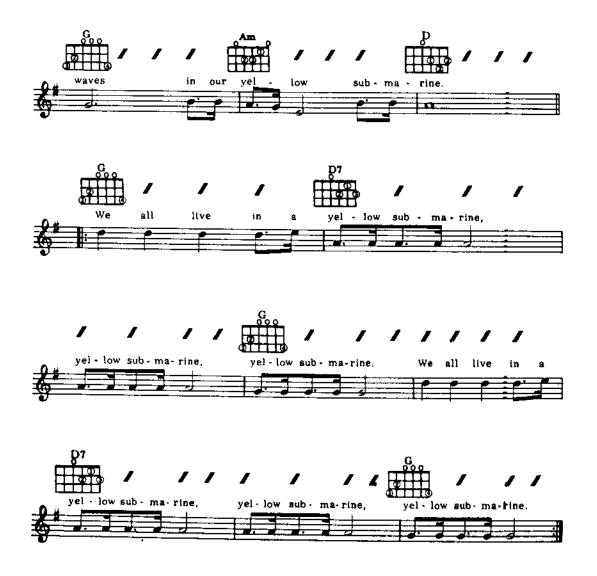

- 3. Say the word and you'll be free,
 Say the word and be like me.
 Say the word I'm thinking of.
 Have you heard the word is love?
 It's so fine, it's sunshine,
 It's the word love.
 Now that I know what I feel must be right,
 I mean to show ev'rybody the light.
- 4. Give the word a chance to say
 That the word is just the way.
 It's the word I'm thinking of
 And the only word is love.
 It's so fine, it's sunshine,
 It's the word love.
 Say the word love.

YELLOW SUBMARINE

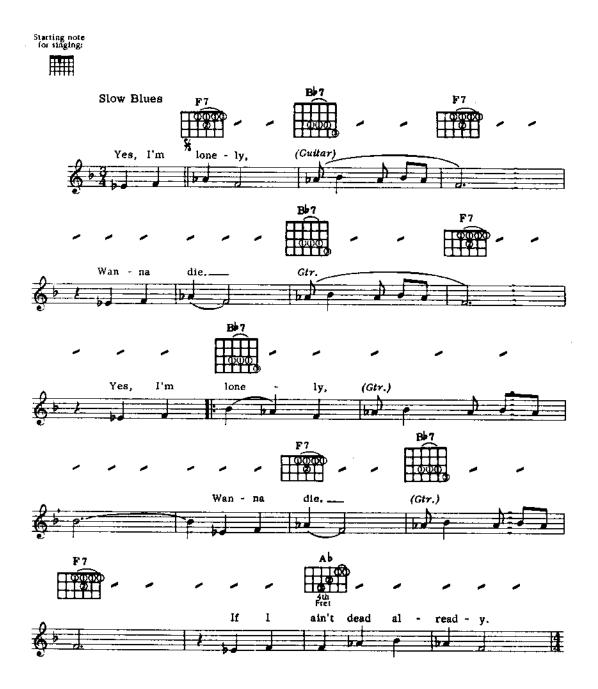

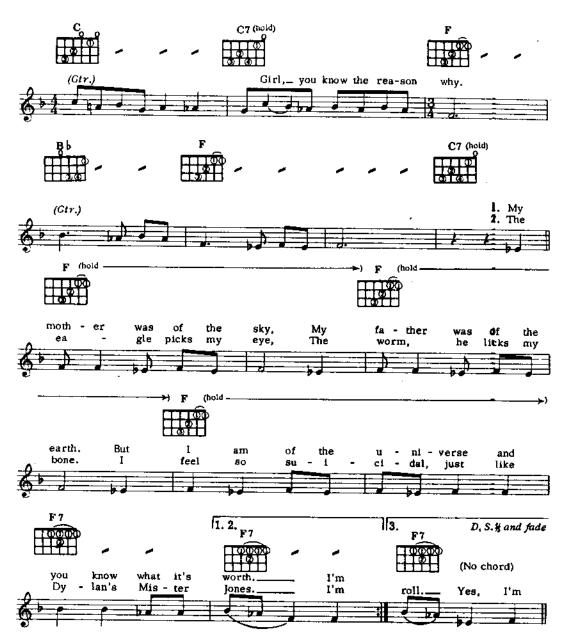
So we saited up to the sun, Till we found the sea of green, And we lived beneath the waves, In our Yellow Submarine. (Cho.)

And our friends are all aboard, Many more of them live next door, And the band begins to play. (Inst.) (Chorus)

As we live a life of ease, Everyone of us has all we need, Sky of blue and sea of green, In our Yellow Submarine. (Cho.)

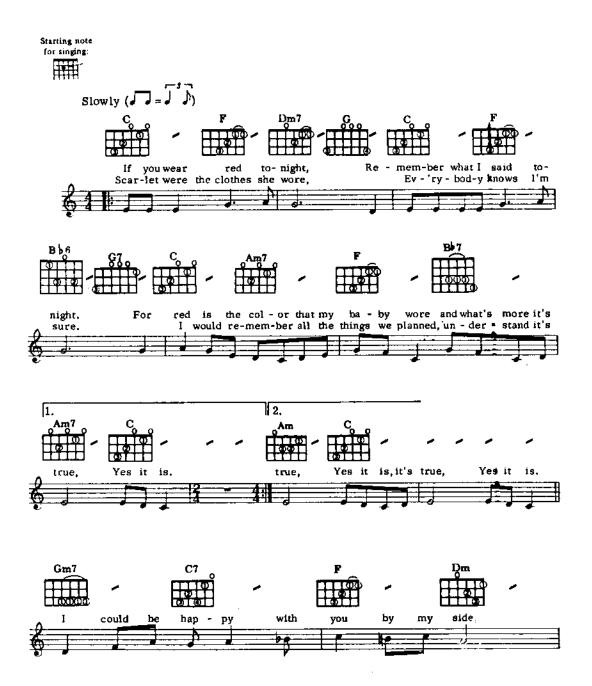
YER BLUES

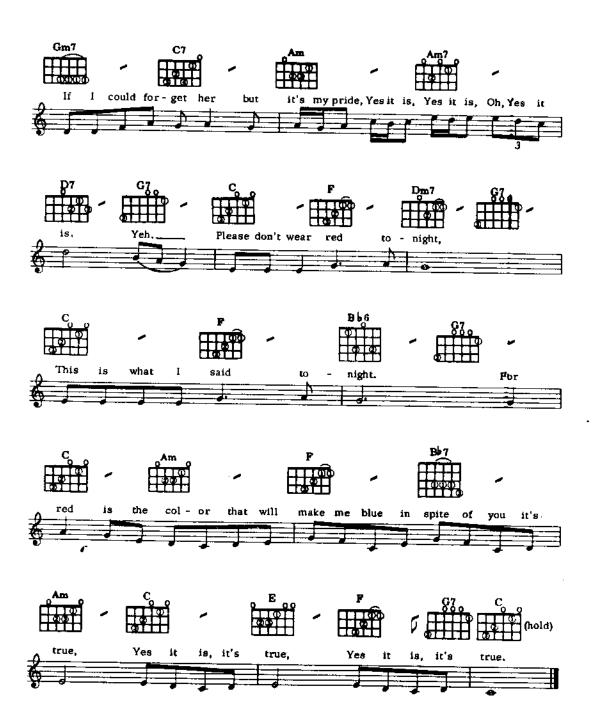

 The black cloud crossed my mind, Blue mist 'round my soul. I feel so suicidal, Even hate my rock and roll,

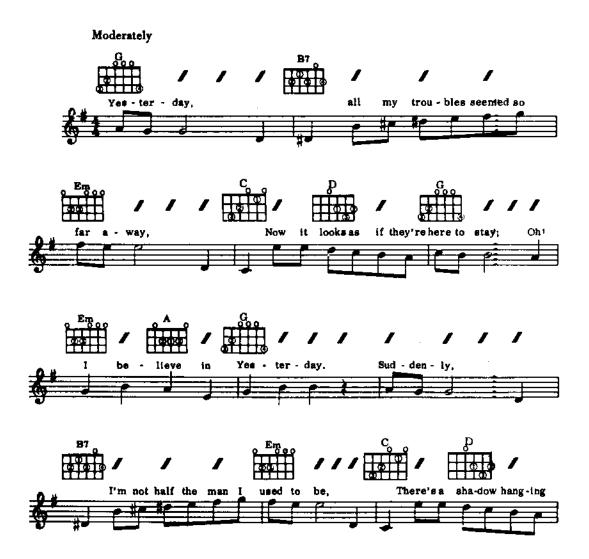
YES IT IS

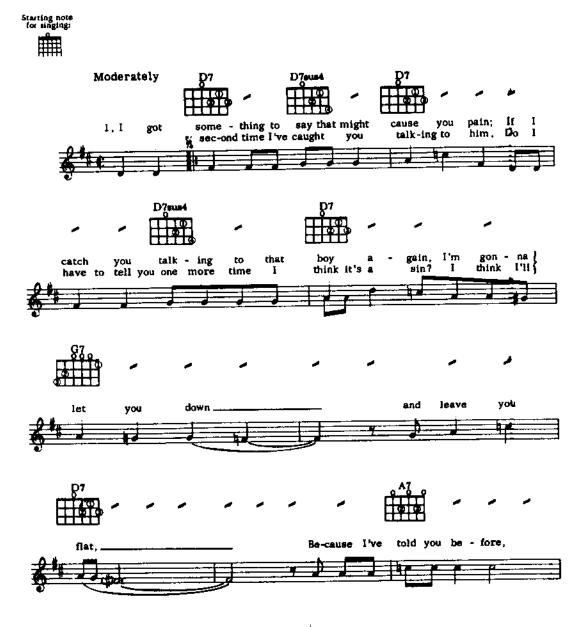
YESTERDAY

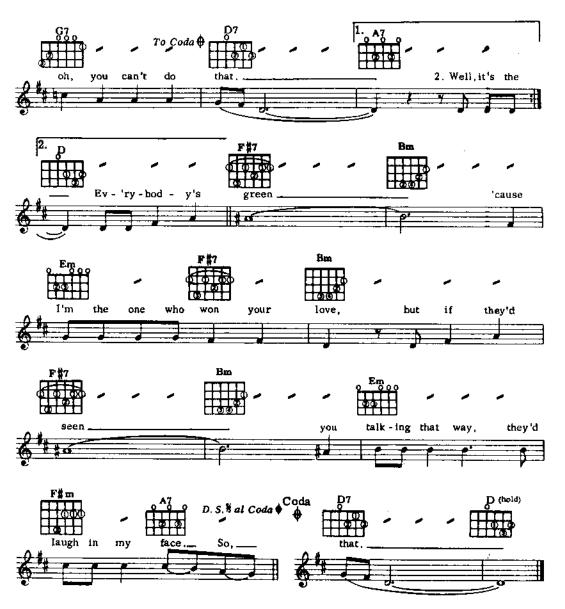

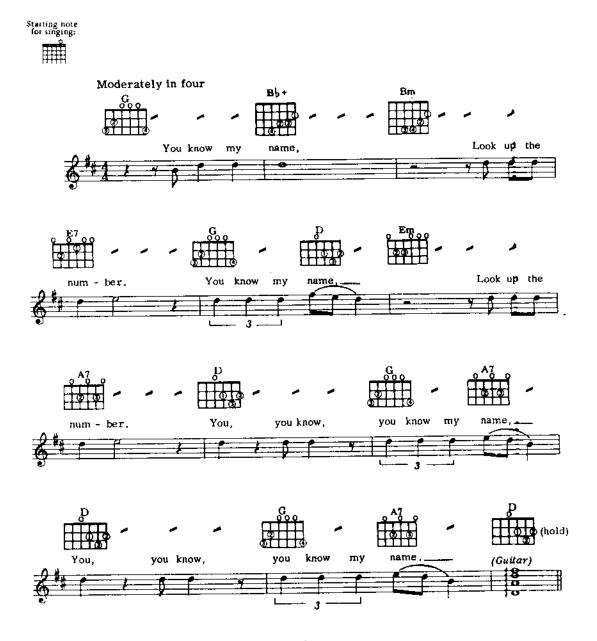
YOU CAN'T DO THAT

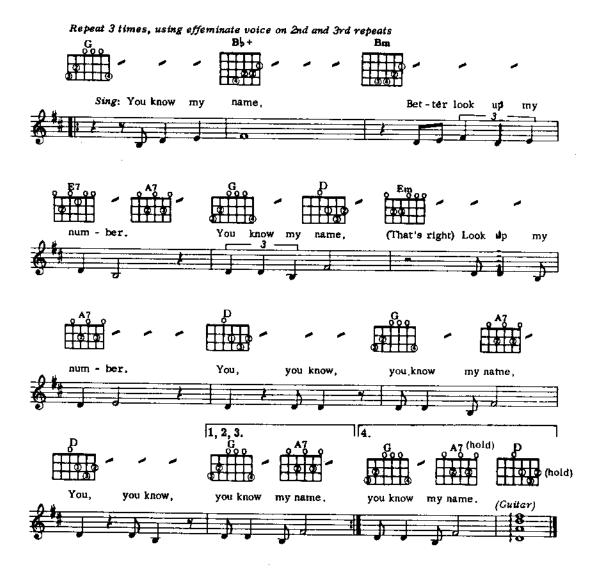
(So,) please listen to me if you wanna stay mine,
 I can't help my feelings. I'll go out of my mind.
 I'm gonna let you down and leave you flat,
 Because I've told you before, oh you can't do that.

YOU KNOW MY NAME (Look Up The Number)

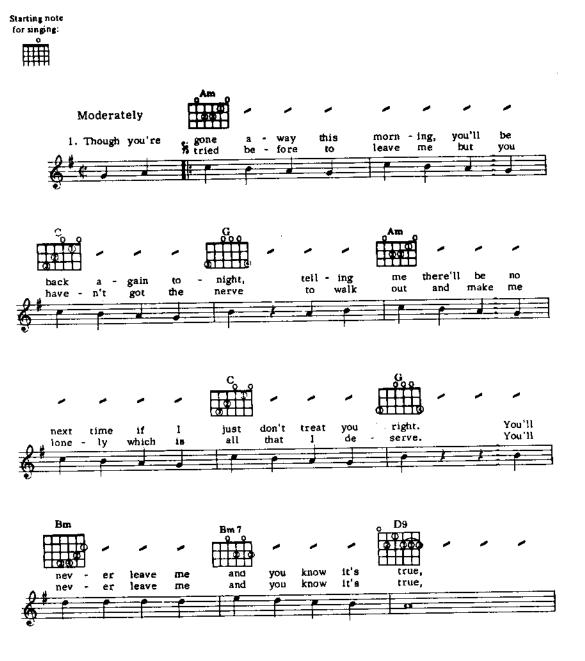
Spoken: Good evening, and welcome to Slaggers, featuring Denis O'Bell. Come on Ringo, let's hear it for Denis.

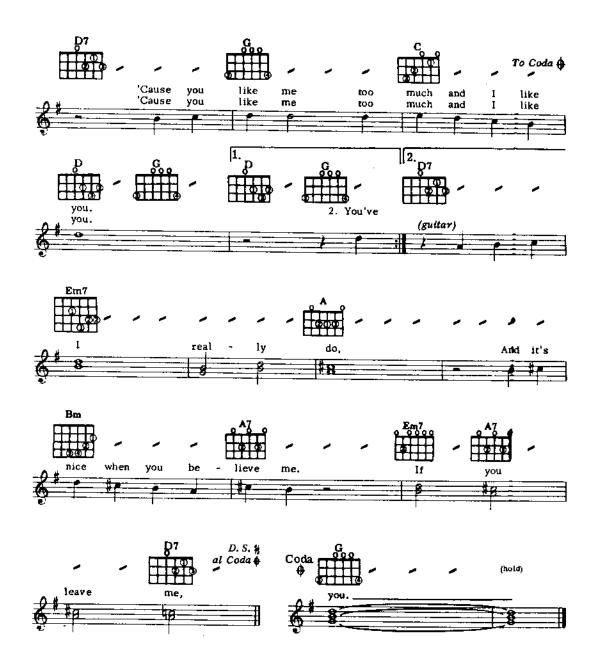
Good evening:

YOU LIKE ME TOO MUCH

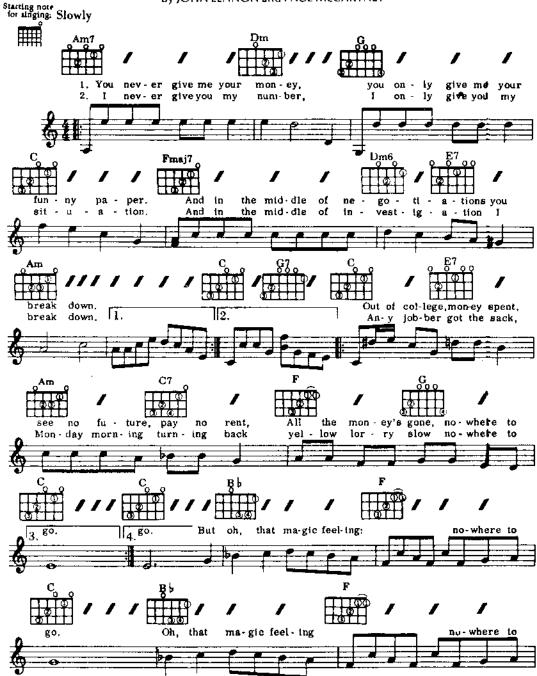
By GEORGE HARRISON

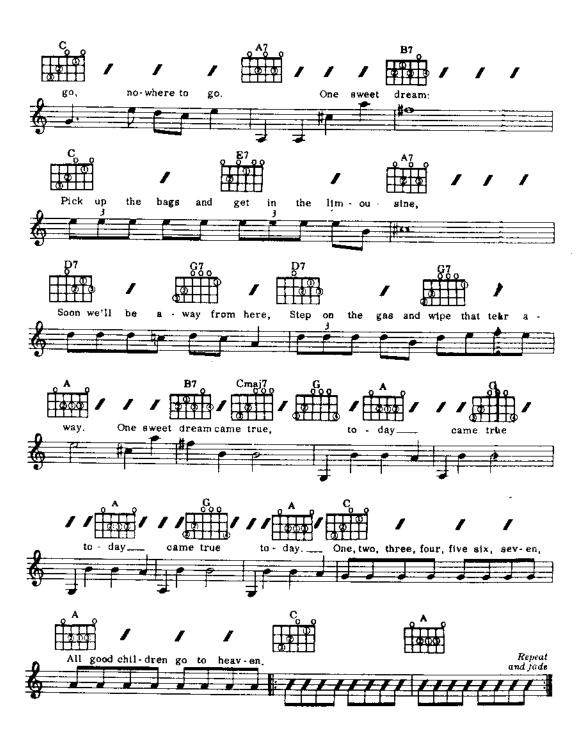

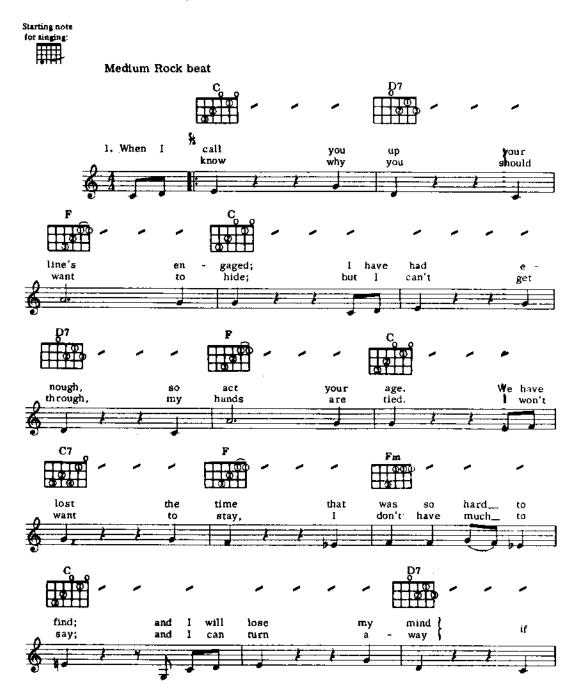
3. I will follow you and bring you back where you belong 'Cause I couldn't really stand it, I admit that I was wrong, I wouldn't let you leave me 'cause it's true, 'Cause you like me too much and I like you.

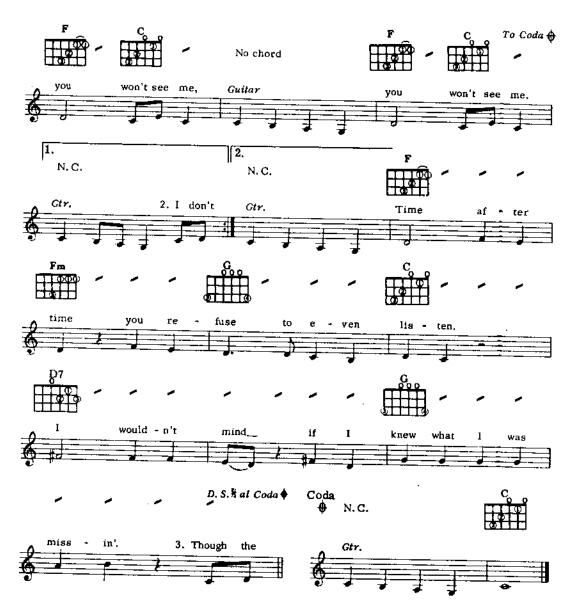
YOU NEVER GIVE ME YOUR MONEY

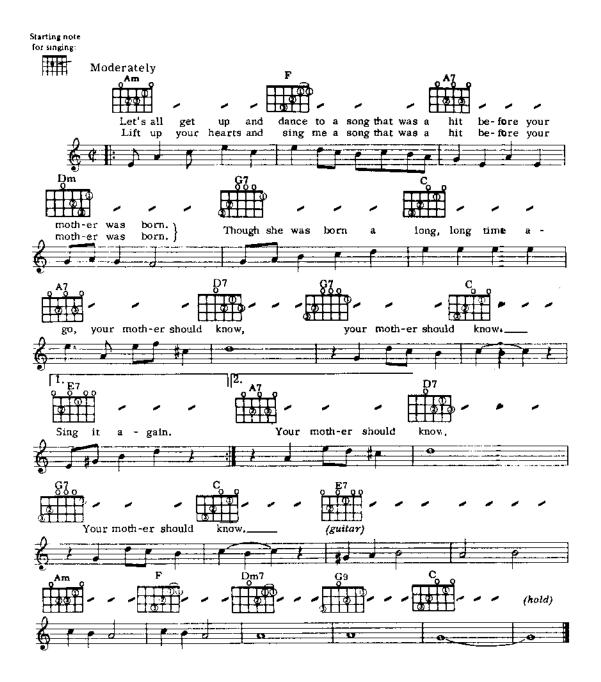
YOU WON'T SEE ME

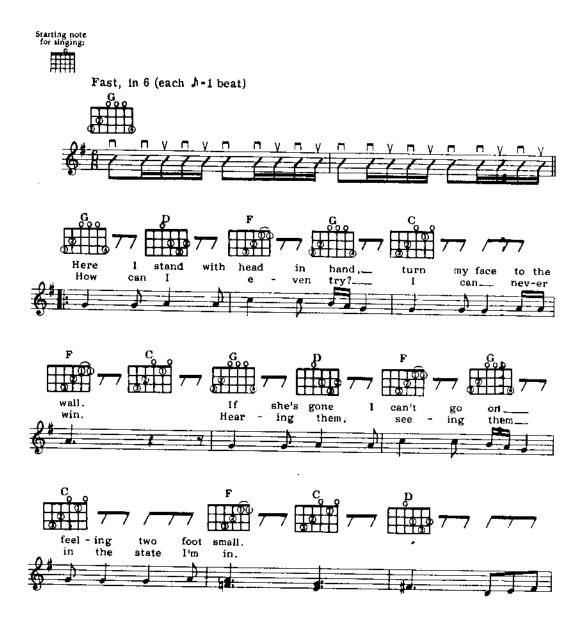

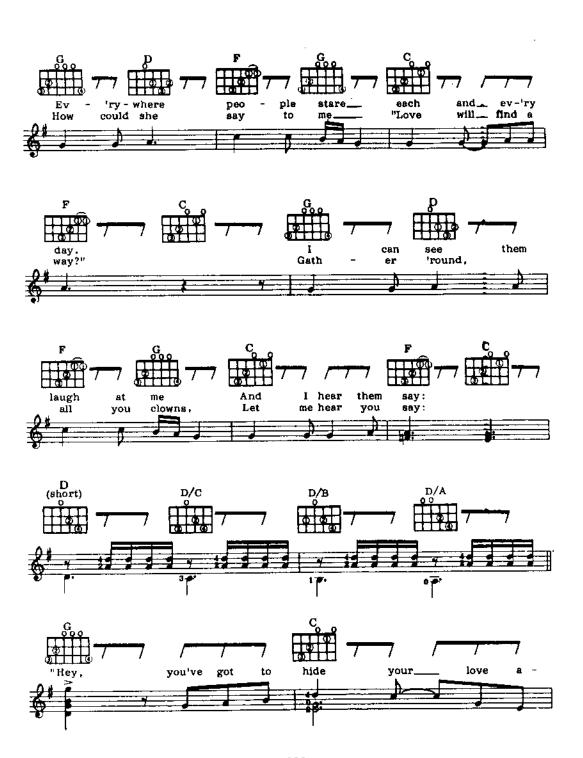
3. Though the days are few, they're filled with tears; And since I lost you, it feels like years. Yes, it seems so long since you've been gone; And I just can't go on If you won't see me, you won't see me.

YOUR MOTHER SHOULD KNOW

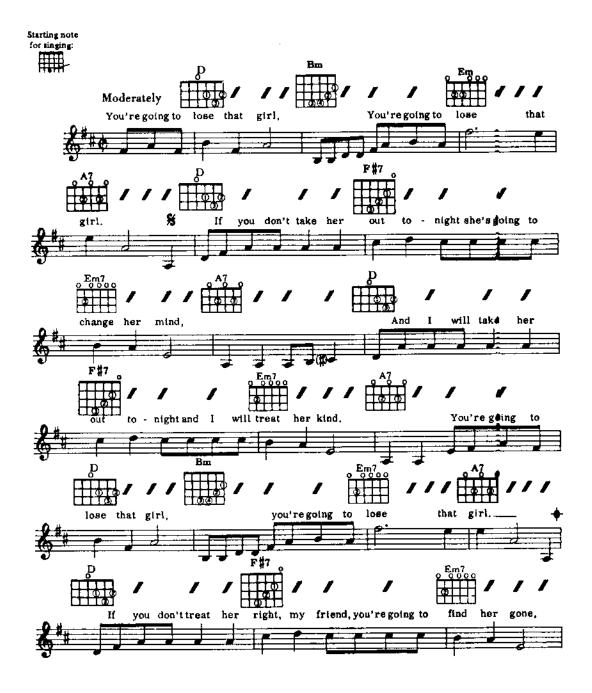
YOU'VE GOT TO HIDE YOUR LOVE AWAY

YOU'RE GOING TO LOSE THAT GIRL

BEATLES c o l l e l c t i o n

BAN BIÊN DỊCH FIRST NEWS

Chịu trách nhiệm xuất bản: LÊ HOÀNG

Biên tập : Yên Thảo
Trình bày : First News
Sửa bản in : Quỳnh Lâm
Tổ chức liên doanh : Công ty Trí Việt

NHÀ XUẤT BẢN TRĖ 161B LÝ CHÍNH THẮNG - QUẬN 3 - TP. HCM

Tel: 9316211 - Fax: 8437450

In 1.000 cuốn, khổ 16 x 24 cm tại Xí Nghiệp In Thành Công. Giấy đăng ký KHXB số 1554/49/CXB do Cục Xuất Bản cấp ngày 27/12/2002 và giấy trích ngang KHXB số 6/KHXB/2003. In xong và nộp lưu chiếu tháng 1 năm 2003

WERE THE GREATEST BAND IN THE HISTORY OF POPULAR MUSIC.

THE SOUNDS THEY CREATED CONTINUALLY SET NEW BENCHMARKS IN AN UNFOLDING ART FORM.

FROM THEIR HUMBLE WORKING-CLASS ORIGINS IN LIVERPOOL, JOHN LENNON, PAUL MCCARTNEY,

GEORGE HARRISON AND RINGO STARR WENT ON TO BECOME THE MOST POPULAR GROUP THE

